ПОЛИТИКИН

Немачка 2,50 DEM, Француска 4,50 FRF, САД 1,25 USD,
Швајцарска 1.80 CHF, Шведска 10.00 SEK, Норвешка 11,00 NOK,
Данска 11.50 DKK, Аустрија 13.00 ATS Грчка 200 GRD

ЗАБАВНИК

9 770032 339010

21. XII 1990. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LII ● 20 ДИН. ● БРОЈ 2034

АЈКУЛИ ЖУТИХ ОЧИЈУ

Веровали или не!

ДУГАЧКА ТРУБА

КОЈУ СВИРАЈУ ЖИТЕЉИ АУСТРИЈСКОГ ДЕЛА ТИРОЛА ПРАВИ СЕ ОД ИЗДУБЉЕНИХ ГРАНА ДРВЕТА.

У САОБРАЋАЈНОЈ НЕСРЕЋИ

КОЈА СЕ ДОГОДИЛА 10. АПРИЛА 1971. ГОДИНЕ КРАЈ КАСЕЛА У НЕМАЧКОЈ, БИЛО ЈЕ ОШТЕЋЕНО ЧАК 50 ВОЗИЛА.

ТОРТА

НАПРАВЉЕНА ЗА ПРОСЛАВУ. ТРИ И ПО ВЕКА ЧАРЛСТОНА (ДРЖ. МАСАЧУСЕТС, САД) БИЛА ЈЕ ДУГАЧКА 5 МЕТАРА А ТЕШКА 681 КИЛОГРАМ. САМО НАДЕВ ОД РАЗНОГ СЛАДОЛЕДА ИЗНОСИО ЈЕ 399 КИЛОГРАМА.

ЕЛИН ТЕРИ (1847-1928)

ЕНГЛЕСКА ГЛУМИЦА, ИГРАЛА ЈЕ У ШЕКСПИРОВОЈ ТРАГЕДИЈИ „ЛЕДИ МАКБЕТ" КОСТИМУ УКРАШЕНОМ КРИЛИМА БУБА.

СКУНКОВИ

ПРОИЗВОДЕ ТЕЧНОСТ ВЕОМА НЕПРИЈАТНОГ МИРИСА САСТАВЉЕНУ ОД ЈЕДИЊЕЊА ЕТАНТИОЛА. МОГУ ДА ЈЕ ИЗБАЦЕ НА ДАЉИНУ ОД ЈЕДНОГ МЕТРА, А ЧОВЕК ЈЕ У СТАЊУ ДА ЈЕ ОСЕТИ И У НАЈМАЊИМ ТРАГОВИМА.

КРИМА КРЕНБАРИ

У КРЕНБАРИЈУ (ДРЖ. ЊУ ЏЕРСИ, САД) РАДИ НЕПРЕКИДНО ЈОШ ОД 1730. ГОДИНЕ И ОД ТАДА, ПА ДО ДАНАС, КРИМАРИ ПОШТУЈУ ИСТО ПРАВИЛО - **У ЈЕДНОМ КРЕВЕТУ НИКАД НЕ СМЕ ДА СПАВА ВИШЕ ОД ПЕТОРО ГОСТИЈУ.**

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● једна француска и једна данска фирма успеле су заједничким снагама да произведу нове филтере за водовод захваљујући којима води више не треба додавати некаква хемијска средства за пречишћавање. Мембрана за филтрирање тако је осетљива да задржава и честице ве-

личине једне десетине микрона. Да се подсетимо: микрон је милионити део метра, односно хиљадити део милиметра.

●●● најтамнија звезда наше галаксије пронађена је на раздаљини од 68 светлосних

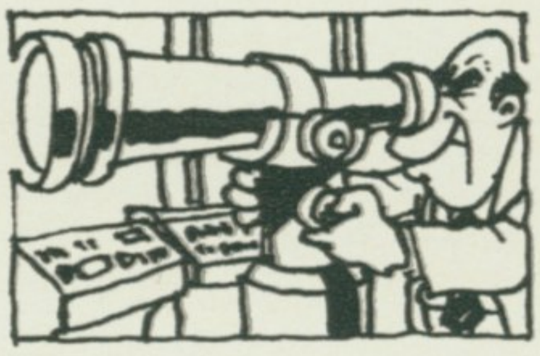

година од Сунца. Њена светлост је 20.000 пута слабија од нашег Сунца, маса јој је 20 пута мања, а светли 30 одсто слабије од звезде која се досад сматрала најслабијом.

●●● у једној пивари у Сан Франциску произведено је пиво по рецепту пронађеном у старом Вавилону, на глиненој таблици старој 4000 година. Рецепт садржи: јечам, слад, мед, жито, урме. Древни напитак допао се савременим Американцима, па ће се и даље производити.

●●● у језику тагалог нема ни гласа ни слова „ф", што не би било ништа необично

јер има језика и без неких, по нама, још обичнијих и потребнијих слова, да тагалошки није службени језик на – Филипинима! Становници Филипина, који већином говоре овим малајским дијалектом, нашли су решење у томе што своја острва називају – Пилипинас.

●●● жива је један од најотровнијих хемијских елемената, али група америчких и немачких стручњака дошла је до другачијег закључка. Експерименти на животињама показали су да кад се жива у врло малим количинама додаје у њихову храну она неутралише деловање канцерогених материја и смањује процењат обољења од рака. Али, шта је то мала доза, знају само научници. Закључак: жива је засад, ипак, искључиво отровна.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ХЕЈ, ПОГЛЕДАЈ! ПА ТО ЈЕ РОМАН „ТИК ДРЕЈСИ?

НОВО ТИК ДРЕЈСИ РОМАН КОЈИ ЈЕ ПОСТАО БЕСТСЕЛЕР!

БАШ ЈУЧЕ САМ ГА ПРОЧИТАО!

И ЈА САМ ПОЧЕЛА ДА ГА ЧИТАМ...

...АЛИ У НАСТАВЦИМА! СВАКОГ ДАНА ИЗЛАЗИ У ДНЕВНИМ НОВИНАМА!

А ЈА САМ ГЛЕДАО ФИЛМ „ТИК ДРЕЈСИ"!

МЕНИ СУ ГА ДЕЦА ПРИКАЗАЛА НА ВИДЕУ!

© 1986 Walt Disney Productions
All Rights Reserved

ЈУЧЕ САМ ГЛЕДАО ФИЛМ! ПРИКАЗУЈЕ СЕ КАО СПЕЦИЈАЛНИ ПРОГРАМ У СВИМ БИОСКОПИМА!

А ЈА САМ ПОЧЕО ДА ГЛЕДАМ ТВ СЕРИЈУ!

Distributed by King Features Syndicate

МЕНИ СЕ, ИПАК, НАЈВИШЕ ДОПАЛО СПЕЦИЈАЛНО СТРИПОВАНО ИЗДАЊЕ!

ЧУО САМ ДА ЋЕ ОД СУБОТЕ ПОЧЕТИ ДА СЕ ПРИКАЗУЈЕ КАО ДЕЧИЈА ЦРТАНА СЕРИЈА!

НИЈЕ МИ ЈАСНО ЗАШТО МИСЛЕ ДА ЈЕ ПОСТАО БЕСТСЕЛЕР?

НИКАД НА ТРОНУ – УВЕК НА ВЛАСТИ

ОД МИНИСТРА ДО МЛИНАРА

Илија Гарашанин је био најутицајнији човек у Србији, а онда је одбачен због безазленог разлога

Говорило се да Европа зна за Србију по Карађорђу, кнезу Милошу, али и по Гарашанима – оцу и сину. Отац се звао Илија, син – Милутин.

Дошли су из Гараша у Шумадији. Родоначелник породице хаџи-Милутин Савић био је богат трговац и учесник Првог српског устанка. Касније је стао уз Тому Вучића Перишића и с њим подигао буну против Обреновића. Изгубио је главу. Она је донета кнезу Михаилу Обреновићу док је с мајком бежао према Сави. Шта се потом збило са хаџи-Милутиновом главом не зна се, тек када су се Обреновићи 1858. вратили на власт и када је кнез Михаило после очеве смрти ступио на престо, на запрепашћење целе Србије узео је Илију, сина хаџи-Милутинова, за свога министра.

А Гарашанин није био министар тек реда ради. Мало-помало, постао је веома важна личност на српској политичкој сцени. Прво што је урадио било је да потисне мржњу према Обреновићима. Није могао да учини ништа разумније.

Патња у Гроцкој

Илија Гарашанин је 1842. имао тридесет година, чин пуковника и постао стуб унутрашње управе у Србији. По Београду се причало да има изузетно памћење и да у министарству „памти у главу" сваког чиновника, до последњег практиканта. Знало се, и то је било тачно, да путем агената одржава тајне везе са свим нашим крајевима у Турској и Угарској.

Кнез Милош га је због вижљавости и високог раста називао „они рт дугачки", али Гарашанин није давао паре за кнежеву злураду опаску. Од политике је могао да га одвоји једино несносан свраб за који је узалуд тражио лека. У ствари, боловао је од алергије, у народу називане коприв-њача.

Док се лечио у домаћим и страним бањама од свраба, Илија Гарашанин је, ма где био, радио против кнеза

Александра Карађорђевића. Има знакова да га је властољубивост водила заузимању места кајмакама Србије, што ће рећи првог човека на власти по одобрењу Порте. Да би то постигао, „порадио" је да Светоандрејска скупштина сврге кнеза Александра, а онда га је „спасилачки"

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

ПАРАДАЈЗИ-УБИЦЕ

Међу разноразним филмским фестивалима појавио се и један крајње необичан који се сваке године одржава у Сједињеним Америчким Државама и окупља љубитеље и професионалце из филмске индустрије да виде најгора остварења светске продукције. „Бисерима" припадају и награде. Тако је за један од најгорих филмова у свету прошле године проглашен амерички „Напад парадајза-убица", за који штампа каже да нешто тако чудовишно и бесмислено досад није виђено.

Али, век у којем живимо заиста је пун чуда јер се у њему остварују чак и најфантастичнији програми, па и парадајзи-убице, само што у овом случају реч „убица" треба схватити у позитивном смислу. Наиме, биолози компаније „Халст" из града Хјурона, Калифорнија, добили су хибрид

парадајза који је способан да се успешно бори против штеточина. У генетску структуру парадајза уграђен је ген задужен да производи отровну материју која бира на које ће гусенице деловати. Довољно је да нападач продре у сочан плод и његово време је одбројано. Наравно, ген-тровач не делује на људе.

НАЈСТАРИЈИ ФАКУЛТЕТ?

Све до данашњег дана траје спор о томе где је и када основан први универзитет у свету. Многи научници сматрају да је претеча највише школе универзитет Карауин, основан у мароканском граду Фесу 859. године, други тврде да је то чувена преписивачка школа коју су Сумери, најстарији становници Месопотамије, отворили још пре 5500 година! Што се Европе тиче, ту нема дилеме: најстарији је универзитет у Болоњи, година „рођења" 1088.

ЦИРКУС У КОРАЛНОМ МОРУ

Змије су у нашој представи бића која гмижу, пузе. Међутим, на једном архипелагу у Коралном мору, недалеко од обала Аустралије, живе – летеће змије. Ово име добиле су захваљујући способности да се

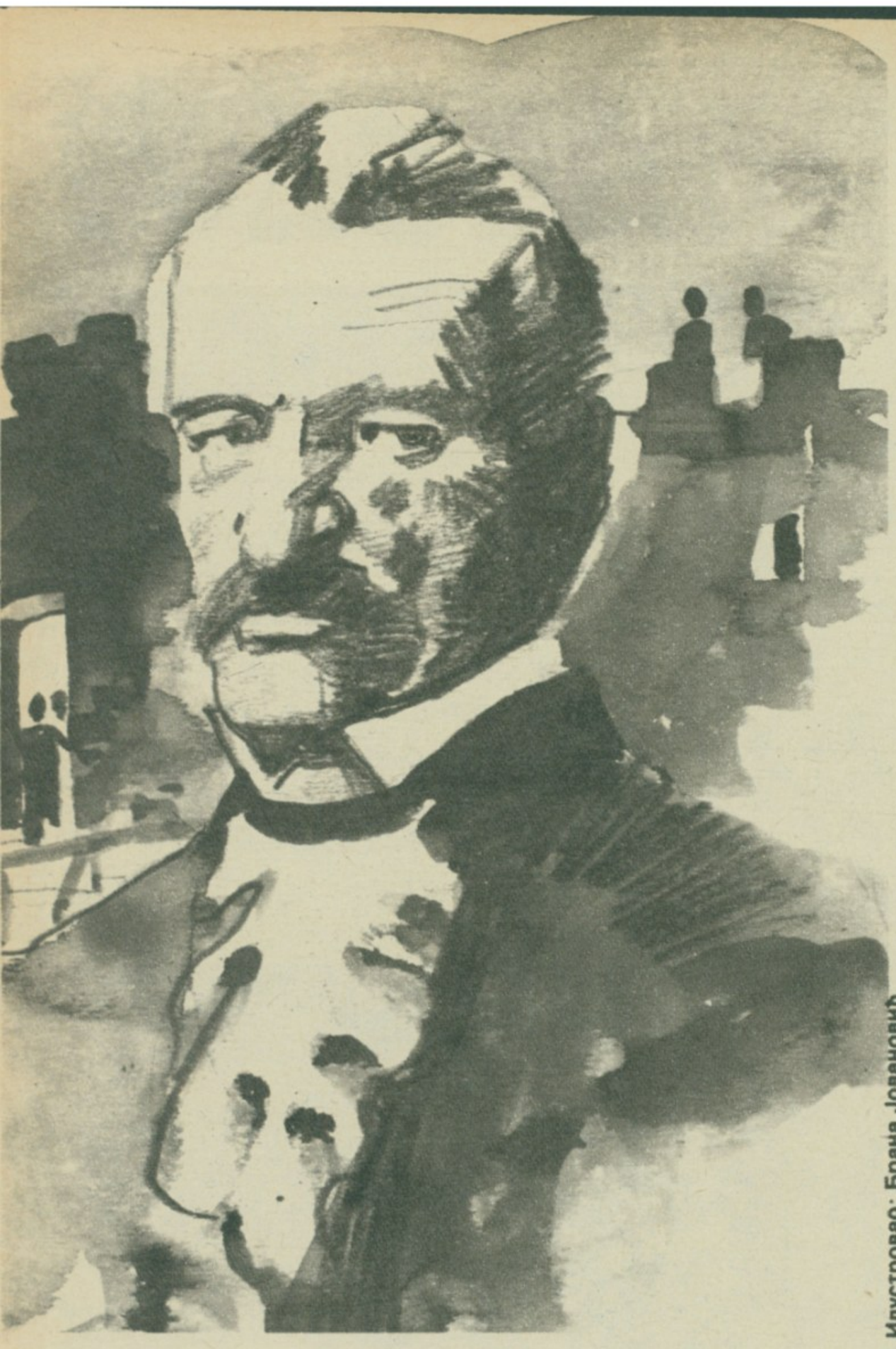

Илустровао: Брана Јовановић

после поноћи кришом у свом фијакеру одвезао паши у београдску тврђаву.

Међутим, Гарашанин не би био то што јесте да није на време схватио да је његова лоза нејака за владарски престо. Зато је брже-боље пожурио да на српски трон врати прогнане Обреновиће. Дочекао их је код Аде Циганлије у фијакеру, истом оном којим је Карађорђевог сина испратио у изгнанство!

Без обзира на интимну жељу да званично постане први човек Србије, Илија Гарашанин је, мада у сенци, то и овако и онако био јер је двадесет пет година држао у руци целокупну српску спољну политику. За њега се знало и у Стамболу и у Бечу. Иза себе је оставио капитално дело „Начертаније" којим је предвиђао јужнословенску заједницу на челу са Србијом.

На жалост, тај и такав човек отпуштен је из службе 1867. из крајње безазленог разлога – противио се женидби кнеза Михаила са малолетном сестричином Катарином Константиновић. Повукао се на имање у Гроцку где је водио свој млин, ловио зечеве и – патио.

Ником добар

Илија Гарашанин је имао два сина, оба официра – Светозара и Милутина. Светозар је целог живота носио сенку: као ађутант кнеза Михаила Обреновића био је уз њега када је убијен у Кошутњаку 1868, али није могао да објасни како се догодило да он остане жив. Сматрало се да је био у дослуху са завереницима.

Милутин је био срећније руке. Живећи уз оца у Гроцкој, у тридесетој је постао посланик. Потом је учествовао у српско-турским ратовима, истакао се храброшћу и посветио политици. Стао је уз „напредњаке" и већ 1884. добио мандат да именује владу. Три године је био председник и то баш у време најжешћих догађаја у земљи. Тада су Србију потресали Тимочка буна, Бантуова афера, пораз у српско-турском рату и, најзад, разлаз између краља Милана и краљице Наталије. Дословце, на силу је задржао краља Милана да не абдицира. Због краља се завадио са радикалима и народом, а због краљице коју је штитио замерио се краљу. На крају су му окренули леђа „напредњаци" у страху од радикала!

Током 1893. Академија наука примила је Милутина Гарашанина за редовног члана друштвеног одсека. Следеће године прихватио је место српског посланика у Паризу. Огорчен понашањем краља Милана Обреновића због убиства Илке, жене Јеврема Марковића и старе Книћанке, јавно, преко штампе, забранио је краљу Милану да му се убудуће обраћа!

Изнурен непрекидном политичком борбом, Милутин Гарашанин је умро у Паризу 1898. у педесет петој години живота.

• • •

Милутин је имао три сина. Један је пао као јунак у Првом светском рату, други син Илија умро је после рата, док је трећи син Владимир живео нешто дуже. Стари Београђани га памте по томе што је и лети и зими ишао по кући у шињелу изрешетаном у бици код Куманова.

Тако су завршили Гарашани.

Миленко Тодоровић

веру по палмама и до висине од 20 метара одакле се бацају доле на врели песак. Локално становништво навикло је на ове акробатске тачке, али научници никако да објасне необично понашање јединствених гмизаваца.

ПАВИЉОН ОД - ВОДЕ!

Мора бити авангардан и лак за расклапање – то су била два основна услова која је морао да испуњава швајцарски павиљон на Светској изложби у Севиљи 1992.

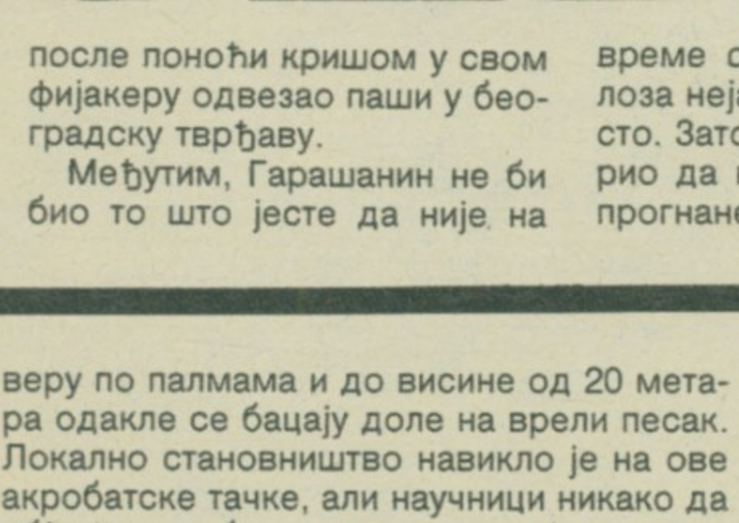

године, па су се учесници конкурса за израду овог пројекта добро помучили. Жири се одлучио за најнеобичнији пројекат: ледену кулу високу тридесетак метара. Од маја до октобра 1992. она ће се уздизати под врелим небом Шпаније. Како је то могуће? Костур зграде биће испуњен водом коју ће у лед претварати нарочита смеша која кружи мрежом капилара. Винсент Манже, аутор пројекта, успео је да убеди жири, између осталог, и невиђено ниском ценом целог подухвата:

– То није ништа друго до вода и кад кулу треба расклопити, довољно је искључити механизам за прављење леда, па да од целе зграде остане само мокра мрља.

ЈОШ БЕСКРАЈНИЈИ БЕСКРАЈ

Амерички астрономи из центра за астрофизику у Кембрицу открили су у васиони нешто невероватно – скупину галаксија дугачку 500 и широку 200 милиона светлосних година! Ово откриће, по мишљењу неких научника, покреће потпуно нова питања у теорији настанка и грађе васионе. На карти коју су стручњаци израдили

Илустровао: Зоран Петканић Петко

после три премеравања скупина галаксија изгледа као џиновски зид. То је највећа скупина у васиони откривена до сада и тешко је одговорити какве су је силе створиле. Астрономи су јој дали име „Велики зид".

В. М.

НАЈСКУП

ЛОВЦИ НА ПАСТАВИЧЈА ГНЕЗДА

Свакога дана у пећинама Тајланда људи стављају живот на коцку да би гурмани у Хонгконгу, Сингапуру или Њујорку добили своје омиљено јело. Новинар Ерик Вали провео је сезону међу берачима ластавичјих гнезда. Један килограм овог деликатеса стаје 24 старе милијарде!

Уз помоћ бамбусове мотке и лијана скупљач се вере на улазу у пећину Лимао, на југу Тајланда

ЉЕ ЈЕЛО НА СВЕТУ

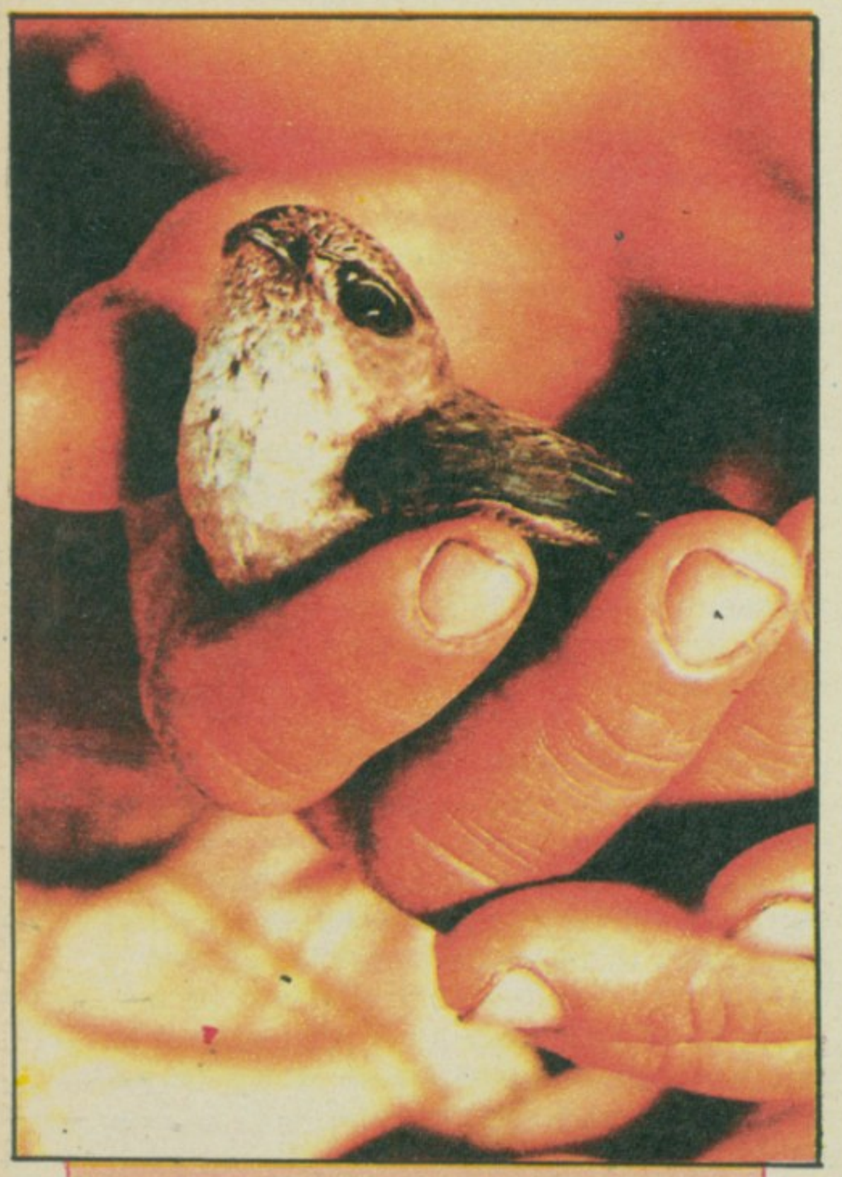

Одрасла саланга

Птићи стари неколико недеља

Незаменљив алат за скидање гнезда

Знао сам да је то последње што смем да учиним, али поглед ми је, упркос томе, склизнуо наниже, у празно... Дубоко доле једна светла тачкица осветљава дно пећине. Неколико људских фигура, величине мрава, креће се у том свету који смо напустили пре тридесетак минута а који нам сада изгледа вртоглаво далеко. Између мојих босих ногу и бездана само крхка конструкција од бамбуса и лијана која ме неодољиво подсећа на пирамиду за акробатске тачке у кинеском циркусу.

Није ми први пут да се нађем у опасној ситуацији (преживео сам и вађење меда у стенама Непала!), али овог пута имам утисак да заиста тражим ђавола.

Надница за страх

Десетак дана раније открио сам да постоји пећина Лимао, што на малезијском значи – тигар. Њен улаз са назубљеним сталагмитима и шиљатим стенама личи на искежену њушку неке џиновске звери. Унутра нешто још страшније. Дворана висока као катедрала са зидовима који нестају високо у тами. Само по крицима птица који допиру из даљине може да се замисли њена величина. У средини се необична „грађевина" уздиже према таваници. Помоћу ње Малајци се пењу до ласта-вичјих гнезда. Састављена је од испреплетаних бамбусових штапова са куком на врху и лијана. Без иједног ексера или ужета!

Цела пећина испуњена је „мирисом" амонијака који се шири од дебелог слоја измета птица и слепих мишева. Заболела ме глава. Малочас, кад су тројица мојих домаћина кренула, вешто као дивље мачке, уз бамбусове штапове који се једва приметно савијају под њиховом тежином, умало нисам одустао. Али, сад је касно.

Мада сам искусан алпиниста, осећам се неспретан и тежак, никако да нађем ослонац за ноге, клизава бамбусова трска тресе се и клати пода мном као да ће сваког часа попустити. Чини ми се да су прошли сати пре но што стижем до малог удубљења у стени. Метар показује да сам на висини од 85 метара. Застајем да предахнем са једном једином жељом: да се никад не помакнем из ове удубине за коју сам се чврсто приљубио. Али, треба наставити. Повремено, због избочина, морам да узмакнем назад над провалију. Да сам сам, имао бих утисак да проживљавам грозну мору. Срећом, мир мојих компањона Малајаца смирује и мене. За њих је ово један обичан радни дан. У зубима држе бакље, лице и голе груди орошени су им капљицама зноја, ваздуха нема, превруће је и влажно, али све то њима као да не смета. Са места на коме стојим видим како педесетпетогодишњи Сахат везује крај своје лијане за Ипову, овај за ону коју држи Ем, још дечак. Бакљом траже место где ће се причврстити за стену и следећег тренутка, један по један, отискују се у амбис, лаки као птице.

Имам тридесет килограма више од ових професионалаца и на сваки мој покрет скела стење и претећи се љуља. Нисам ли овог пута ипак претерао?

Од чисте пљувачке?

Дуж целе југозападне обале Тајланда, где се јате гомиле туриста заљубљених у сунце и плаже Андаманског мора, пружа се на хиљаде ненастањених острваца, углавном кречњачких, са стрмим литицама нагнутим над сафирноплавим морем. Таласи, ветрови и бујице издубили су у њима дубоке пећине и галерије у којима се крије најтраженије и најскупље јело на свету – ласта-вичја гнезда. Од обала Тајланда до Бурме и Малезије, у Вијетнаму и на индонежанском архипелагу људи свакодневно стављају главу у торбу да би дошли до гнезда ових птица, у пећинама високим и до 200 метара. У Хонгконгу килограм белих гнезда продаје се по цени од око 2.000 долара. Гнезда су зато прави златни рудник.

За то су најзаслужније две врсте саланге, малезијске ласте: Aerodramus fuciplagus који гради бела и Aerodramus maximus који прави црна гнезда. Ове птице, једва нешто веће од врабаца, припадају породици зидарских ласти, али се од својих сродника одликују по томе како

Чишћење гнезда у спремишту маркета у Хонгконгу почиње потапањем у млаку воду, а последње пребирање врши се уз помоћ пинцете. Потом се гнезда умотавају и суше уз мангале.

граде гнезда. Наиме, мужјаци их праве уз помоћ лепљиве прозрачне материје коју производи пар великих пљувачних жлезда смештених испод језика. Овај „цемент" за гнездо птице испуштају у облику конца који распоређују у неправилне концентричне кругове све док се не добије гнездо које у облику половине љуске слупаног јајета виси приљубљено за стену.

Посебна вредност ових гнезда на тржишту долази отуд што не садрже никакву биљну материју у себи: само кинеска заједница у САД потроши годишње 30 тона ластавичјих гнезда.

Aerodramus fuciphagus гради своје гнездо искључиво од пљувачке, а maximus уграђује још и перје због чега његова гнезда изгледају црна и зато су, мада истог укуса и хранљивости, нешто јевтинија јер захтевају детаљно чишћење пре но што се од њих спреми јело.

Седам експедиција Чен Хоа

Професор биохемије на Кинеском универзитету у Хонгконгу доктор Јун-Ченг Конг, који је у исто време стручњак за ластавичја гнезда и њихов велики љубитељ, сматра да нико не зна тачно откад се гнезда користе као људска храна, али ова традиција свакако је веома стара. О томе сведоче бледозелени порцулански тањири из времена династије Танг, нађени у близини пећине Ниас на Борнеу, која је и данас велики „произвођач" гнезда, добијени у замену за овај деликатес. Све у свему, рачуна се да се ластавичја гнезда једу у Кини већ 2000 година, али то је све око чега се научници слажу. Остало је спорно. Једни мисле да су их становници Небеског Царства тако много трошили да су уништили тамошње саланге, други тврде да их овде никад није ни било већ да их је Кина од почетка увозила. Као доказ наводе и путовање царевог евнуха Чен Хоа који је живео почетком династије Минг (1368–1644). На челу јаке флоте он је у пратњи географа, лекара и преводилаца предузео седам похода у разне земље Југоисточне Азије са налогом императора да посебно испита производе и храну ових земаља. Недавно је откривено да се његов пут поклапа са главним местима где се и данас гнезде саланге и тешко да је то случајна подударност. Вероватније је да је Чен Хо одатле донео узорке да би их показао на царском двору о чему сведочи и „Танака", традиционални кинески куварски речник.

Зачудо, следећих сто година после ових путовања нема спомена ластавичјим гнездима, али средином 16. века она се поново срећу у рукописима, у облику белешки са путовања које су више поетичне него научне. Тако кинески природњак Вонг Хси Ман пише: – Кад ласте прелећу океан и кад се уморе, оне бацају у море своје гнездо које носе са собом. Оно плови по површини као шољица. Птица се спушта на њега да се одмори, касније се диже и наставља лет. Напуштена гнезда ношена ветровима стижу до пећина. Овде их домороци сакупљају и продају.

ЛЕК ПРОТИВ СИДЕ

Ластавичја гнезда одувек су сматрана и леком. Један медицински приручник с краја династије Минг каже да је „ненадмашан" против болести дисајних путева, а посебно га препоручује слабијој деци. И данас га у Азији прописују за лечење плућа, кожних обољења, јачање деце, реконвалесцената, старијих, породиља. Глас да успешно обнавља ћелије навео је неке научнике да почну да проучавају ластавичја гнезда као средства за лечење неких тешких обољења.

Према доктору Конгу, који руководи програмом за истраживање традиционалне кинеске медицине, материје које садрже ластавичја гнезда, баш као и неке источњачке биљке, потпомажу дељење и размножавање ћелија тако да се могу користити као допуна модерним лековима. Ова екипа сада покушава да издвоји гликопротеин митоген (супстанцу која стимулише деобу ћелија) која је у саставу ових гнезда.

Ако у томе успемо – каже он – моћи ћемо да га користимо као додатак АЗТ у борби против одсуства имунитета које изазива сида. На жалост, у свакодневној употреби ова драгоцена материја се топи у води и њена лековита својства губе док се гнезда перу.

Током година расла је потражња гнезда, а такође и цена. Већ у 18. веку само у Џакарту с индокинеског полуострва стизало је четири милиона гнезда годишње.

За богаташице и слабуњаву децу

Данас је Хонгконг највећи потрошач ластавичјих гнезда, он сам купи 60 одсто светске понуде, а одмах иза њега долази северноамеричко тржиште. Међу произвођачима прво место заузимају Индонезија, па Тајланд који је на гласу због квалитета своје робе, Малезија и Бурма. У свим овим земљама гнезда се једу углавном код куће док се у ресторанима служе у облику разних супа и чорби у којима плива тек покоје парченце, или у кокосовом млеку – чувено „царско гнездо" које се за 50 долара може добити у најбољим хотелима Хонгконга и Сингапура. На сам врх топ-листе гурмани стављају црвена ластавичја гнезда за која се верује да их саланге граде од пљувачке помешане са крвљу због исцрпљености. Истина је прозаичнија: боја потиче од оксида гвожђа кога има у стенама неких пећина.

У аристократским кућама Кине мајке су некада обавезно нудиле потомству супу од ластавичјег гнезда од које, веровало се, деца брже расту. А имућне госпође Хонгконга и данас се редовно састају у Салону од жада у хотелу „Регент" на шољу супе за коју кажу да је изванредна за тен, а ниједна свечаност не може се замислити а да се на трпези не нађу и гнезда. Најпознатији рецепт каже да је најбоље ластавичје гнездо скувати у кокошјој супи, а може се припремити и на мање класичан начин назван „феникс гута ласту": пиле се напуни гнездима и стави да се кува, тако се добија бистра супа која се служи обавезно са голубијим јајима.

* * *

Берачи се, изгледа, ничег не боје, као да амбис испод њих и не постоји. Уосталом, како би се и плашили нечег што не постоји. Јер, ови људи су из свог речника прогнали опасност: речи као што су „пасти", „погинути", никад не изговарају у пећинама да не би пробудили зле мисли пећинских духова. За бамбус неће рећи да је „мокар" већ мало влажан, ако неко угледа змију, назваће је „врпца", кад бакља падне, она је „сишла"...

Најмлађи из групе седамнаестогодишњи Ем откида гнездо од литице, ломи га напола и мени нуди једну половину, а другу почиње да једе. Гризем и ја, али на моје велико разочарење мени изгледа као од гуме и нема никакав укус. Берачи, међутим, верују да се у њему крије чудотворна моћ. У сезони прикупљања они на бамбусима проведу цео дан од јутра до вечери, а за то време не једу ништа друго до гнезда, верујући да им она дају снагу и лакоћу птица.

Професионални сакупљачи, код којих се занат наслеђује с колена на колено, крећу у сакупљање два пута годишње у тачно одређено време: прва „жетва" је у фебруару после чега се птицама оставља време од месец дана да би могле да саграде нова гнезда. Ова се остављају нетакнута да би саланге могле да снесу јаја и неће се сакупљати све до јула кад птићи већ буду могли да лете. Тај ритам се ни по коју цену не нарушава. А откинути пуно гнездо за берача је грех који пећински духови кажњавају смрћу.

Припремила ***В. Милићевић***

Сваке недеље у пратњи наоружане страже долази газда да измери и однесе „бербу". И пећине се такође чувају оружјем јер крадљивци ноћу долазе да пљачкају гнезда.

МА ШТА КАЖЕШ

ПРЕКО УСИСИВАЧА ДО ЗВЕЗДА

Денис Џонсон, председник и генерални директор познате фирме „Електролукс", почео је да ради у седамнаестој години нудећи од врата до врата усисиваче за прашину. За њега незаборавно искуство.

„Једном сам зазвонио на врата куће пензионисаног директора једне велике ком-

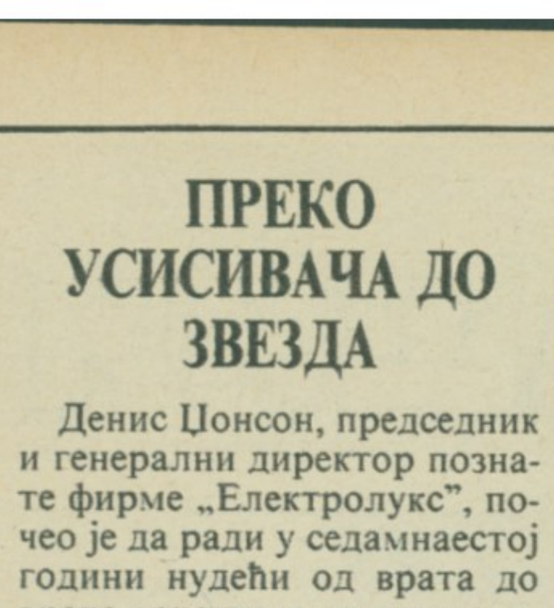

паније. Желећи да му представим све могућности нашег најновијег модела усисивача за тепихе, заплео сам се у гајтане и пао. Да бих заташкао своју неспретност, одмах сам прешао на приказивање снаге апарата који може да усиса челичну куглу тешку пола килограма и – испустио сам је право на господинову ногу. Потпуна катастрофа!

– Не обесхрабрујте се, младићу – рекао ми је он смејући се. – Сигуран сам да ћете успети у животу.

И купио је тај усисивач. А био је у праву и што се тиче успеха: што се више и тврдоглавије трудите, шансе су вам веће."

Стратегија седамнаестогодишњег Дениса Џонсона у сваком случају је упалила. Само пет година касније постао је члан пословодног одбора а 1986. главни човек ове велике компаније. ■

ПАМЕТНИЈИ ПОПУШТА

● Само онај ко је пао може другоме да пружи узоран пример – како треба поново устати.

Артуро Граф

● Слобода је, када се једном укорени, биљка која брзо напредује.

Џори Вашингтон

● Најсигурнији је начин да се ослободимо неке напасти ако јој попустимо.

Тристан Бернар

● Филм мора да има почетак, средину и крај, али не обавезно тим редоследом.

Жан – Лик Годар

● Када човек остане насред пута, ризикује да га смрве кола из оба смера.

Маргарет Тачер

● Уживати у истим задовољствима као да се увек дешавају први пут привилегија је слабог памћења.

Фридрих Ниче

● Борбу је створила природа, мржњу је пронашао човек.

Карел Чапек ■

РУС, АМЕРИКАНАЦ И ГРАЂАНИН СВЕТА

Фебруара 1990. највећи живи виолончелиста и одличан диригент Мстислав Ростропович вратио се у родни Совјетски Савез после шеснаест година проведених у изгнанству у Сједињеним Америчким Државама. Дошао је да поврати своје сов-

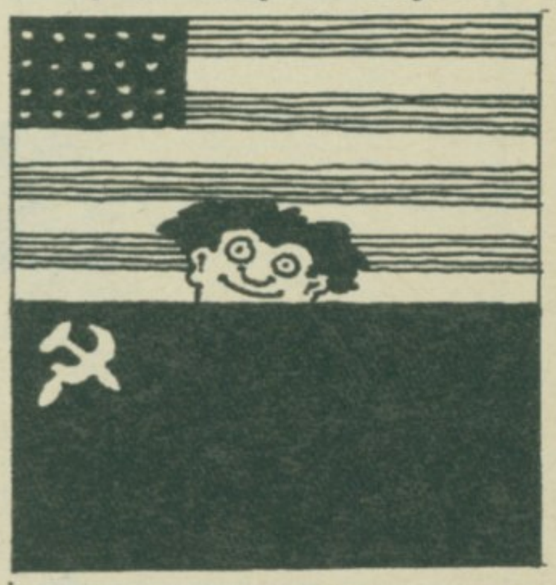

јетско држављанство и том приликом одржао је у Москви концерт.

Када је ушао у дворану, сви су, на знак Раисе Горбачове, устали и поздравили га бурним аплаузом.

За крај концерта Ростропович је, диригујући Совјетским симфонијским оркестром, изабрао адаптацију америчке националне химне. То је био мање-више елегантан начин да својим сународницима да до знања да се више не сматра совјетским музичарем мада је пресрећан што му је враћено држављанство.

„Морао сам да одсвирам ту химну јер ми је Америка пружила гостопримство и нови живот. Ја више нисам онај исти који је пошао у изгнанство. Верујем да је руска публика схватила шта сам хтео да јој поручим. У сваком случају, приредила ми је овације", изјавио је маестро, увелико грађанин света, на конференцији за штампу у Америци. ■

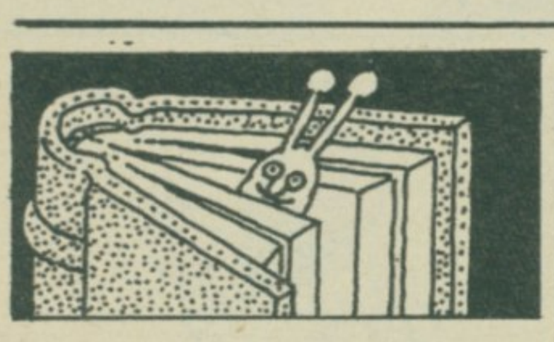

СУДБИНА МАШТЕ

Писац кратких прича и романа нобеловац Исак Башевис Сингер се жали: „Када сам био мали дечак, говорили су ми да сам лажов; када сам одрастао, кажу да сам књижевник!" ■

И ПАПУЧЕ СУ ДОКУМЕНТ

Француски фотограф мађарског порекла Брасаи упознао је Пабла Пикаса 1932. године и постао први „званични" фотограф великог сликара. Као такав морао је за потомство да остави верну слику маестровог рада, начина живота и средине у којој борави и ствара.

Када је први пут ушао у Пикасов атеље, Брасаи само што није пао у несвест: у њему је владао неописив неред јер Пикасо никада ништа није бацао, чак ни употребљено палидрвце, а према разним старудијама, пожутелим новинама и крпама гајио је праву страст.

Ако би Брасаи додирнуо и најмању ситницу у том хаосу, Пикаса је хватало очајање и он би се онда јадао: „Твоја фотографија ће бити фалсификат. Померио си и моје старе папуче, ја их никада не остављам у таквом положају!"

За Пикаса је неред, очигледно, имао смисла бар онолико колико је он сам имао смисла за неред. ■

Илустровао: Љубомир Милојевић-Љубац

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

© 1989 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

ТРАДИЦИЈА ПО СВАКУ ЦЕНУ

Ово је Вибертон Парк у Енглеској, зграда која је послужила као модел за „резиденцију из снова" која се подиже у Конектикату, а за суму из најлепших снова такође

ДРАГИ, КУПИ МИ БАКИНГЕМСКУ ПАЛАТУ!

А ако она није за продају, опет има решења, важно је да је купац задовољан

Задовољни осмех Рејмонда Дербера, који се извалио на узорку своје фирме, све говори о његовом успеху у послу. А гесло му може бити – што оригиналније то боље, а може и сваки други договор

Богати Американци више нису срећни и задовољни само с намештајем старим барем век и по и, наравно, пореклом из Европе, они сада хоће целе историјске куће. У оригиналу – или тако рећи. Да испуни тај последњи амерички сан, нашао се Рејмонд Дербер, Енглез из Бирмингема, власник невелике архитектонске компаније. Дакле, уместо да клијентима преко Океана, познатим по љубави за старине, гради лажне џорџијанске или тјудорске куће украшене „каменим" радовима од фибергласа и таваницама с китњастим, стиропорским барељефима, Дербер ће им понудити праве.

Предузимљиви архитекта сматра да на засићеном америчком тржишту недостаје једна једина ствар, а то су готове, спаковане и спремне за употребу – историјске зграде.

За почетак, Дербер је основао нову фирму у Рагбију која располаже оригиналним деловима: вратима, степеништима, каминима, димњацима, шкриљцима (са крова), све до цигли пажљиво срушених са оригинала. Дербер су при руци и британски мајстори као неизостав-на „технолошка целина" при подизању нових старих кућа. Они, зар не, имају традицију у прстима па су незаменљиви барем колико и стилски довратак, на пример.

Како је Дерберова фирма почела да остварује своју пословну замисао? У животу је увек друкчије него у лепим замислима, па је тако и прва нарудбина коју је Дербер примио испала „малчице" измењена у свим главним појединостима... Наручилац „оригиналне енглеске куће" је мултимилијардер Питер Симен из Конектиката. Он је заједно са супругом Ненси и Дербером одабрао место-тащце од неких сто осамдесет хектара да на њему подигне џорџијанску кућу и окружи је енглеским ливадама.

Затим су све троје пошли у обилазак Енглеске како би на лицу места одабрали робу. Дербер је водио клијенте пажљиво припремљеним итинерером, где су се они усхићивали на сваком кораку изванредним примерцима прозорских оквира, димњака, рукохвата итд. Када је хрпа детаља, углавном од камена и пуног дрвета, укључујући и целе зидове тјудоријанског стила, била купљена, при чему су „неопеване" количине долара промениле власнике, Сименови су у грофовији Линколн угледали резиденцију Вибертом Парк и то је био крај приче. Или њу, или ништа, била је њихова крајња одлука.

Сада се и Дербер нашао на муци, али, како нема непремостивих тешкоћа, лако су се договорили око градње. Додуше, „костур" је морао да се подигне од новог материјала, али све ће бити исто као право. То јест, готово исто, јер Сименови су захтевали огромне прозоре какви се нису правили у време Џорџа V, затим терасе којих из истих разлога нема на оригиналу. Али, ништа зато, њима се тако свиђа. А и Дербер се сложио да не мора баш свака ситница да буде права, зар не? Важно је да је кућа историјска.

На крају се испоставило да је господин Симен, власник грађевинског предузећа, и, дабоме, има сопствене зидаре и све остало. Уговор је закључен на обострано задовољство, тако да је ускоро „Вибертон Парк", истина нешто већи од оног енглеског – има још два додатна крила – почео да ниче на површини од око осамдесет хиљада квадратних метара. Не треба бити баш цепидлака у погледу аутентичности, закључио је Дербер и наплатио своје услуге пет милиона долара.

ЖИЛ ВЕРН ЈЕ БИО У ПРАВУ

ИЗ ТОПА-НА МЕСЕЦ

Први прорачуни професора О'Нила показали су следеће: да би „метак" добио потребну брзину, цев топа мора бити дугачка 7,8 километара! Али, кад су откривени суперпроводници, екипа лабораторије „Сандиа" направила је неколико нових варијанти космичког топа.

У прво време на орбиту ће бити достављени контејнери тешки до 400 килограма а једног дана на ред ће доћи и човек

Верн је у младости обожавао позориште, чак је написао и неколико либрета за оперу, али касније су његову машту потпуно заокупила научна открића, далеке земље, смеле пловидбе, истраживачки подвизи – једном речи привлачила га је поезија свега што је непознато. То га је учинило једним од најпопуларнијих омладинских писаца уопште. Данас је јасно да је славни писац поседовао још један задивљујући дар – пророчански. Вернова богата машта предвидела је многа остварења модерне науке и технике. У роману „Пут на Месец", рецимо, предвидео је да ће експедиција на Луну стартовати са полуострва Флорида, а да ће „атерирати" у Тихом океану. Упоредимо ли ову његову прогнозу са догађајима из стварности, видећемо да је „Аполон IX", који се први спустио на Месец, био истих димензија и тежине као и Барбикеново ђуле, а своје путовање завршило је само четири километра од места које је романсијер назначио!

Верн се, изгледа, није преварио ни у избору превоза за Месец. Многи научници и инжењери слажу се да ће се на Месец у блиској будућности кретати уз помоћ – топа.

Праћка до праћке

Још пре 20 година амерички професор О'Нил објавио је пројекат електромагнетног топа који би могао да шаље путнике у космос. Прорачуни су показивали: да би се постигла неопходна брзина, његова цев морала би да буде дугачка – 7,8 километара! Читавих десет година О'Нилова идеја остала је на папиру, људи су на Месец стигли ракетом. Шта ће им уопште неко друго средство?

Неуморни научник, међутим, није мировао. Најзад је успео да заинтересује и остале научнике: већ неколико година у САД Национална лабораторија „Сандиа" ради на плановима неколико типова електромагнетног топа. Мора се признати да је оваквом успеху умногоме допринело откривање суперводоника.

Са гледишта физике електромагнетни топ представља обичан соленоид који је основа свих електромагнета, а састоји се од гвозденог језгра смештеног у намотају жице од изолованог проводника. Као што је познато, довољно је кроз навој пустити електричну струју (а користећи суперводоничке материјале она може постати суперјака) и електромагнетно поље ће истог часа избацити металну шипку смештену у намотају. Ако се неколико таквих соленоида постави један до другог у низу, они ову шипку могу убрзати до неслућених брзина.

По пројекту овај електромагнетни топ има две вођице (жлебове по којима пројектил клизи) утиснуте изнутра у јаку челичну цев, а као пројектил служи коцка или ваљак од пластичне масе споља обложен танким слојем метала. До вођица се доводи струја довољне јачине да ова металн на облога испари и створи плазму – облак јонизованог гаса високе температуре. При том се у плазми ствара електрични лук чије електрично поље гура пројектил напред. Први експерименти потврдили су ове прорачуне, али су исто тако показали да се вођица због деловања вреле плазме брзо деформише и после неколико радних циклуса цев мора да се поправља или мења.

У лабораторији „Сандиа" покушали су ово да реше тако што су избацили клизни контакт између уста (излаза) цеви и пројектила. „Метак" тако добија у ротацији – више од 100 обртаја у секунди – а на тај начин стабилизује се и његов лет. Уместо да клизи, пројектил сада улеће у акцелератор где на магнетном јастуку, не додирујући зидове цеви, добија убрзање. Намотаји соленоида га један за другим привлаче у своју зону и гурају напред што личи на низ праћки које једна другој предају „каменчић".

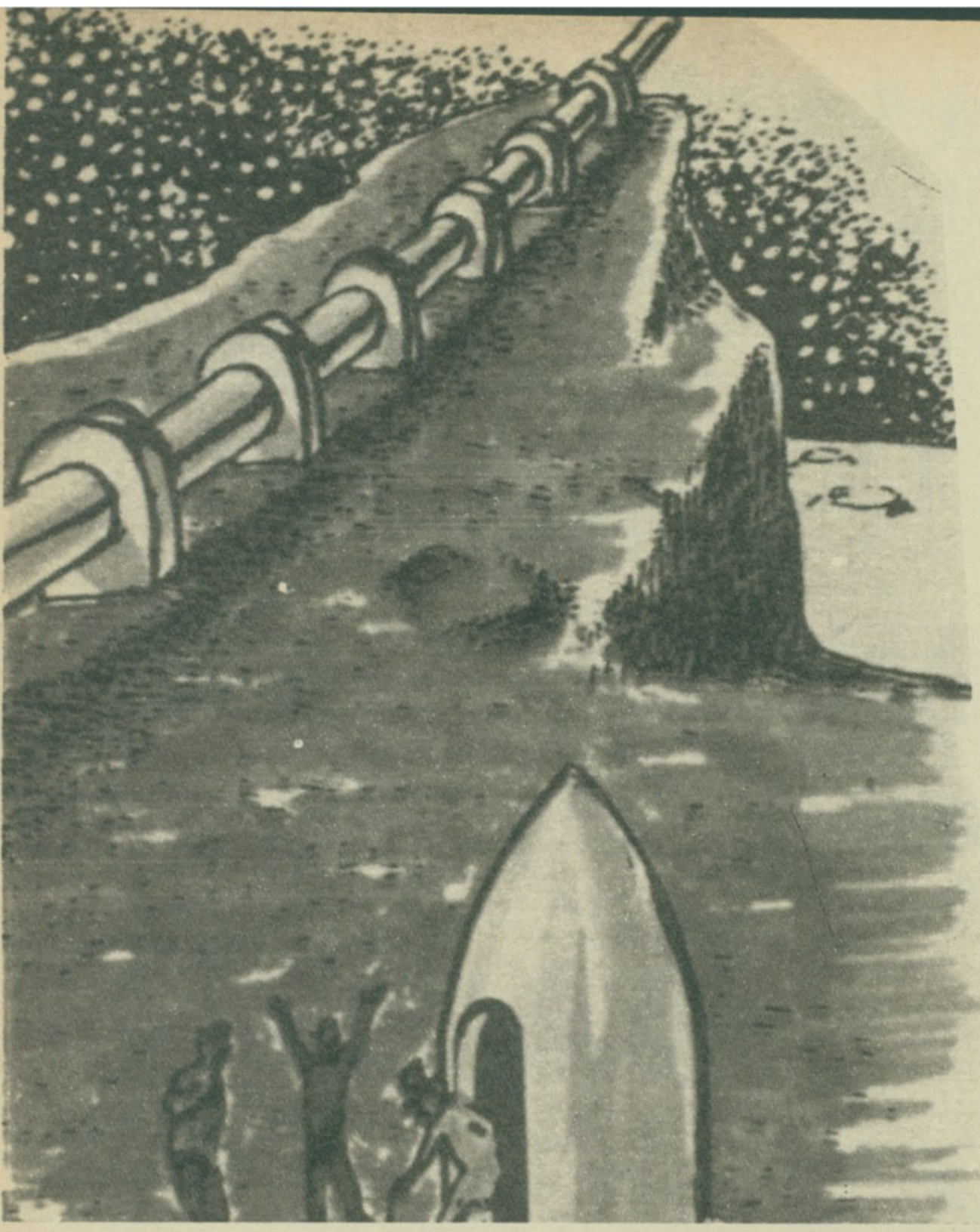

uz već uobičajene rakete, postati alternativno sredstvo saobraćaja, pri lansiranju veštačkih satelita i da će moći da dostavlja na orbitu brodove teške do 400 kilograma.

Šta sa Zemljinom težom?

Ali, pre toga treba rešiti još neke tehničke zadatke. U toku leta „đule" će se jako zagrejati zbog trenja sa vazduhom i biće mu potreban dobar toplotni štit od kompozitnog materijala. Kad izađe iz Zemljine atmosfere, projektil će odbaciti aluminijumski omotač i štitnik od toplote, posle čega se uključuju bočni raketni motori koji ispravljaju njegov dalji let sve do cilja.

Nažalost, postojeći materijali za zaštitu od toplote još nisu dovoljno jaki da izdrže strašno opterećenje na startu od 1.000 do 2.000 g (g = 9,81 m/sec²), odnosno ubrzanje Zemljine teže. Od njega može da strada i korisni teret ako je satelit opremljen osetljivim instrumentima. Ali, tu može pomoći iskustvo artiljeraca čiji projektili sa samonavođenjem opremljeni odbrambenom elektronikom izdržavaju i opterećenja veća od 2.000 g.

Kosmički top neće biti jevtin, stajaće 1-2 milijarde dolara, ali trošak na početku kasnije će se i bukvalno stostruko isplatiti. Proračuni pokazuju da će se uz njegovu pomoć cena dopremanja tereta na orbitu smanjiti za sto puta! „Brzometni sistem" može se pokazati izvanredno koristan u snabdevanju kosmičkih stanica vodom, gorivom i drugim potrepštinama – teretima koji mogu da izdrže početno opterećenje.

A onda će na red doći pošiljka na Mesec. Profesor O'Nil smatra da se na ovaj način može organizovati neprekidna linija dopremanja tereta na Zemljin satelit. Zbog ogromnog opterećenja na startu još je teško zamisliti kako bi se pomoću topova transportovali ljudi. Ali, stručnjaci će vremenom i za to naći leka. Zar je neko pre 125 godina, kad je izašao roman zanesenjaka Žila Verna, mogao da sanja da će opisani događaji jednom postati stvarnost?

V. M.

НЕВЕРОВАТНО, АЛИ ИСТИНИТО

ЉУДИ АКУМУЛАТОРИ

Наука још није спремна да потврди како електрицитет има везе с нервним системом човека, а има случајева који дају повода за озбиљније размишљање на ту тему. Неке особе су буквално набијене електрицитетом, као што је била Францускиња Анжелик Котен која је живела у прошлом веку. Њена запањујуће велика магнетска снага била је дуго предмет истраживања француских академика.

Због ње су пуних десет недеља „лудели" компаси, а делови намештаја, укључујући и оне најтеже, на додир њене руке су се привлачили или подрхтавали у њеној близини. Та снага, коју су поредили с електромагнетизмом, зрачила је из њене леве стране тела, нарочито из лакта и шаке, с тим што је у предвечерје постајала још већа. Девојка је често имала нападе грча и тада би јој се пулс повећавао на 120 откуцаја у минуту.

И Џени Морган из Седале, у држави Мисури, такође је била препуна електрицитета. Прича се да су из ње севале варнице чим би јој се неко приближио, а догађало се да људи у њеној близини доживе прави електрични удар или да се онесвесте. Од ове девојке бежале су чак и животиње или су према њој постајале изузетно непријатељски расположене.

Каролин Клер из Лондона, у Онтарију, „наелектрисала" се у тренутку кад је оболела од

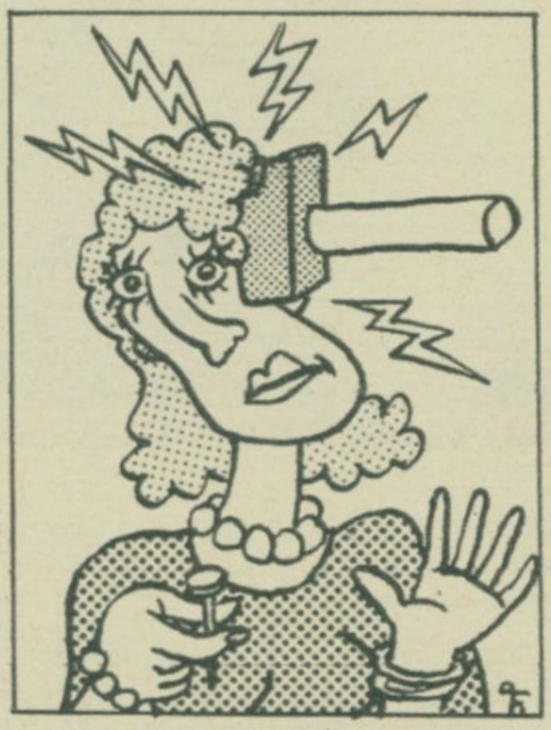

неке непознате болести која је трајала око годину и по дана. Кад је оздравила, Каролин је била толико намагнетисана да јој се прибор за јело лепио за кожу, па су други морали да јој помажу да га се ослободи. И њу су лекари детаљно прегледали више пута, али узрок нису могли да утврде.

КОШМАР У СНУ И НА ЈАВИ

Стивен Линскот, двадесетшестогодишњи студент теологије из америчке државе Илиноис, био је један од оних који не знају да лажу и због своје искрености завршио је у затвору...

Све је почело четвртог октобра 1980. кад су полицајци из Оук Парка, у Илиноису, трагајући за убицом двадесетчетворогодишње медицинске сестре Ен Карен, посетили један самачки дом за бивше затворенике. Ту су набасали на Линскота који је долазио у дом по дужности – у својству мисионара чији је задатак био да води духовне разговоре са „жигосанима."

Кад су му полицајци објаснили шта траже, Линскот се мало замислио, а онда им рекао да се сећа једног свог кошмарног сна у коме је видео смртно рањену девојку, по опису сличну оној која је убијена само дан раније. Надајући се да може да буде од користи, покушао је да се присети свих појединости из тог сна. Детективи Роберт Шан и Роберт Грег слушали су га с нескривеним изненађењем. „Знао" је толико много детаља о том случају да су га убрзо уврстили у осумњичене – затворили и извели на оптуженичку клупу.

Иако је судски процес био, очигледно, заснован само на претпоставкама и упркос чињеници да у току суђења није откривен мотив убиства који би имао везе с Линскотом и

Илустровао: Растко Ћирић

да отисци прстију са места злочина нису били његови, порота га је прогласила кривим.

У затвору је провео три године, од укупно четрдесет, на колико је осуђен, пре него што га је апелациони суд пустио на слободу. Врховни суд је касније потврдио пресуду, али Линскот се поново жалио и тренутно се налази на слободи – уз велику кауцију.

С. И.

АЈКУЛА ЖУТИХ

КАД СЕ „ВЛАЈИ

Сунце се тек наслућивало из Молата када смо стигли на место где смо, претходне ноћи, бацили парангале у море. Знате ли како изгледа парангал? Има облик врпце на коју се у малим размацима, на краћим узицама, везују удице.

То наше тајно место налазило се западно од једног пустог острвца удаљеног неких пет наутичких миља од острва Иста на коме, ево, већ пуних двадесет година летује наша мала београдска колонија.

Био је петак, последњи у месецу јулу. Море је лагано мрешкао јутарњи маестрал.

Као и обично, посада нашег ручно рађеног чамца „Гау-Гау" испловила је у пуном саставу: Раде и Данило Глумац, њихова два сина Ивица и Дамир и ваш репортер.

– Хоћемо ли и данас имати среће? – питао сам се док сам са дубине од четрдесетак метара извлачио велики камен првог парангала. Пре два дана имали смо је напретек. Оборили смо све личне рекорде ухвативши на удицу парангала угора тешког тачно 14 килограма. Чинило нам се, тада, да то змијолико тело (касније ћемо му измерити дужину од 186 центиметара) које се жестоко батргало на удици никада неће ући у чамац.

Три угора и...

Какав смо само циркус с њим правили када смо се вратили на Ист. Носили смо га кроз цело село, сликали се сви одреда, уживали у завидљивим погледима других, правих рибара који су се вратили углавном празних мрежа... И уопште, били необично поносни на своје рибарско умеће.

Уловљену рибу смо намерно (у рибарској души вапи потреба за хвалом) изложили на зидићу пред кућом у којој летујемо и забављали се посматрајући жене из околних кућа како долазе да виде „то чудо ћа су га они влаји уловили".

Испод рибарског достојанства било нам је да објашњавамо како за риболов и тај гигантски примерак на зиду и нисмо баш сасвим влаји.

Иза тог трофеја стајао је наш готово двадесетогодишњи лов парангалом који је

– Модруљ! – урликнуо је Раде, а мени се чинило да та белина испуњава цео простор са једне стране чамца. Угледао сам модроплава леђа с великим перајем...

Шестогодишњи Ратко Глумац поред немани коју је и његов тата ловио

код куће ван сезоне углавном припремао Данило, познавање терена „у прсте", неколико прочитаних књига о риболову и наша лична искуства.

Било нам је криво што сви кажу: „То је срећа. Ћа би другo било".

А срећа може да се има једанпут, па и пет пута, али стално долазити с уловом...

Овога јутра, међутим, није нас баш држао неки елан. Јер по правилу: кад упецаш једном велику, други пут можеш само малу рибу. Зато нам је сада срећа била потребна више него икад. Поготово што смо се, одлазећи на море, унапред хвалили да ћемо доћи са још већим „монструмом".

Изгледа, ништа од тога. Увлачио сам једну за другом удицу. Тек понеки ситнији угор на свакој двадесетој.

– Кеса – мрзовољно је прокоментарисао Дача мој учинак, а затим прећосмо на други парангал, стотинак метара даље који је тешко ишао. Као да је неко на његовом крају закачио буре пуно воде.

А онда сам осетио лагани трзај.

" НА РИБУ НАВАДЕ

ОЧИЈУ

– Има нешто! – дрекнуо сам и умало се нисам преврнуо у море јер су се истог часа сви нашли на тој страни чамца.

Као да сам добио надљудску снагу. Вукао сам из петних жила док се Раде истог часа прихватио конопца да ми помогне.

Већ на метар испод површине видели смо угора. Имао је око три килограма. За њим је ишао још један. Две удице даље био је и трећи.

– Ево их! – радосно је викао Ивица.

– Није то – стењао сам не попуштајући уже парангала. – Њих нисам ни осетио. Доле је нешто веће.

Сви смо нетремице зурили у прозирно плаветнило под чамцем.

Одједном се доле, у дубини, нешто забелело. Нови угор ваљда. А онда, што је ближе прилазило површини, тај бели обрис бивао је све већи и већи...

– Модруљ! – урликнуо је Раде, док се мени чинило да је та белина испунила цео простор с ове стране чамца.

Најзад сам и ја, када се белина прскајући воду око себе окренула, угледао модроплава леђа и велико пераје на њима, док су ме са удаљености од једва метар посматрала два хладна жута ока.

... изгладнела неман

Био је то морски пас каквог до сада нико од нас није видео.

Није било времена за размишљање. У делићу секунде подигао сам, колико год сам могао, ту крупну главу отворених, назубљених уста увис, док му је Раде у истом тренутку зарио дугачку куку у леђа...

У следећем секунду велики морски пас је тресnуо у чамац, а ми смо сви, као по команди, ћипили на кабину брода заборавивши Дамира који је, отворених уста, без иједне речи, остао крај мотора с ајкулом очи у очи. А онда је и он скочио на саму ивицу брода.

„Гау – Гау" и његова посада која је уловила ајкулу

Ајкула је, зачудо, лежала прилично мирно с обзиром на изглед и величину. Мало је ударала репом и покушавала да се окрене, али се брзо смирила.

Опрезно смо сишли с кабине и пажљиво је, с леђа, угурали унутра. Наравно да смо затворили врата.

А онда смо, сва петорица, урликнули као да смо управо открили најбогатији извор нафте. „Монструм" је био ухваћен! Унапред смо се радовали сцени када с морским псом упловимо у луку.

У књизи смо одмах нашли све његове особине. Сазнали смо да је ретко у Јадрану и да само случајно може да се улови. Да је модруљ једина врста морског пса у Јадрану која напада човека и да може да достигне дужину од три метра и тежину до 150 килограма. Овај је имао само 27 килограма и био дугачак 175 центиметра, али је за нас био вреднији него сви досадашњи улови заједно. На Исту га је до данас, како се памти, ухватио само рибар Дражен. Његов је имао 50 килограма. Није га уносио у чамац, већ га је везао и довукао у луку. А то је било давно.

Сваки час смо отварали врата кабине да видимо шта ради наш трофеј. Касније смо се толико осмелили да смо га потезали за пераја, додиривали му шпицату, храпаву њушку. Краљ мора је, међутим, већ био мртав.

Тога дана опет смо правили „фешту". С нашим трофејем сликала су се сва деца, група словеначких туриста и, наравно, ми, чланови посаде.

Разгледајући му три реда зуба, оштрих као жилет, тек на копну смо схватили да је овај изгладнели морски убица стигао у наше воде у потрази за храном. У то смо се уверили када смо му отворили желудац. Био је потпуно празан. Шта би се десило да је посетио нашу плажу где се купамо? Није нам баш било пријатно од те помисли.

Брже-боље дали смо га нашем кућном кувару Златану Илићу у руке.

Ипак, било нам је жао што ће овако моћна и ретка риба постати гомила шницли којих ћемо се тог дана за ручак у сласт наједти.

На море смо испловљавали још двадесетак пута. И бацали парангале на „права" места. Само, ништа тако вредно и велико нисмо уловили. Срећа је од нас отишла другима. Али и то је, наравно, рибарска судбина.

Текст и снимци
Јован Антонијевић

ЧЕОНИ СУДАР НА ПУТУ 640

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

Два „крајслера”, јаркоцрвени и тамноцрвени, налетела су један на другог таквом силином да су се затресле оближње куће. Уследила је истрага која је овај судар учинила најпознатијим на свету

Тридесетдеветогодишња Пришила Ван Стилант завршила је с куповином у граду Калпејперу, држава Вирџинија у САД, нешто пре 12,30 часова, села у своја кола и дала гас. Журило јој се кући у Џефферсонтон, северно од Калпејпера.

Дан је, за месец март, био неуобичајено топао, али не толико да би отворила кров тамноцрвеног кабриолета. Са аутопута је скренула на пут 640 који је водио у Џефферсонтон.

Двадесетдвогодишњи столар Рон Вуди био је готов с послом за тај дан. Погледао је на сат. Морао је да пожури да би на време стигао у град, покупио жену и с њом се одвезао кући.

Када је у јаркоцрвеној лимузини скренуо са аутопута, било је скоро 12,40 часова. Окренуо је улево на пут 640, ставио касету и нагазио до даске.

За то време Пришила Ван Стилант већ је јурила путем 640 у супротном смеру од Рона Вудија. Уживала је, колико јој је брзина дозвољавала, у зеленим пољима и ивицама густих шума планинског венца Блу Риџ Маунтинз.

Моника Соувер налазила се у кухињи када је чула језиво шкрипање гума и ударац од кога се затресла цела двоспратна кућа. Истрчала је напоље и на путу угледала два здробљена аутомобила. Одлетелела је до телефона и позвала службу хитне помоћи.

Њена сусетка Рут Гилеспи одскочила је од свог радног стола чувши ужасан тресак. И она је истрчала као избачена из праћке и на путу пред својом кућом видела два сада већ крша од аутомобила која су се чеоно сударила и одбила један од другог. У колима и око њих ништа се није мицало. Одјурила је до телефона и позвала хитну помоћ.

Возач је нестао

Позив је примио најближи дежурни Чик Лауфер, ветеран у служби хитне помоћи, који је добро познавао смрт. За двадесет седам година службе имао је посла с преко хиљаду саобраћајних несрећа, срчаних напада, дављења и пожара.

Из искуства је знао да чеони судари значе смрт или најтеже телесне повреде. Возачи су углавном на месту мртви или у бесвесном стању заробљени и рањени изувијаним металним деловима кола.

То су Чик Лауфер и његове колеге Стив Милер и Кенет Милз очекивали чим су видели на шта личе аутомобили који су се сударили на путу 640.

Корачајући према олупинама, Лауфер је размишљао како ће опет морати да процењује који је возач у тежем стању, да одлучи за кога је вероватније да ће преживети. Другим речима, коме првом указати помоћ док не стигну и остале екипе.

Јаркоцрвени „крајслер” лежао је сав улубљен са увис отргнутим кровом и хаубом. Ветробран му је био поломљен и делимично истргнут из оквира.

Када се приближио и погледао унутра, није видео тело возача. Погледао је унаоколо – нигде живе душе.

Пола метра даље налазио се тамноцрвени „крајслер” задњим делом заглављен у каналу испод пута. Његов покретни кров био је отворен и укриво повијен надоле а леви предњи точак, са испумпаном гумом, под веома необичним углом. Шкољка је личила на безобличан метални крш.

Ко је председник Сједињених Америчких Држава?

Лауфер му се приближио. На седишту до возачког седела је жена.

– Да ли сте ви учесник овог судара? – упитао је.

– Да – одговорила је жена.
– Јесте ли повређени?
– Не – гласио је одговор.
– Где је возач?
– Ја сам возила.
– Ви сте возили? – избуљио се Лауфер.

Ово је већ звучало сасвим невероватно. Прегледајући унутрашњост онога што је остало од возила, Лауфер је савршено добро видео да су и лева врата, и инструмент-табла, и под изувијани преко возачког седишта.

– Који је данас датум? – питао је Лауфер жену.
– Дванаести март.
– Ко је председник Сједињених Америчких Држава?
– Џорџ Буш.

Уверивши се да је жена при чистој свести, Лауфер је позвао Милера да нађу возача другог аутомобила. Испод кола га није било, па су кренули у оближњу шуму. Када су поново изишли на пут, видели су младог човека како храмљући иде према њима.

Преварили су смрт

Нешто пре њих Рут Гилеспи је видела Рона Вудија, учинило јој се мало ошамућеног, како преко места где је раније био кров излази из слупаног аутомобила. Пошто ју је убедио да му не фали баш ништа, замолио је да се послужи телефоном и она га је увела у кућу.

„Драга", чула га је како неком говори, „имао сам судар па нећу моћи да дођем по тебе... Потпуно слупана..."

Лауфер га је питао да ли је он возач другог аутомобила, добио потврдан одговор и опет се нашао у чуду: час је гледао уништена кола, час високог младог човека. Још никада му се није догодило да види два тако слупана аутомобила и њихова два здрава и читава возача.

Тада је Чик Лауфер поново пажљиво прегледао унутрашњост оба аутомобила. И у једном и у другом видео је на волану некакву најлонску тканину како виси као испумпан балон. Тек тада је схватио да је баш та тканина обома помогла да преваре смрт.

Када је на место судара стигао полицајац Гари Даусон, сместио је у полицијска кола оба возача и узео њихове изјаве. Полицајци су измерили растојања два „крајслера", трагове кочења и све из чега су се могли израчунати сви подаци у вези са сударом.

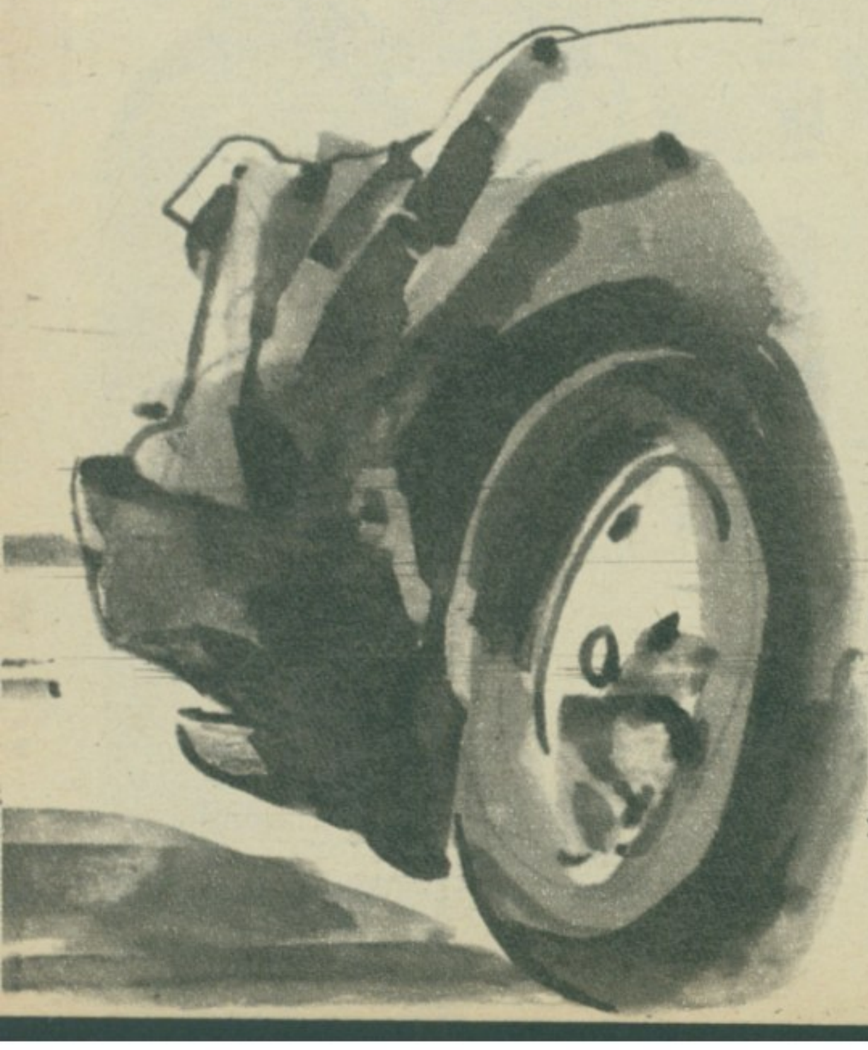

Илустровао: Брана Јовановић

Два сата касније нарочити камиони с дизалицом однели су олупине у полицијску гаражу. Вудијева жена стигла је таксијем и одвела га кући. Пришилу је њеној кући одвезао полицајац Даусон.

Шта је открила истрага

Током следећих седмица овај судар постао је познат у свету као најтемељније и најдуже испитиван од свих који су се дотад десили. Амерички осигуравајући институт окупио је око њега екипу свих могућих инжењера и научника.

Истрага је тачно показала шта се догодило на путу 640.

Рон Вуди је видео како му, на његовој страни пута, у сусрет јуре кола и дословно је газио на кочнице. У следећем трену нашао се лицем зароњеним у јастук налик на балон. Пришилу Ван Стилант је њена ваздушна кеса изненада ударила по носу.

Екипа Осигуравајућег института утврдила је да је судар одговарао ударцу сваког од аутомобила у непомичан предмет брзином од 109,412 километара на сат. У тренутку судара главе возача гурнуте су напред снагом од 771,120 килограма.

У часу када су возачи почели нагло да коче, одмотали су мали спирално намотани сензори уграђени на предњим деловима оба аутомобила, дошли у додир са оближњим нарочитим механизмом и изазвали електрични импулс који је жицом отишао до волана.

У шупљем средишту волана налази се мали уређај металносиве боје. То је једно натријумово једињење које се у додиру са електрицитетом тренутно претвара у пламен и ослобађа гас азот. Азот продире у кесу од чврсте најлонске тканине, обмотану око уређаја у волану, која се надувава у року од двадесет петог дела секунде – колико траје један трептај очног капка.

Док се предњи делови аутомобила гужвају као хармонка, такозване ваздушне кесе сасвим су надуване и то тачно у линији главе и грудног коша возача. Оне, као велики балони, ублажавају трзај главе од чега се, иначе, сместа умире. Кесе, затим, полако испуштају гас и, када се аутомобил заустави из кесе излази гас и она остаје на волану ослобађајући возача.

Екипа Осигуравајућег института открила је још неке језиве појединости. Синтетички сигурносни појас, који је Пришила Ван Стилант носила, достигао је температуру топљења услед трења с механизмом у који је уграђен док ју је задржавао да не полети према ветробрану и то непосредно пре него што се кеса надувала. Рон Вуди није носио сигурносни појас и, да није било ваздушне кесе, остао би на месту мртав.

У Сједињеним Америчким Државама није обавезно имати ни сигурносни појас ни уређај за ваздушну кесу који, иначе, не улази у цену аутомобила. У већини европских земаља, где је употреба сигурносног појаса прописана законом, после овог судара размишља се и о обавезном увођењу ваздушне кесе.

Људи који су истраживали овај случај били су пресрећни што су се на испитивању нашле олупине аутомобила а не лешеви возача.

Б. Д.

УМЕТНИЧКА ГАЛЕРИЈА У КОРМОНСУ

ЈЕДИНСТВЕНА

ЧЕО СВЕТ У КАПИ ВИНА

Луиђи Соини прави вина каквих у свету нема. Да су заиста изузетна показује и то што су на прошлогодишњој аукцији у Лос Анђелесу три флаше продате за 50.000 долара. Бурад из којих је преточено можда вреде и више – осликали су их познати светски сликари

Уз саму југословенско-италијанску границу налази се висораван Фриули. Ту је Кормонс или Крмин, како га називају Словенци. Омањи градић и центар овог виногорја. Овде су људи од памтивека узгајали винову лозу и крај је по томе био познат. Уназад неколико година

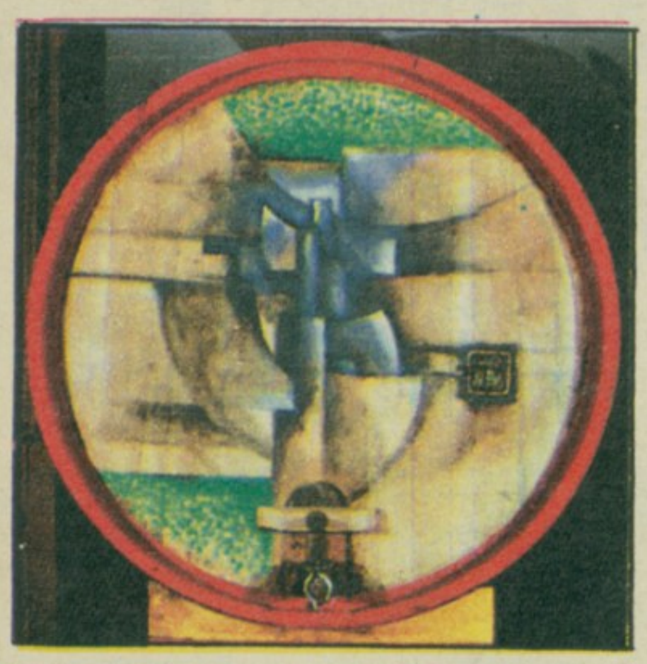

Кормонс на свим познатим аукцијама има своје место. Откуд градић познат по винским подрумима на аукцији такве куће као што је, на пример, „Кристи" у Лондону?

– О некој случајности нема ни говора – каже Луиђи Соини, директор удруженог винског подрума (Кантина продутори) и маестро вина, како га у Кормонсу зову. Он једини и може да дâ прави одговор јер ово што се однедавно догађа са Кормонсом његова је идеја.

– Добра, чак и боља, вина праве многи у свету, али „вино мира" је јединствено. Негде 1983. године оснивачи овог подрума, међу којима има и Југословена, сложили су се да се на два хектара засади око 400 најпознатијих светских сорти грожђа, између осталих и истарски мушкат и малвазија, којима највише одговара ово поднебље. За две године „виноград света" дао је прве гроздове. Тако смо на једном месту имали грожђе из Југославије, Холандије, Совјетског Савеза, Француске, САД, Кине, Јапана... Све оно се меша и тако се добија јединствено вино. Мора по свему да буде јединствено, по укусу и паковању, то јест флашама и налепницама. Огромну бурад у подруму, њих педесетак, од славонске храстовине, осликали су познати сликари међу којима и ваши Мушић, Печанац, и урадили нарочите налепнице за флаше. Тако ће бити и за све будуће бербе.

– „Вино мира", познато у свету као „Vino della Pace", продаје се такође на необичан начин. Од једне бербе добија се 10.000 флаша. Одлучили смо да хиљаду флаша шаљемо у све светске престонице, свим државницима света са једном поруком – мир у свету.

– Другу хиљаду одлажемо у наше подруме, за нарочите прилике, а осталих осам хиљада спрема се за познате аукције. Приход иде Црвеном крсту, хендикепираној деци и у друге хуманитарне организације. Пре годину дана на аукцији у Лос Анђелесу три флаше нашег вина продате су за читавих 50.000 долара, а недавно је на аукцији познате лондонске куће „Кристи" наше „вино мира" из 1986. године нашло купца за 20 милиона лира.

Наравно, подрум „Кантина продутори" зарађује правећи друга позната вина која су одувек била одлика виногорја Фриули – Венеција и спадају међу најцењенија и најскупља.

Испред подрума „Кантина продутори" вије се на јарболима преко двадесетак застава. И југословенска. То су, како рече Луиђи Соини, заставе земаља које су им помогле да засаде „виноград света" и добију необично „Vino della Pace". У Соинијевој канцеларији окачена је фотографија Михаила Горбачова и Џорџа Буша. Рукују се. Можда су наздравили „вином мира".

Вито Недељковић

Вино мира

BATMAN ROBIN

by BOB KANE

У БОРБИ ПРОТИВ ЗЛОЧИНА

®BATMAN, ®ROBIN, and indicia are trademarks of DC Comics Inc. All Rights Reserved.

ОВО ЈЕ ЗГРАДА „ФИРОС КЛОК КОМПАНИЈЕ"!

АКО ЈЕ ЊЕН СИМБОЛ СЛЕДЕЋИ НА ЧОКЕРОВОЈ ЛИСТИ, ОН НИЈЕ ДАЛЕКО!

140

УНУТРА, ПОСЕТИОЦИ СУ СЕ ТИСКАЛИ ОКО ИЗЛОЖЕНОГ ДРАГОЦЕНОГ САТА...

ОХ! ПОГЛЕДАЈТЕ ТЕ ДИЈАМАНТЕ!

НЕ ПРИЛАЗИТЕ ПРЕБЛИЗУ!

ГУФ! ГУФ! ЗАИСТА ДИВНО КАМЕЊЕ! ГУФ! ГУФ!

ГУФ! ГУФ! САВРШЕНА ИЗРАДА!

ТАЈ ДИМ! ГУШИ МЕ! КАХ! КАХ! КАХ!

КАХ! КАХ! ВРТИ МИ СЕ У ГЛАВИ!

TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

СПАВАЈТЕ МИРНО! ШТЕТА ШТО НЕМАТЕ НЕУТРАЛИЗАТОР ГАСА КАО ЈА! ХА, ХА, ХА!

УПОТРЕБИЋУ ПОЛИЦИЈСКИ ПИШТОЉ! КАКАВ ШТОС!

И ОВОГА ПУТА САМ УСПЕО!

ЈОШ НИСИ ПОБЕДИО, ЧОКЕРЕ!

ДА! БЕТМЕН ЛИЧНО!

БЕТМЕН!

ГОТОВ СИ, ЧОКЕРЕ! ЕВО ТИ...

141

...ОВО!

РОБИНЕ! ЈЕСИ ЛИ ПОВРЕЂЕН?

ХА, ХА! ЗБОГОМ, ГЛУПАНИ!

142

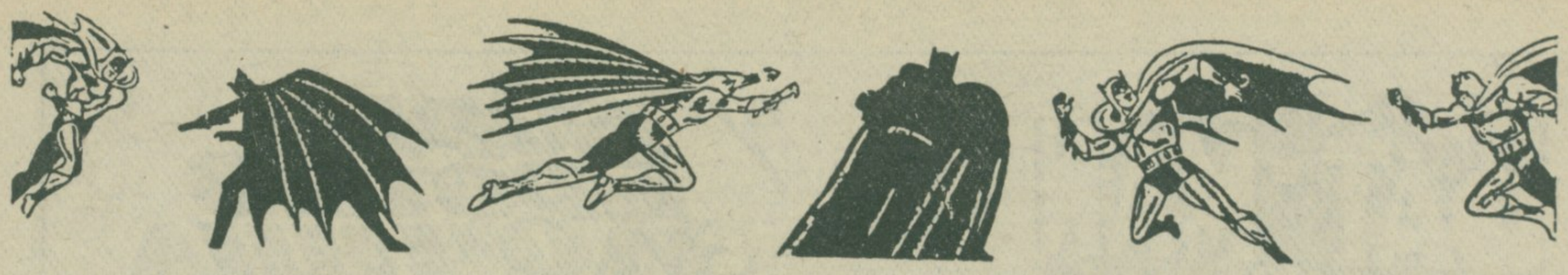

РОБИН ЋЕ БИТИ ДОБРО,, АЛИ НЕ И ЏОКЕР, КАД ГА СЕ ДОЧЕПАМ!

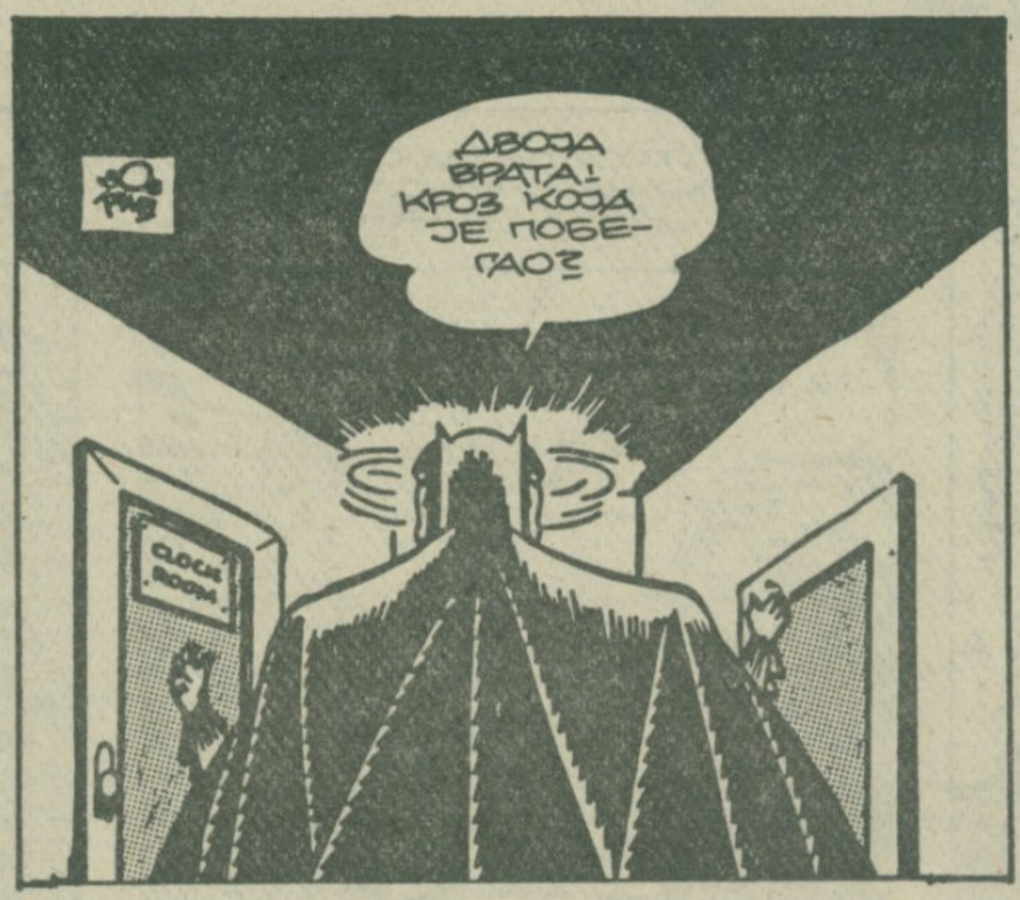
ДВОЈА ВРАТА! КРОЗ КОЈА ЈЕ ПОБЕГАО?
ОДСЕК РОБИНА

КОМАДИЋИ СТАКЛА! КАД ЈЕ РАЗБИО ВИТРИНУ, ОСТАЛИ СУ МУ НА ОДЕЋИ! ТУ ИХ ЈЕ СТРЕСАО! ЗНАЧИ, КРЕНУО ЈЕ У СОБУ ИВА САТА!

ХА! САМ ЈЕ СЕБЕ УДЕСИО!
ОДСЕК РОБИНА
143
TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

БОРСОКАК, ЏОКЕРЕ! ОДАБРАО СИ ПОГРЕШНА ВРАТА!" А НЕЋЕШ ДОБИТИ НОВУ ПРИЛИКУ!

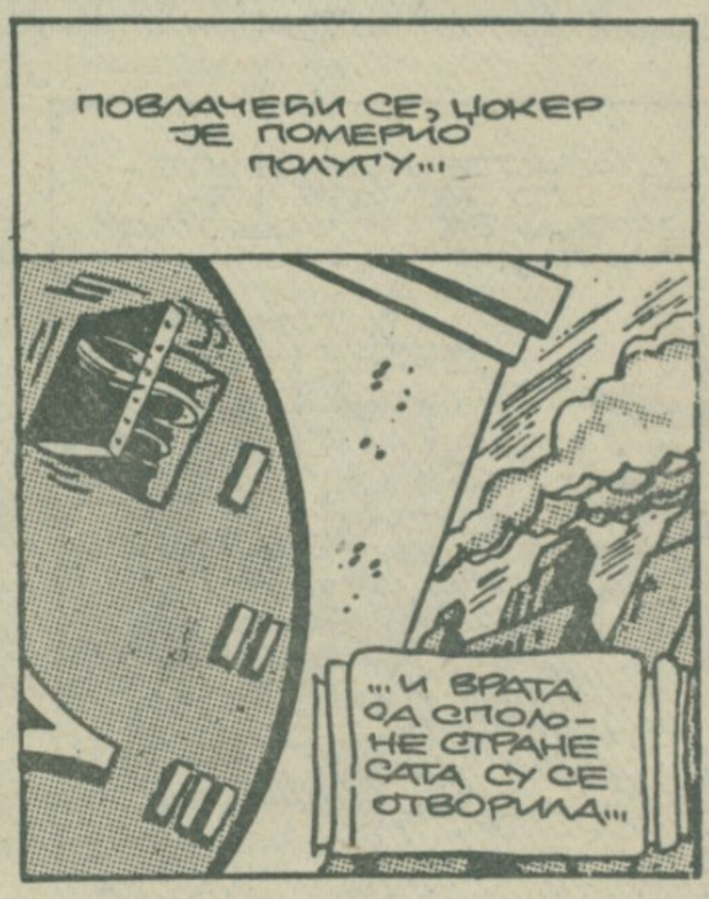
ПОВЛАЧЕЋИ СЕ, ЏОКЕР ЈЕ ПОМЕРИО ПОЛУГУ...
...И ВРАТА ОД СПОЉНЕ СТРАНЕ САТА СУ СЕ ОТВОРИЛА...

БЕСНО, ЏОКЕР ЈЕ УЗВРАТИО НАПАД...
САД САМ ОДАБРАО ПРАВА ВРАТА, БЕТМЕНЕ! ЗА ТЕБЕ!

СНАЖНИ ЏОКЕРОВ УДАРАЦ ИЗБАЦИО ЈЕ БЕТМЕНА КРОЗ ВРАТАШЦА САТА...
ХА, ХА! ЗБОГОМ, БЕТМЕНЕ!

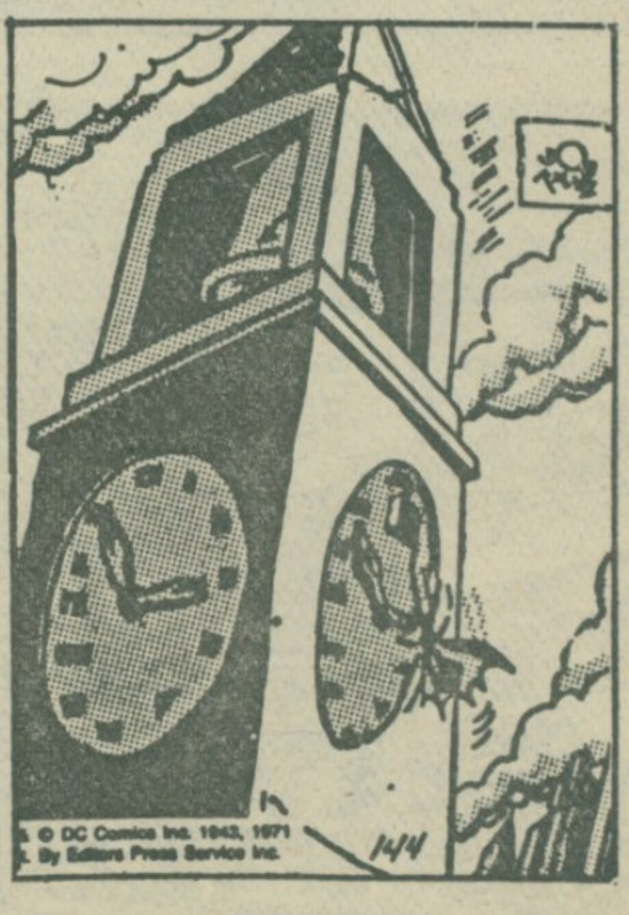
© DC Comics Inc. 1943, 1971
By Editors Press Service Inc.

БЕТМЕН ЈЕ УСПЕО ДА СЕ УХВАТИ, ОНАЈ-НИЧКИ СЕ БОРЕЋИ ЗА ЖИВОТ...

ДОБАР ПОКУШАЈ... АЛИ, НИСИ УСПЕО! ЈА САМ ЈОШ УВЕК ИЗНАД ТЕБЕ И ПОСЛАЋУ ТЕ ДОЛЕ!

БЕТ-МЕН СЕ НА-ШАО У ГОТО-ВО БЕЗ-ИЗ-ЛАЗ-НОМ ПО-ЛО-ЖА-ЈУ...

НЕМАМ РЕВОЛВЕР, АЛИ ЈОШ УВЕК ИМАМ СВОЈ ГАСНИ ПИШТОЉ!

Comics Inc. 1943, 1971
ors Press Service Inc.

АЛИ, ДА БИХ ГА УПО-ТРЕБИО МОРАМ ТИ СЕ ПРИБЛИЖИ-ТИ ШЕСТ КОРАКА ДО СМРТИ! ХА, ХА, ХА! ПРВИ КОРАК!

УФ! ХВАТАЈУ МЕ ГРЧЕВИ! ДА ЛИ ЋУ ИЗДРЖАТИ?

НЕДАЛЕКО ОДАТЛЕ, РОБИН СЕ ОСВЕСТИО...

ОХ! СВЕ МИ СЕ ВРТИ... ЏОКЕР! УСПАВАО ЈЕ ПОЛИЦИЈУ ГАСОМ... МЕНЕ ЈЕ УДАРИО...

TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

УУУХ! КАО ДА САМ НА РИНГИШ-ПИЛУ! ПОТРЕ-БАН МИ ЈЕ ВАЗ-ДУХ!

АХ! САД ЈЕ БОЉЕ!

ДО ЂАВОЛА! ГДЕ ЈЕ БЕТ-МЕН?

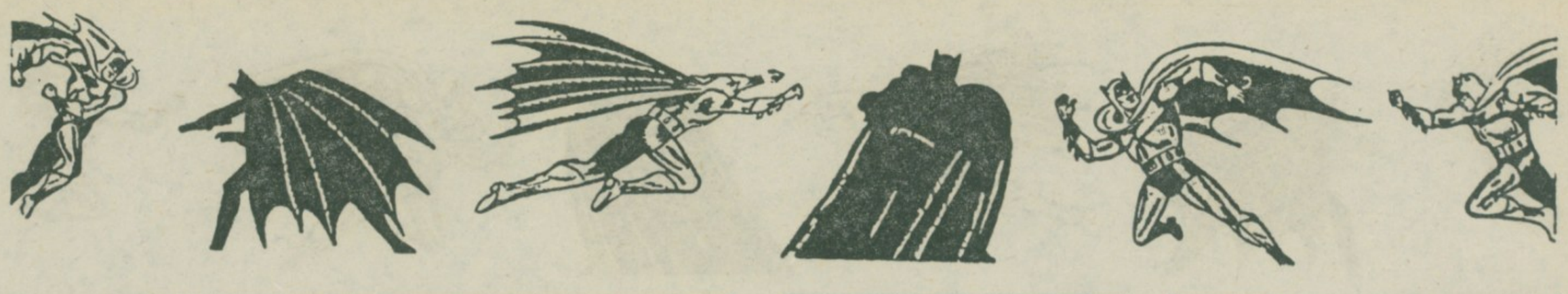

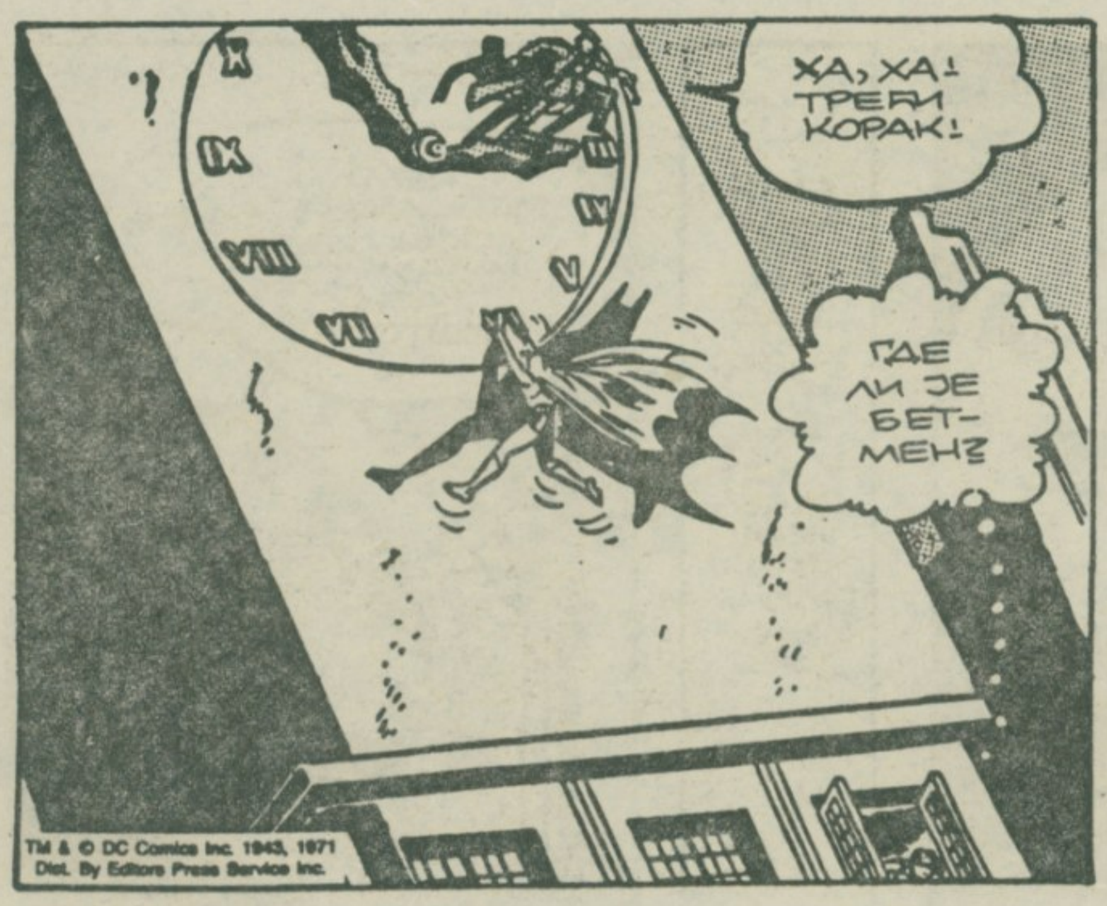
ХА, ХА! ТРЕЋИ КОРАК!
ГДЕ ЛИ ЈЕ БЕТМЕН?
TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

ЏОКЕР СЕ ОКЛИЗНУО ОБОРИВШИ НЕКОЛИКО КАМЕНЧИЋА...

ПЕТИ КОРАК! ЈОШ ЈЕДАН, И ТИ СИ ПРОШЛОСТ, БЕТМЕНЕ!
147

ТУ САМ! ИМАШ ЛИ ПОСЛЕДЊУ ЖЕЉУ?
ПРЕКИНИ ДА ЛУПЕТАШ И ЗАВРШИМО О ТИМ!
© DC Comics Inc. 1943, 1971
By Editors Press Service Inc.

ОБИЧАЈ ЈЕ ДА СЕ ПОСЛЕДЊА ЖЕЉА ОДМАХ ИЗВРШИ! ДАКЛЕ...

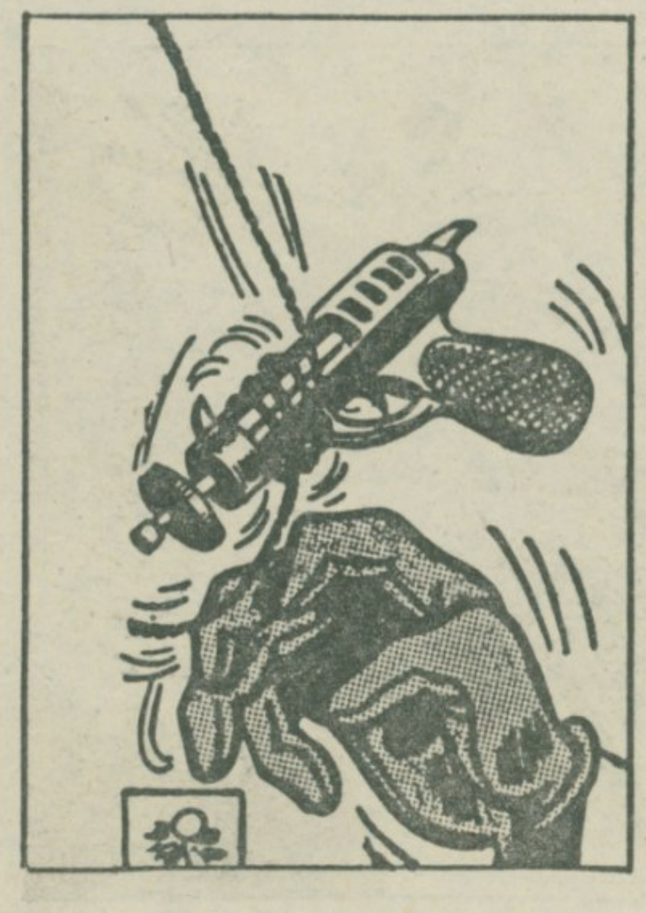

СТИЖЕМ БАШ НА ВРЕМЕ! ЗАР НЕ, ЏОКЕРУ?
148

ДОЂИ ГОРЕ, ЏОКЕРУ! ИЛИ ДА ЈА СИЂЕМ И ПОЧАСТИМ ТЕ ГАСНИМ ПИШТОЉЕМ!
149

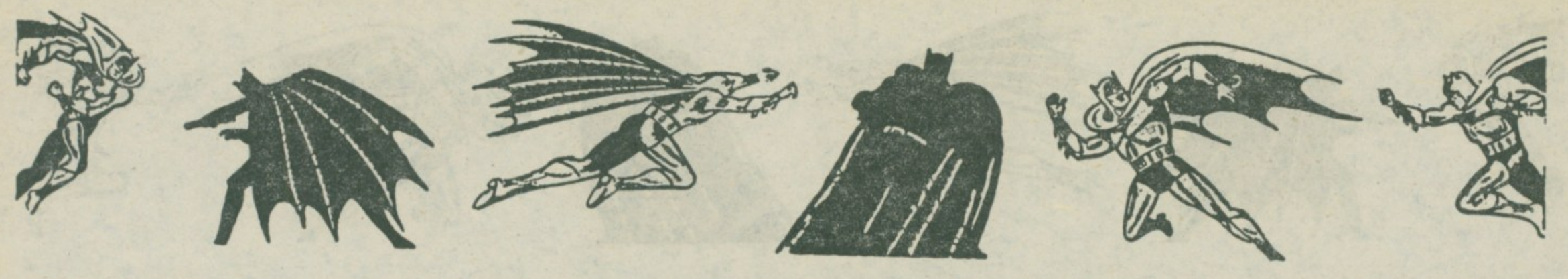

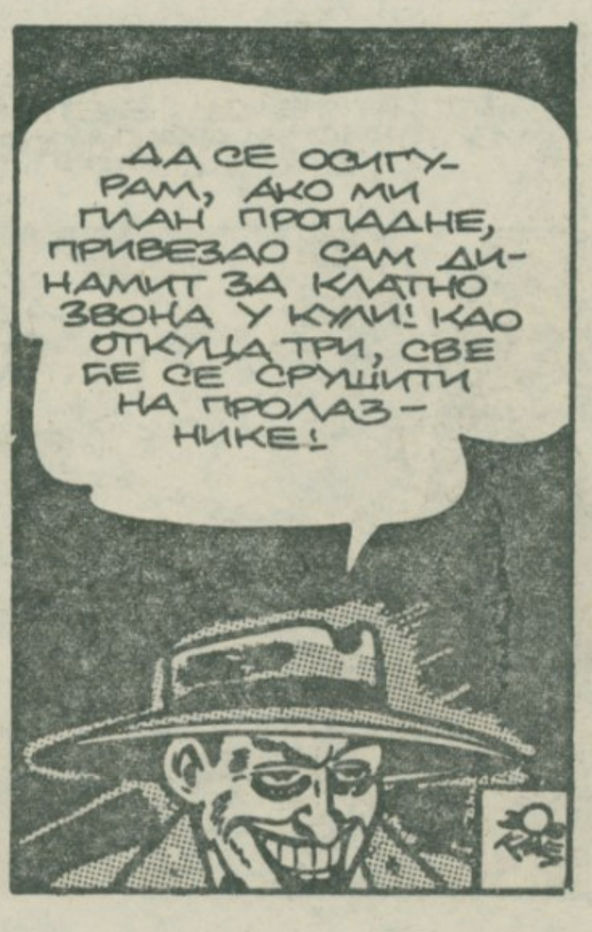

БЕТМЕН СЕ НАШАО ПРЕД ОЗБИЉНОМ ДИЛЕМОМ...

СВОЈИМ ТЕЛОМ, БЕТМЕН ЈЕ УБЛАЖИО УДАРАЦ И СПРЕЧИО ЕКСПЛОЗИЈУ!!!

УХ! САД НА ДРУГУ СТРАНУ!

СРЕЋА, ЈОШ НЕМА ТРИ!

TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

УСПЕО САМ! УФ!

КАО ДА МЕ ЈЕ ВАЛЈАК ПРЕГАЗИО! САД ЈОШ ДА УКЛОНИМ ДИНАМИТ...

РОБИН! АКО ГА ЏОКЕР ПОВРЕДИ, ЈА ЋУ...

TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

РОБИНЕ! ШТА СЕ ДОГОДИЛО?

У... ЏОКЕР! НИШТА НЕ ВИДИМ!

НЕ ВИДИШ? НИЈЕ ВАЉДА ДА...

НЕ, НА СРЕЋУ! НИСАМ СЛЕП, АЛИ ЈЕДВА НАЗИРЕМ...

ЗА МОМЕНАТ САМ ПОМИСЛИО... ШТА СЕ ДЕСИЛО?

ГА, ДРЖАО САМ ГА НА НИШАНУ...

БЕЗ ТРИКОВА! ИЛИ ЋУ ТЕ СРЕДИТИ ТВОЈИМ ОРУЖЈЕМ!

ВИДИ! ГУКНУЋУ ПРСТИМА...

TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

!!! ОВАКО!
.ООХ!
ПУЦ!
ЗАГЛУЖЕТАО ЈЕ ПРСТИМА, И ЗАСЛЕПИО МЕ ЈЕ НЕКАКАВ БЕЛИЧАСТИ ДИМ!
ПУЦ!
ХММ!! ОСТАВИО ЈЕ РУКАВИЦЕ!
ВИДИ... БЕЛИЧАСТИ ТРАГ НА ПАЛЦУ И СРЕДЊЕМ ПРСТУ! ПУЦКЕТАЊЕ ЈЕ ИЗАЗВАЛО ХЕМИЈСКУ РЕАКЦИЈУ!
TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971 Dist. By Editors Press Service Inc.
ТО ЈЕ ПРАХ КОЈИ КОРИСТЕ МАЂИОНИЧАРИ!
А ЈА САМ ПАО НА ТРИК!
ШТА САД?
ДА ПОГЛЕДАМО ЛИСТУ СИМБОЛА ПРОФЕСОРА КЛИКА, ДА ОТКРИЈЕМО СЛЕДЕЋИ ЏОКЕРОВ ЦИЉ!
ПРОФЕСОРОВ СТАН ЈЕ У ОВОЈ УЛИЦИ!
БЕТМЕН И РОБИН! ЈЕСТЕ ЛИ УХВАТИЛИ ЏОКЕРА?
НЕ ЈОШ! ДОШЛИ СМО ЗБОГ ВАШЕ ЛИСТЕ СИМБОЛА!
НИСАМ НИ САЊАО ДА БИ СИМБОЛИ СА МОГ ПРЕДАВАЊА МОГЛИ ПОДСТАКНУТИ ЗЛОЧИН!
ХММ! СЛЕДЕЋИ СИМБОЛ ЈЕ...
ЏОЛИ РОЏЕР! ПИРАТСТВО!
1. 2. 3. 4. 5.
1943, 1971 Service Inc.

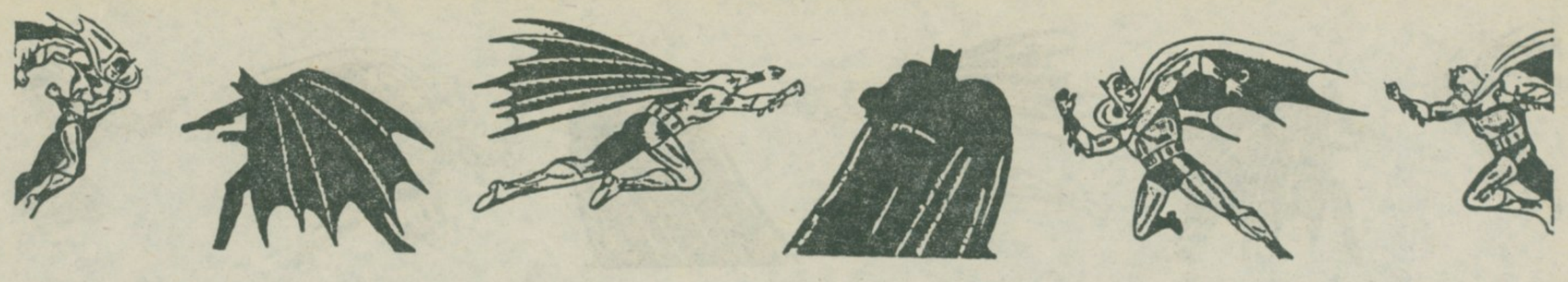

ЛОБАЊА СА УКРШТЕНИМ КОСТИМА! ЏОКЕР ПЛАНИРА...

ПИРАТИ... ТО ЗНАЧИ: БРОДОВИ, ВОДА, ДРАГОЦЕНИ ТОВАР...

ЗАШТО БИ ЏОКЕР РЕСКИРАО ТОЛИКО? ОТКРИВА СИСТЕМ РАДАР! ЧУДАН ЧОВЕК!

НИЈЕ ЧУДАН! ОН ЈЕ ЕГО -МАНИЈАК! ЗАТО ЈЕ ТАКАВ!

ВОЛИ ПУБЛИЦИТЕТ! ХРАНИ СЕ ЧЛАНЦИМА О СЕБИ! ЏОКЕР НИЈЕ ЛУД!

МОРАМО ДА ПРЕЛИСТАМО НОВИНЕ И ПРОНАЂЕМО ПОДАТКЕ О БРОДУ, ЧИЈИ БИ ТОВАР МОГАО БИТИ ЗАНИМЉИВ ЏОКЕРУ!

ПИРАТСТВО? ДАНАС?! ОХ, БОЖЕ!

БЕТМЕН И РОБИН УСПЕЛИ СУ ДА ОТКРИЈУ СЛЕДЕЋИ ЏОКЕРОВ ЦИЉ...

САД СМО СИГУРНИ ДА ЈЕ ПИРАТСТВО ЊЕГОВ НАРЕДНИ ПОТЕЗ!

ТАКО ЈЕ!

ПОТРАЖИМО ЗАНИМЉИВЕ БРОДОВЕ!

ОХ! ТОЛИКО УЗБУЂЕЊА, А СВЕ ЗБОГ МОГ ПРЕДАВАЊА!

TM & © DC Comics Inc. 1948, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

ДВА САТА КАСНИЈЕ...

НИШТА ПОСЕБНО НИСАМ НАШАО!

НИ ЈА!

АЛИ НЕЧЕГ МОРА БИТИ!

TM & © DC Comics Inc. 1948, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

МОРАМО ПРОНАЋИ НЕШТО! ХАЈДЕМО ДО КОМЕСАРА ГОРДОНА!

АКО КОМЕСАР НЕ МОЖЕ ДА НАМ ПОМОГНЕ, НЕ МОЖЕ НИКО!

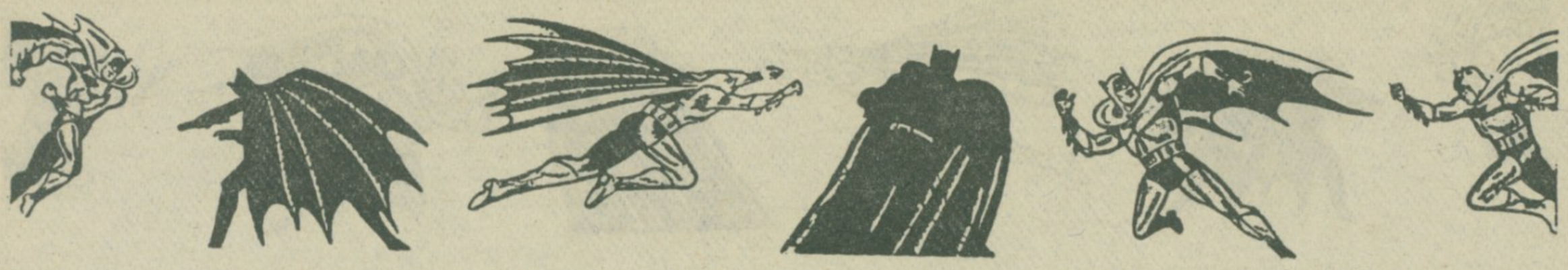

БЕТМЕН И РОБИН! ЧУЈЕМ ДА СЕ ЏОКЕР ОПЕТ ИЗВУКАО!

ЈЕСТЕ, АЛИ ЋЕМО ГА СРЕДИТИ!

СЛЕДЕЋИ СИМБОЛ ЈЕ МРТВАЧКА ГЛАВА... ПИРАТСТВО!

СХВАТАМ! ХОЋЕТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ВРЕДНИМ БРОДСКИМ ТОВАРИМА! ОДМАХ ЋЕМО СЕ РАСПИТАТИ!

158

САТ КАСНИЈЕ...

НИШТА, КОМЕСАРЕ! САМО УОБИЧАЈЕНЕ ПОШИЈКЕ! НИШТА ЗНАЧАЈНО!

ОПЕТ ПРОМАШАЈ!

НИЧЕГ ВРЕДНОГ! АЛИ, СЛЕДЕЋИ СИМБОЛ ЈЕ ИПАК ПИРАТСТВО!

КОМЕСАРЕ! НАПОЛОЏУ ЈЕ СТУЛИ, СИТНИ ДОУШНИК! КАЖЕ ДА ЗНА НЕШТО О ЏОКЕРУ!

ЗДРАВО! ИМАМ НЕШТО ВРУЋЕ! МНОГО ВРУЋЕ!

ПРЕСКОЧИ УВОД!

TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

ЧУО САМ ДА ЏОКЕР ТРЕБА ДА СЕ СРЕТНЕ СА НЕКИМ ПИШТОЛОЏИЈАМА! ЧЕТРДЕСЕТ ПЕТ БИ СТРИТ, АПАРТМАН ДВА!

ШТАА?!

НАРАВНО! ХОЋУ ЏОКЕРА И ТО ШТО ПРЕ!

КРЕЋЕМО, БЕТМЕНЕ!

РОБИНЕ ЈА ЋЕМО ЗА ВАМА У БЕТМОБИЛУ!

ОКЕЈ! КРЕЋИ, МАРФИ! ИМАМО САСТАНАК СА ЏОКЕРОМ!

9

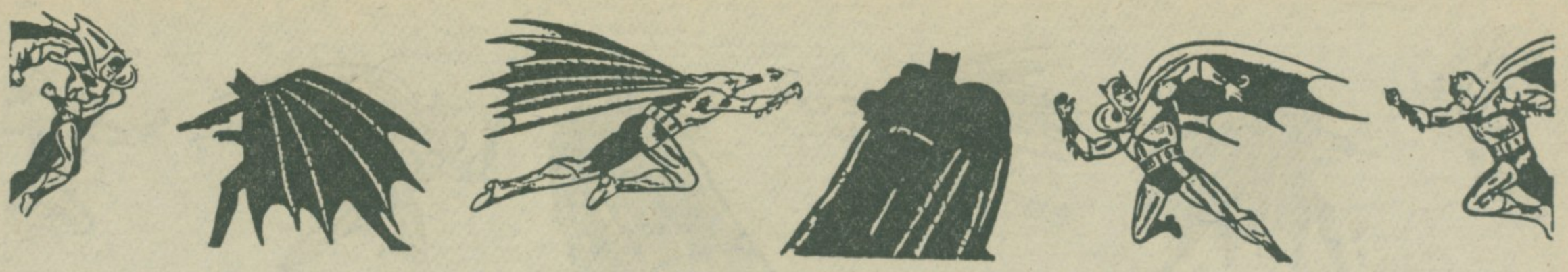

СТУЛИ ЈЕ РЕКАО АПАРТМАН БРОЈ ДВА, ЗАР НЕ?!
ТАКО ЈЕ! ЗАГРЕЈТЕ ПИШТОЉЕ, МОМЦИ! ИДЕМО КОД ЧОКЕРА У ГОСТЕ!

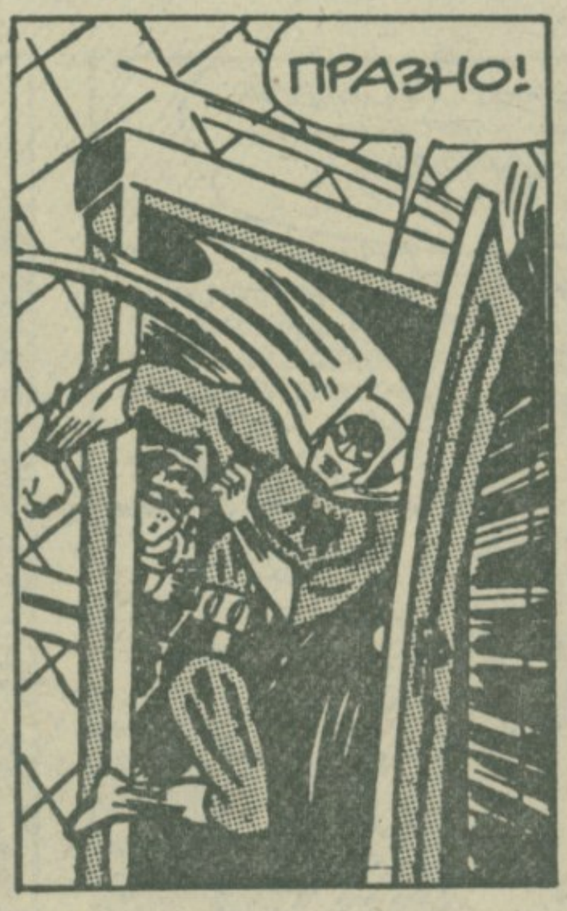
ПРАЗНО!

ГДЕ ЈЕ! ГДЕ ЈЕ ЧОКЕР?
СТУЛИЈЕВА ВРУЋА ВЕСТ СЕ ОХЛАДИЛА!
МЕНЕ ПИТАТЕ?!
161

ЕВО ВЛАСНИЦЕ, ШЕФЕ!
КО ЈЕ ИЗНАЈМИО ОВУ СОБУ?
ОВАЈ... ГОС'Н ДАНИЈЕЛС... УСЕЛИО СЕ ЈУЧЕ! ИЗАШАО ЈЕ МАЛО ПРЕ ВАШЕГ ДОЛАСКА! ШТА НИЈЕ У РЕДУ?

МНОГО ТОГА! ГОСПОДИН ДАНИЈЕЛС ЈЕ ДАНАС ИМАО ПОСЕТИОЦЕ! ЈЕСТЕ ЛИ НЕКОГ ПРЕПОЗНАЛИ?
ОХ, БЕТМЕНЕ! ЈЕДВА ДА САМ ИХ ВИДЕЛА КАД СУ ИЗЛАЗИЛИ!

АЛИ, ЧУЛА САМ КАД ЈЕ ГОС'Н ДАНИЈЕЛС РЕКАО: КАД КРАЉИЦА НАПУСТИ ЗЛАТНУ СОБУ И БЛИНКЕР ПРИПУЦА, НАПУШТАМО ДИНКИЈЕВУ БАНДУ!"
ЗБУЧИ ЗАГОНЕТНО!
ПРОВЕРИЋЕМО ОТИСКЕ ПРСТИЈУ!
TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

УПОРЕДИЋЕМО ДАНИЈЕЛСОВЕ ОТИСКА СА ОНИМА КОЈЕ ИМАМО У АРХИВИ!

ИМАМ ГА, ШЕФЕ!
ОДЛИЧНО! ПОЖУРИМО У СТАНИЦУ ДА САЗНАМО ИМА ЛИ ДАНИЈЕЛС ВЕЗЕ СА ЧОКЕРОМ!

КАСНИЈЕ, У ПОЛИЦИЈИ...
ДАКЛЕ?
НИШТА, ШЕФЕ! КО ГОД ДА ЈЕ НЕМА ДОСЈЕ КОД НАС!

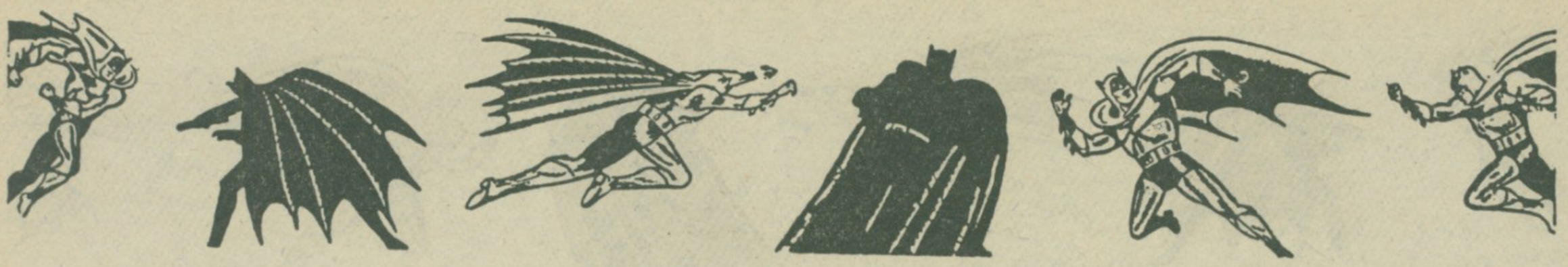

МОРАЋЕМО ДА ЗОВЕМО ВАШИНГТОН!

КЉУЧ ЈЕ У ОНОЈ РЕЧЕНИЦИ КОЈУ ЈЕ ЧУЛА ВЛАСНИЦА ПАНСИОНА!

ХММ! „КАД КРАЉИЦА НАПУСТИ ЗЛАТНУ СОБУ И БЛИНКЕР ПРИГУЦА, НАГУШТАМО ДИНКИЈЕВУ БАНДУ!

TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

БЕТМЕН СЕ НАШАО ПРЕД ДВОСТРУКОМ ЗАГОНЕТКОМ; КО ЈЕ ТАЈАНСТВЕНИ ДАНИЈЕЛС И ШТА ЗНАЧИ ОНА ЧУДНА РЕЧЕНИЦА...

ОНО ШТО ЈЕ ЧУЛА ВЛАСНИЦА ПАНСИОНА УКАЗУЈЕ НА НЕШТО ДАЛИ ШТА?

„ЗЛАТНА СОБА" ЈЕ ВЕРОВАТНО ТРПЕЗАРИЈА НЕКОГ ХОТЕЛА!

А ТИП ПО ИМЕНУ БЛИНКЕР ПУЦАЊЕ У „КРАЉИЦУ" ДОК ИЗЛАЗИ! КАД БИХ САМО ЗНАО...

И ЈА! БОЉЕ ДА ОДЕМ КУЋИ И ЧИТАМ НЕКУ КЊИГУ!

„КРАЉИЦУ" ЋЕ УБИТИ, А ОН ИДЕ ДА ЧИТА КЊИГУ?! ХМ...

НЕШТО КАСНИЈЕ, У ТАЈНОЈ БЕТ-ПЕЋИНИ, ИСПОД КУЋЕ БРУЈА ВЕЈНА...

American Slang

BOB KANE

РЕЧНИК АМЕРИЧКОГ ЖАРГОНА?! НЕ СХВАТАМ!

СХВАТИЋЕШ! „КРАЉИЦА", „БЛИНКЕР", „ЗЛАТНА СОБА", „ДИНКИЈЕВА БАНДА"... ДА ПОЂЕМО?

TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

ЕВО ГА: БЛИНКЕР - КАМЕРА, КРАЉИЦА - ФИЛМСКА ЗВЕЗДА, ДИНКИЈЕВА БАНДА - ФИЛМСКА БАНДА ЗЛАТНА СОБА - ДЕО ГАРДЕРОБЕ НАМЕЊЕН СКУПИМ КОСТИМИМА! АХА, ТУ СМО!

ПРЕВОД: КАД ЗВЕЗДА ИЗВАЂЕ ИЗ ГАРДЕРОБЕ! КАМЕРА ПОЧНЕ ДА СНИМА, НАГУШТАМО ФИЛМСКУ ЕКИПУ!

American Slang

ЏОКЕР ЈЕ УБАЦИО СВОЈЕ ЉУДЕ У ФИЛМСКУ ЕКИПУ!

ТАЧНО! МОРАМО ДА ПРОФЕРИМО ФИЛМСКА СТУДИЈА!

11

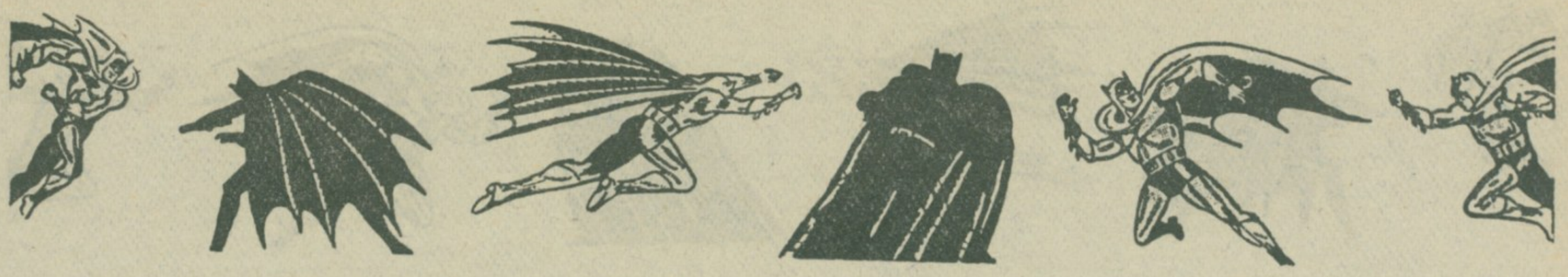

БЕТМЕН ЈЕ СХВАТИО ЏОКЕРОВЕ НАМЕРЕ И УПУТИО СЕ ДО ФИЛМСКОГ СТУДИЈА...

СВАКАКО! СВИ НАШИ РАДНИЦИ ОБАВЕЗНИ СУ ДА ДАЈУ ОТИСКЕ ПРСТИЈУ, ЗБОГ ПРЕДОСТРОЖНОСТИ!

СЈАЈНО! МОЖДА ПОЗНАЈЕМО НЕКОГ ОД ЊИХ!

ОВАЈ ОТИСАК ОДГОВАРА КАРЛУ БАРТОНУ! ОН РАДИ НА ФИЛМУ „РИМЉАНИН!"

„РИМЉАНИН!"? ЧИТАО САМ НЕШТО О ТОМЕ... ГЛАВНА ГЛУМИЦА...

НЕШТО У ВЕЗИ СА ЊЕНИМ КОСТИМОМ, ЗАР НЕ?

ТАКО ЈЕ! ОНА ИГРА ГРЧКУ ПРИНЦЕЗУ И НА СНИМАЊУ НОСИ ПРАВЕ ДРАГУЉЕ КОЈИ ВРЕДЕ ПРЕКО 50 000 ДОЛАРА! СВИ ТО ЗНАЈУ!

& © DC Comics Inc. 1943, 1971
d. By Editors Press Service Inc.

СВИ, УКЉУЧУЈУЋИ И ЏОКЕРА! МОРАМО ДА ПОЖУРИМО!

BOB KANE

НА СНИМАЊУ „РИМЉАНИНА"...

ОКЕЈ, ЧАРЛИ, МАЛО УНАЗАД! ГАЛИЈА СЕ МОРА УКЛОПИТИ У ПОЗАДИНУ!

ЕВО МИС ГЕЈЛОРД! СА КЛИКЕРИМА ВРЕДНИМ 50 000!

ЖАО МИ ЈЕ, МИС ГЕЈЛОРД, АЛИ ОЦЕНА МОРА, ИЗГЛЕДАТИ АУТЕНТИЧНО... ВИ СТЕ У ЊОЈ ЗАРОБЉЕНИЦА!

ОХ! НЕ! СТЕЖИТЕ ТОЛИКО! ЗАР МИСЛИТЕ ДА ГУ ПОБЕГИ?!

БЕТМЕН И РОБИН СТИГЛИ СУ У СТУДИО „КОЛОСАЛ ПИКЧЕРС"...

СВЕ ИЗГЛЕДА МИРНО!

НЕМА НИ ТРАГА ОД ЏОКЕРА! АЛИ, ИМАМ ПРЕДОСЕЋАЈ...

ХЕЈ! ШТА ТО РАДИТЕ! ТОГА НЕМА У СЦЕНАРИЈУ!

МА НИЈЕ ВАЉДА!?

НИЈЕ НИ ОВО!
ДИМНЕ БОМБЕ!
БАЦИЛИ СУ ДИМНЕ БОМБЕ!
КАМИОН! ПОКРЕЋЕ СЕ! ВИДИ КО ЈЕ ЗА ВОЛАНОМ!
ЏОКЕР!
ХА, ХА, ХА!
TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.
НА КАПИЈИ СТУДИЈА...
СВЕ ИДЕ ПО ПЛАНУ! ЗАКЉУЧАЈТЕ КАПИЈУ!
НЕ МРДАЈ!
ДОК СУ ЏОКЕР И ЊЕГОВИ ПОМАГАЧИ БЕЖАЛИ...
ЗАР НЕ МОЖЕМО ДА РАЗБИЈЕМО КАТАНАЦ, БЕТМЕНЕ?
ЈЕДИНО СЕКИРОМ... КОЈУ НЕМАМО! НЕЋЕМО УСПЕТИ НА ВРЕМЕ!
ЏОКЕР И ЊЕГОВИ ЉУДИ, ПРЕРУШЕНИ У ФИЛМСКУ ЕКИПУ, БЕЖАЛИ СУ ВУКУЋИ ГАЛИЈУ...
ПРОКЛЕТИ ЏОКЕР! ЗАКЉУЧАО НАС ЈЕ!
АКО НЕ МОЖЕМО КРОЗ КАПИЈУ, МОЖЕМО ПРЕКО ЊЕ!
ШТА ВРЕДИ КАД НЕ МОЖЕМО ДА ПРЕБАЦИМО БЕТМОБИЛ! НЕЋЕМО ВАЉДА ПЕШИЦЕ ЗА ЊИМА?
НЕ...
... АЛИ МОЖЕМО АВИОНОМ!
НЕ МИСЛИШ ВАЉДА ОВИМ?
БАШ ТИМ ИЗДРЖАЋЕ!

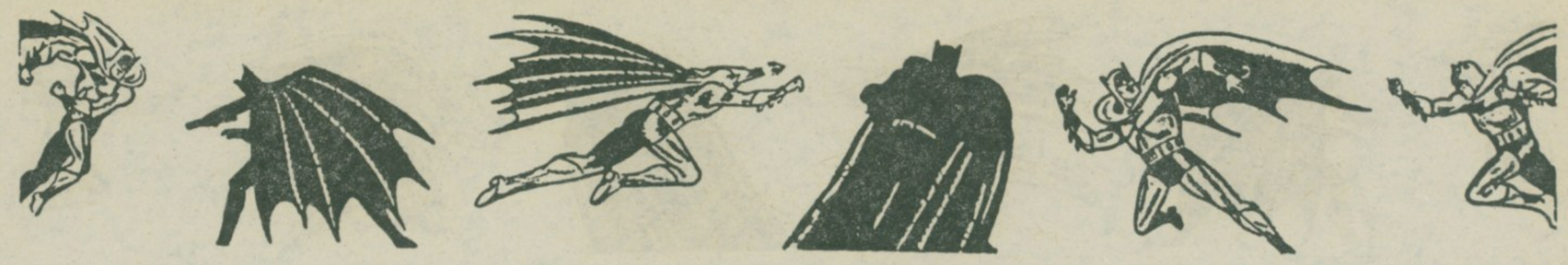

ОКЕЈ! ЗАВРТИ ПРОПЕЛЕР!

КРЕЋЕ СЕ! ЖАО МИ ЈЕ, АЛИ ИМА САМО ЈЕДНО МЕСТО! ИДЕМ САМ!

ОХ, БОЖЕ!

БЕТМЕН ЈЕ ПОЛЕТЕО ФИЛМСКИМ АВИОНОМ...

ШТА ЛИ ТАЈ ЛУДИ КЛИНАЦ НАМЕРАВА?

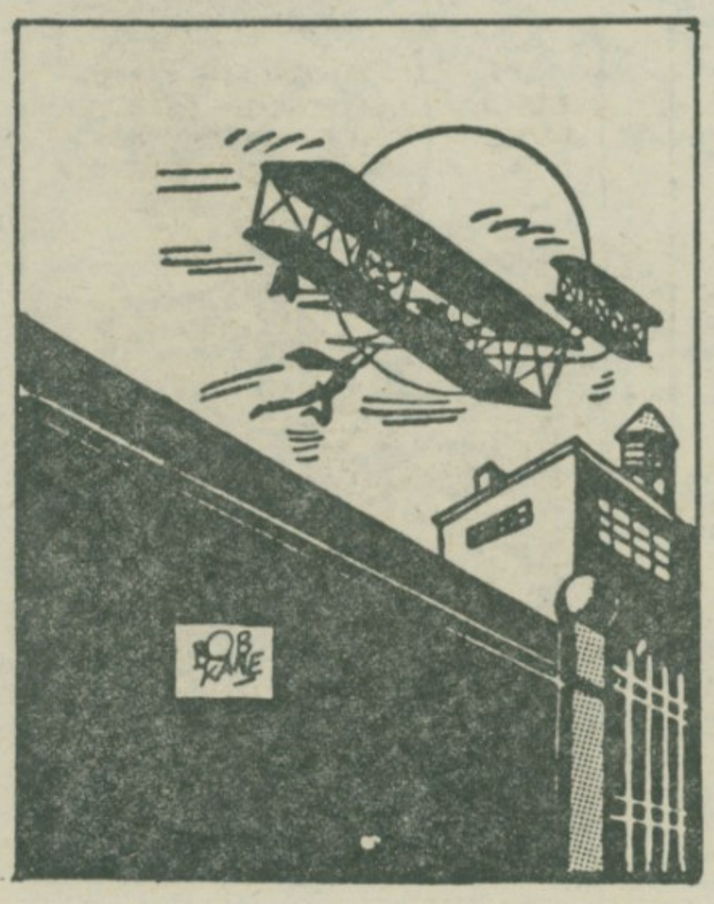

ТО ЈЕ ПОСАО ЗА КАСКАДЕРА!

МИСЛИО СИ ДА ЋУ ТЕ ПУСТИТИ САМОГ!?

ДОЛЕ НА ПУТУ...

ХА,ХА! ОПЕТ САМ ПРЕЩАО БЕТМЕНА! МИСЛИО ЈЕ ДА ЋЕ НАПАСТИ ПРАВИ БРОД!

А НЕ ФИЛМСКИ КОЈИ ГИОВИ ПО ЗЕМЉИ! ХА,ХА!

ЏОКЕР ЈЕ ОПЕТ ПОГОДИО У ЦЕНТАР 50 000, ЧОВЕЧЕ!

НЕЋЕТЕ СЕ ИЗВУЋИ!

ЧО! ВИДИШ ЛИ ИСТО ШТО И ЈА?!

ГУБИМ КОНТРОЛУ! ИДЕМО ДОЛЕ ХТЕЛИ ТО ИЛИ НЕ!

БЕТМЕН И РОБИН! ПАДАЈУ НА НАС!

НЕ СТОЈ ТАКО! СРЕДИ ИХ!

TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

ГЛАО, МОМЦИ!

ПРОБЛЕМИ СА МОРСКОМ БОЛЕШЋУ, А!?
БОБ КЕЈН

ЕВО И МЕНЕ!

ПИШТОЉ МИ ЈЕ ИСПАО, АЛИ ТУ ЈЕ КОПЉЕ!
ОХ!

БАЦИВШИ ШТИТ, БЕТМЕН ЈЕ ПРОМЕНИО ПУТАЊУ КОПЉА...

ХВАЛА! ДА НИЈЕ БИЛО ТЕБЕ... ЈЕ ЛИ ОВО ПАЦОВ КОЈИ ЈЕ БАЦИО КОПЉЕ?
ЈЕСТЕ!
ЧЕКАЈ... ПОЛАКО... ЈА... ЈА...

ЛЕПО! БАШ ЛЕПО!

ОСЛОБОДИ МИС ГЕЈЛОРД! ЈА ИДЕМ ПО ЏОКЕРА!
БОБ КЕЈН

ИЗЛАЗИ, ЏОКЕРЕ... ЗБРИСАО ЈЕ!
TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Distr. By Editors Press Service Inc.

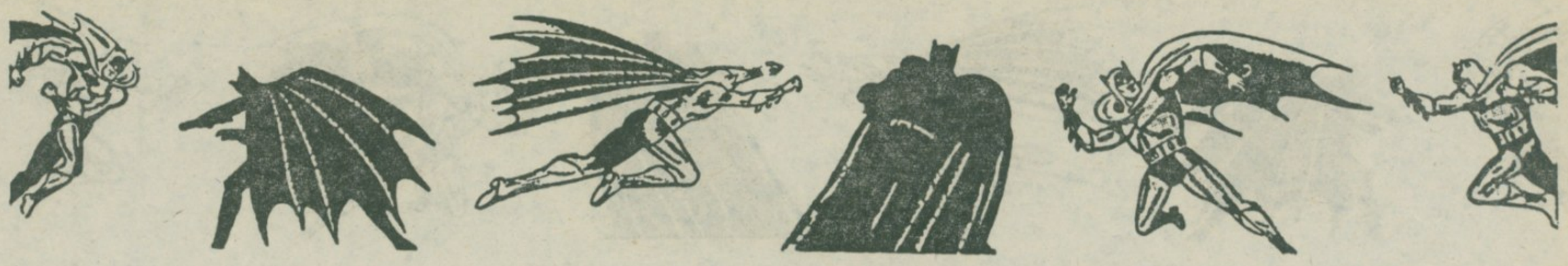

БЕТМЕН И РОБИН САВЛАДАЛИ СУ ЦОКЕРОВЕ ЉУДЕ, АЛИ ГЛАВНИ ЗЛОЧИНАЦ ЈЕ...

ПОБЕГАО ЈЕ ДОК СМО МИ ГУБИЛИ ВРЕМЕ С ЊЕГОВИМ ЉУДИМА!

TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

ЗАШТО НЕ ПОЂЕМО ЗА ЊИМ? НИЈЕ МОГАО ДАЛЕКО!

КАСНО ЈЕ! ЈЕСТЕ ЛИ ДОБРО, МИС ПЕЈЛОРД?

СВА ДРХТИМ, АЛИ НИСАМ ПОВРЕЂЕНА!

А КАКО СЕ ОСЕЋАТЕ ИГРАЈУЋИ У ПРАВОЈ ДРАМИ?

МНОГО ЈЕ УЗБУДЉИВИЈЕ! ВИШЕ НЕГО НА СНИМАЊУ!

ШТА ЋЕТЕ УЧИНИТИ?

УЧИНИТИ? НИШТА, ОСИМ ДА ПРЕДВИДИМ ЊЕГОВ СЛЕДЕЋИ ПОТЕЗ!

БЕТМОБИЛ ЈЕ КАО МУЊА ПОЛЕТЕО НИЗ УЛИЦУ...

ДО САДА СЕ ЏОКЕР СМЕЈАО! КАДА ЋЕМО МИ?

КАД ПРОВЕРИМО ПРОФЕСОРОВУ ЛИСТУ СИМБОЛА!

176

НИШТА ОД ЏОКЕРА?

НИШТА! АЛИ ЈОШ ИМА НАДЕ! ДО САДА СЕ ДРЖАО СИСТЕМА! ПРВО ЈЕ НАПАО ЗАЛАГАОНИЦУ...

А ОНДА КУЛУ СА САТОМ, ПА ФИЛМСКУ ГАЛИЈУ! ШТА ЛИ ЈЕ СЛЕДЕЋИ СИМБОЛ?

НЕШТО ОЗБИЉНИЈЕ ТИ, БЕТМЕНЕ!

МОЈ ЗНАК! СЛЕДЕЋИ!?

ДА! СИМБОЛ РЕДА И ЗАКОНА! САМО ЈЕ ТО ОСТАЛО!

16

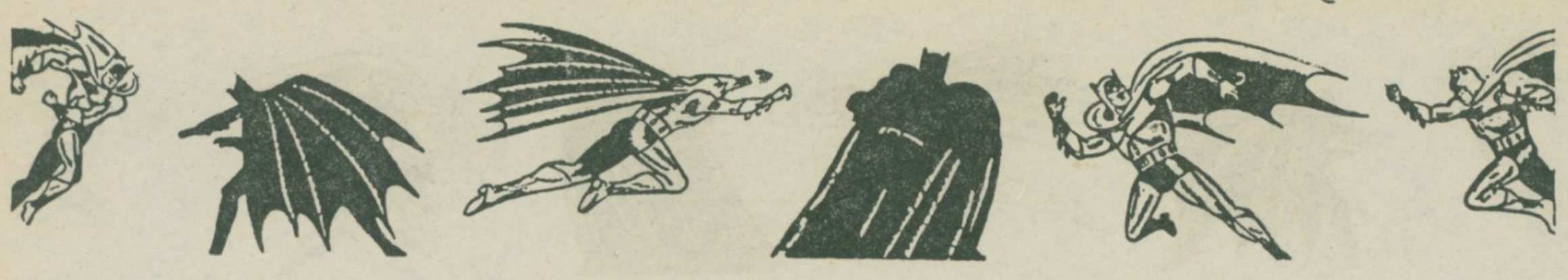

АЛИ, КАКО ЋЕ ЏОКЕР ДА УКРАДЕ НЕШТО У ВЕЗИ СА ТВОЈИМ ЗАКОНОМ?!

ДА СТЕ ЧИТАЛИ ДАНАШЊЕ НОВИНЕ, ЗНАЛИ БИСТЕ! ОВО ЈЕ КОНАЧНО И ОБРАЧУН!

НЕДАЛЕКО ОДАТЛЕ, НЕКО ЈЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНО ЧИТАО ЈУТАРЊЕ НОВИНЕ...

DAILY GLOB

БЕТМЕН ПРЕДСТАВЉА КОЛЕКЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ЗНАЧАКА

ХА! ОВО СЕ ОДЛИЧНО УКЛАПА У МОЈЕ ПЛАНОВЕ!

У ПОЛИЦИЈСКОЈ СТАНИЦИ, НА ИЗЛОЖБИ ПОЛИЦИЈСКИХ БЕЏЕВА...

...А ОВАЈ ЈЕ ИЗ МЕКСИКА!

КАД ДОЂЕШ У ТЕКСАС, ДОБИЋЕШ ЈОШ ЈЕДАН!

НЕ ЗАБОРАВИ АРКАНЗАС!

КОМЕСАРЕ, ТО СУ ФОТО-РЕПОРТЕРИ ИЗ МАГАЗИНА „ПОГЛЕД"! ЖЕЛЕ ДА ВАС СНИМЕ!

ДОБРО! ХАЈДЕМО НАЈПРЕ У ЛАБОРАТОРИЈУ!

ПРИБЛИЖИТЕ СЕ, ГОСПОДО!

СВИ СМО ТУ! ПАЛИ!

БАШ ТО И НАМЕРАВАМ, АКО НЕ ПОДИГНЕТЕ РУКЕ!

ЏОКЕР!

БРАВО, БЕТМЕНЕ! КАКО СИ МЕ САМО ПРЕПОЗНАО?!

НИЈЕ БИЛО ЛАКО!

АЛИ ЋЕ МЕНИ БИТИ ЛАКО ДА ТЕ ОСЛОБОДИМ ТЕ КОЛЕКЦИЈЕ! НЕ МРДАЈТЕ!

TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

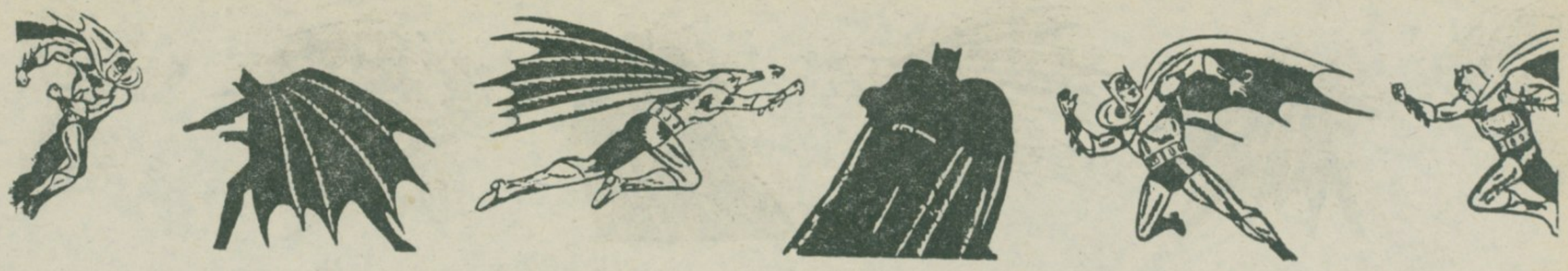

БРЖЕ, ВАС ДВОЈИЦА, ПРЕ НЕГО ШТО НЕКО НАЈЕ!

ЗАМИСЛИ! ЏОКЕР КРАДЕ БЕТМЕНОВУ КОЛЕКЦИЈУ! КАКАВ ШТОС!

ЧЕКАЈ САМО ОВО ДА СЕ ПРОЛУЈЕ!

TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

ЈАОО!

УПОМОЋ! НЕ МОГУ ДА ПУСТИМ ТАБЛУ! ПОМОЗИ МИ, ПИТ!

НЕ МОГУ НИ ЈА!

TM & © DC Comics Inc. 1943, 1971
Dist. By Editors Press Service Inc.

ШТА ЈЕ ТО?

БЕЗ ПАНИКЕ! САМО СТРУЈА! ВИДИШ ОЧЕКИВАЛИ СМО ТЕ!

ГОТОВО ЈЕ, ЏОКЕРУ! ДАЈ МИ ПИШТОЉ!

НЕ ПРИЛАЗИ, ИЛИ ЋУ ПУЦАТИ! УПОЗОРАВАМ ТЕ... НЕ ПРИЛАЗИ...

БАНГ!

НЕ МАРЕБИ ЗА ЏОКЕРОВЕ ПРЕТЊЕ, БЕТМЕН МУ ЈЕ ПРИШАО...

САД ЈА КАЖЕМ; БАЦИ ПИШТОЉ, ЏОКЕРУ!

18

МАРФИ ЈЕ БИО ПРЕД ВРАТИМА! ПРЕДАЈЕШ ЛИ СЕ САДА?

БРЗИНОМ КОБРЕ, ЏОКЕР ЈЕ ИЗВУКАО НЕШТО ИЗ ЦЕПА...

ИМАМ БОМБУ! МАКНЕТЕ ЛИ СЕ, СВЕ ЋУ РАЗНЕТИ! БАЦИ ПИШТОЉ!

ПОСЛУШАЈ ГА, МАРФИ! ЛУД ЈЕ!

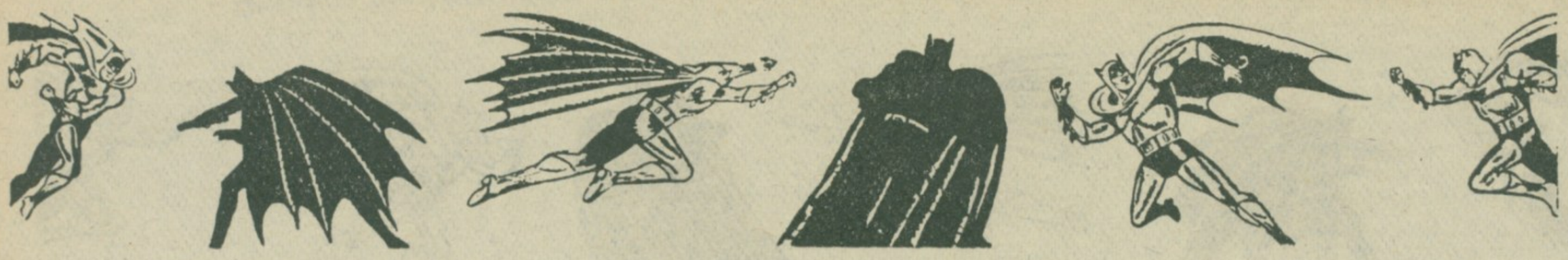

ХВАЛА ЗА ПИШ-ТОЉ! ЕВО ВАМ НЕШТО ЗА-УЗ-ВРАТ!
БОМБА! ЛЕЗИТЕ!

ПАЗИ! БОМБА!

ПРЕВАРИО НАС ЈЕ! ЛАЖНА БОМБА!

ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ЗНАМО! АЛИ НЕЋЕ ДАЛЕКО! ХВАТАЈ-ТЕ!
ЈЕ... ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН ДА ЈЕ ЛА... ЛАЖНА?!

БОЉЕ СЕ ПРЕ-ДАЈ! СВИ ИЗЛАЗИ СУ БЛОКИРАНИ!
РЕСКИ-РАЋУ!

У ЗАМЦИ ЈЕ! ТА СОБА НЕМА ДРУГИ ИЗЛАЗ!
УЦЉАО ЈЕ ТАМО!
ТРАС!

МРАЧНО ЈЕ КАО У ТУНЕ-ЛУ!
НИЈЕ ЧУДО КАД НЕМА ПРОЗОРА! САМО ТИХО...

... НЕ СМЕ ДА НАС ЧУЈЕ И ОТКРИ-ЈЕ ГДЕ СМО!
ХАХА!
УХ!
БАНГ!

МОРАМ ДА КАЖЕМ РОБИНУ ШТА ДА УРАДИМО, А НЕ СМЕМ ДА ПРОГОВОРИМ ПРЕД ЏОКЕ-РОМ...

БЕТМЕН ЈЕ ОТКУЦАО ПОРУКУ МОРЗЕОВОМ АЗБУКОМ НА РОБИНОВОЈ РУЦИ...

БУДИ - СПРЕМАН - ДА - УПАЛИШ - СВЕТЛОСТ!

ЕВО ГА!

САД!

ШТА?!

ЗАТО ТЕ ШАЉЕМ НАТРАГ У ТАМУ!

НАЈЗАД ЈЕ ГОТОВ!

УЗИТЕ, МОМЦИ! ЗАБАВА ЈЕ ЗАВРШЕНА!

ШАМПИОН ЈЕ ОДБРАНИО ТИТУЛУ!

ВАШ ЈЕ, ГОРДОНЕ!

ХВАЛА! БЕЛИЦА ЈЕ СПРЕМНА!

МАЛО КАСНИЈЕ, КОД ПРОФЕСОРА КЛИКА...

ПА, ПРОФЕСОРЕ, НОСИМО ДОБРЕ ВЕСТИ! ЏОКЕРОВИМ "СИМБОЛИЧНИМ" ЗЛОЧИНИМА ЈЕ КРАЈ!

ЗНАО САМ ДА ЋЕТЕ ГА СРЕДИТИ!

КАКО СТЕ ЗНАЛИ?

ЈЕДНОСТАВНО! СЛЕДЕЋИ СИМБОЛ НА ЛИСТИ БИЛЕ СУ ТЕРАЗИЈЕ! ЗНАК ПРАВДЕ!

СИМБОЛ НЕЧЕГА ШТО ЏОКЕР НИКАДА НЕЋЕ МОЋИ ДА ПОБЕДИ!

КРАЈ

НОВОГОДИШЊЕ ЧИЋЕ

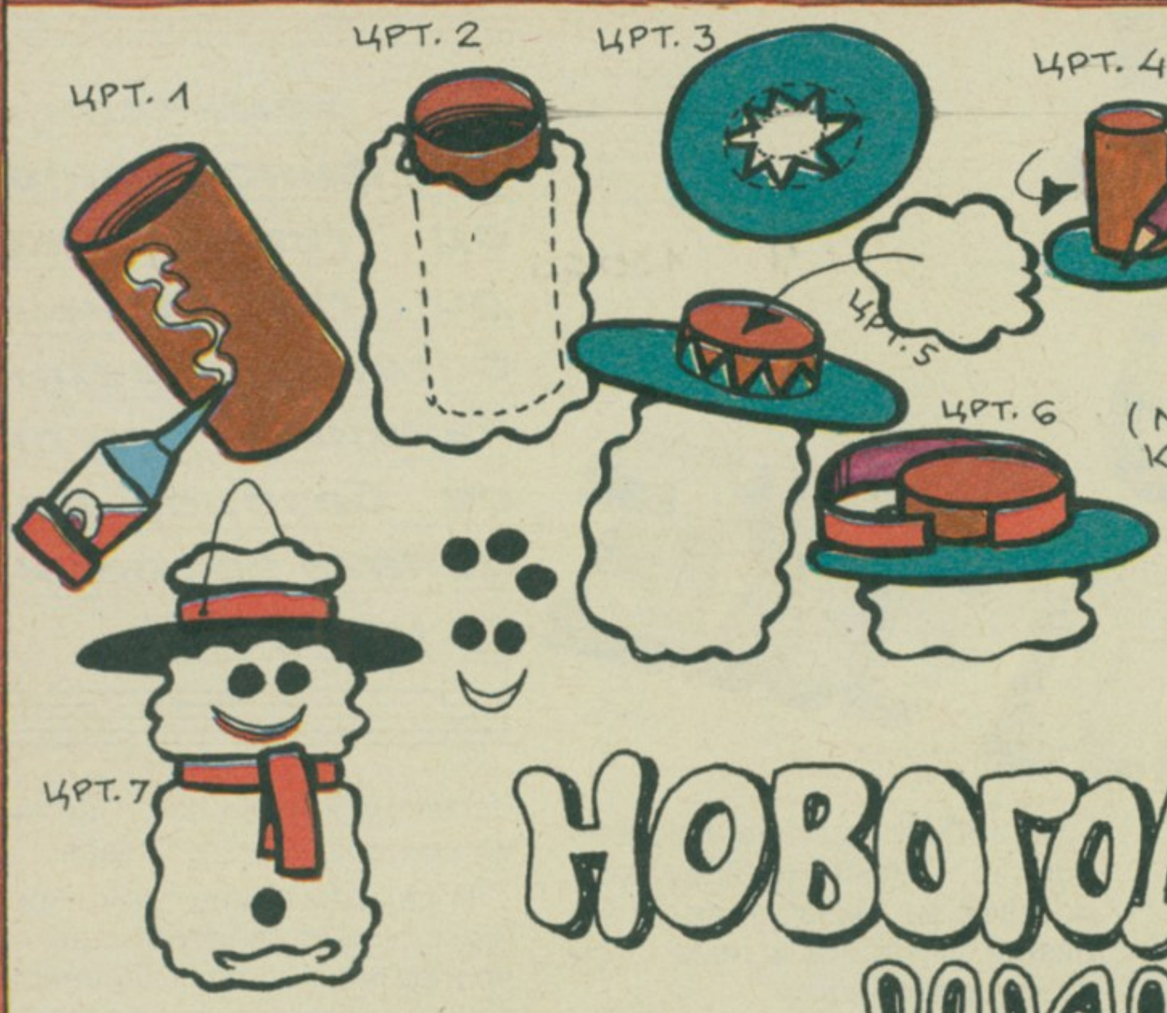

На картонски цилиндар (црт. 1) налепите вату тако да вири парче (црт. 2), навуците обод (меру узмите као на црт. 4), навуците обод и убаците вату (црт. 5), облепите машну (црт. 6) око шешира...

... вежите шал, залепите очи, уста и дугмиће (црт. 7). Добили сте снешка за јелку.

ЦРТ. 14

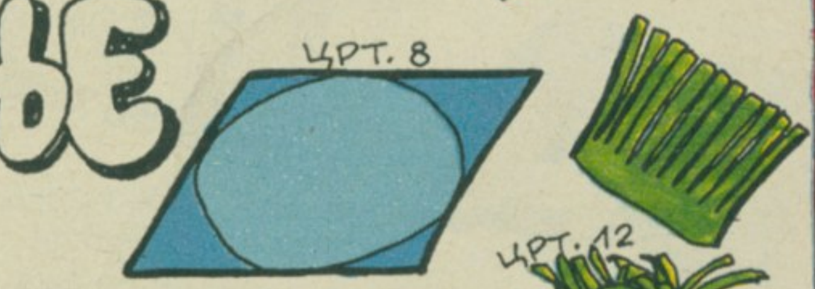

Исеците два круга (црт. 8), спојите их као на црт. 9 и 10, залепите дршку као на црт. 11, креп-папир исецкајте као на црт. 12, сролајте и ставите у корпицу (црт. 13) па украс окачите на јелку.

Увијте поклон у ролну од хамера...

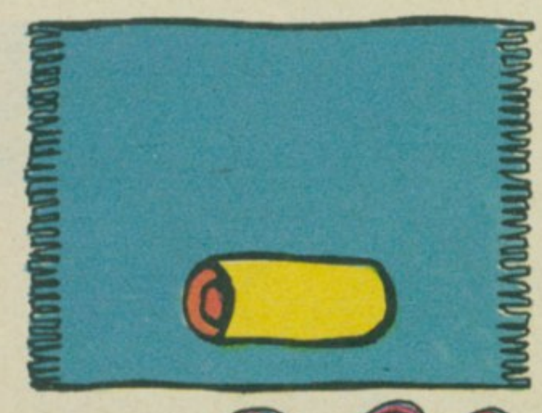
ЦРТ. 15

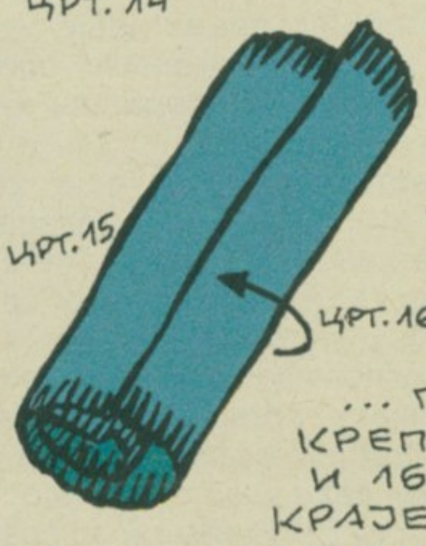
ЦРТ. 16

... па ово увијте у креп-папир (црт. 15 и 16), а онда увежите крајеве да поклон изгледа као велика бомбона (црт. 17).

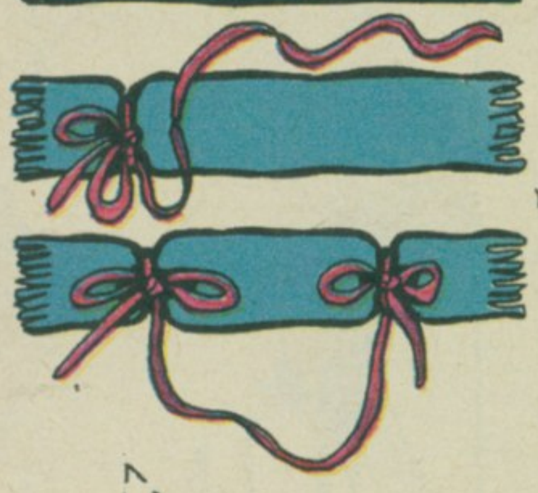
ЦРТ. 17

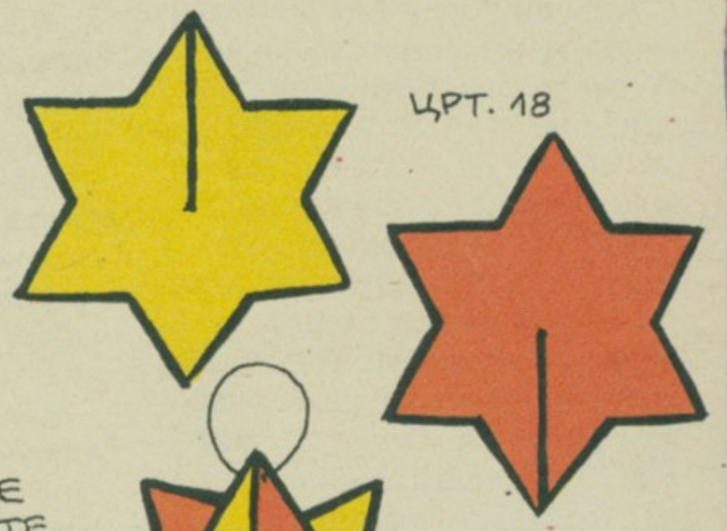
ЦРТ. 18

Две звезде исеците од картона и засеците као на црт. 18, па утакните једну у другу по прорезу тако да изгледају као на црт. 19.

ЦРТ. 19

ЦРТ. 23

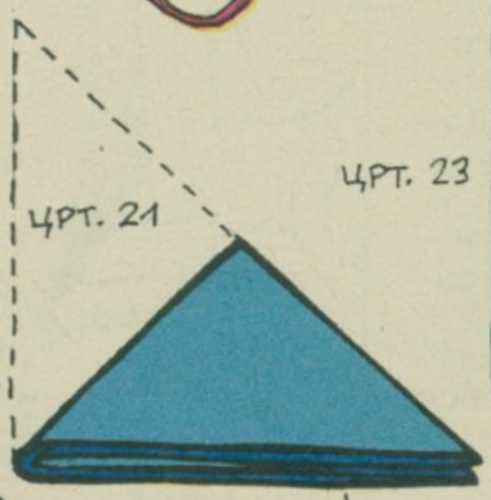
ЦРТ. 21

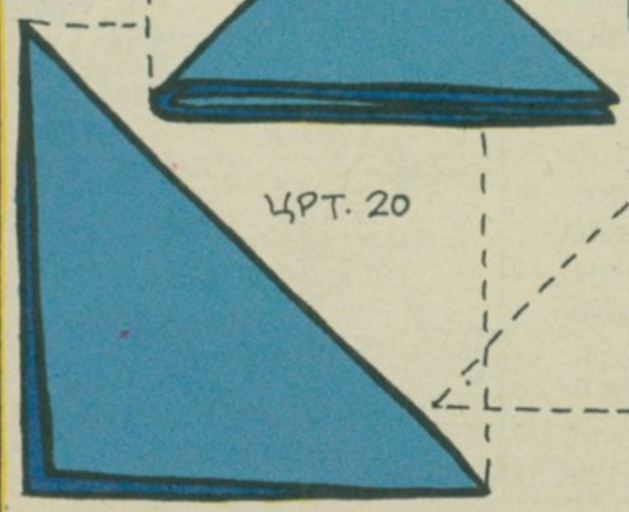
ЦРТ. 20

ЦРТ. 22

8 листова

Квадрат папира пресавијте три пута као на црт. 20, 21 и 22 тако да буде 8 пресавијених делова. Затим исеците јелку и снешка, а када отворите, добићете подметач за чашу.

Биљана Л.С. 90

ДОЖИВЕТИ СТОТУ

УЗ РУЧАК - СПРЕЈ ЏЏУВАЧКЕ

ОД ЏЏУВАЧА...

Од хемикалија до филозофије, од гимнастике до гладовања, богатим Американцима нуди се безброј рецепата за „вечиту младост"

Калифорнија је онај део Америке у коме више него другде важи позната дефиниција „земља неограничених могућности". Ту се налазе неке од најмодернијих и најуспешнијих индустрија нашег доба, на пример производња компјутера у познатој „Силиконској долини". Сувишно је, можда, и рећи да о скупим, прецизним и осетљивим машинама бригу воде високостручни техничари, подвргавајући их сталној контроли јер би свака неправилност у раду могла скупо да кошта.

А људи који у тим фабрикама раде? И за њих важи исто. И они морају бити увек „у исправном стању", у пуној форми, иначе је и од најсавршеније технике слаба корист.

„Чек-ап" (провера) је у америчкој медицини поодавно познат израз, откако је чувена клиника Мејо увела свој детаљни преглед свих телесних функција. Сада се, међутим, све више тражи „мождани чек-ап" – поглед у унутрашњост мозга помоћу компјутеризованог томографа. Пацијенту се најпре убризга инјекција гликозе с радиоактивном супстанцом, што омогућава да се на екрану види колико брзо гликоза сагорева у појединим деловима мозга. Компјутер даје јасне, обојене слике појединих пресека можданог ткива, па лекари могу одмах да уоче ако неки центар ради успорено или неправилно.

Др Арнолд Шибел са Универзитета у Лос Анђелесу један је од најпознатијих светских стручњака за дендрите – разгранате завршетке нервних ћелија у мозгу. Понеко их упоређује с телевизијским антенама.

– Уколико су дендрити разгранатији и гушће испреплетени – каже др Шибел – утолико више информација могу да пренесу нервној ћелији. Оно што ми називамо интелигенцијом или вишим сазнајним функцијама – све је то смештено у ћелијама коре великог мозга, где је стигло преко дендритске мреже.

Да би утврдио да ли се ова мрежа може развијати и у познијим годинама, др Шибел је извео занимљив оглед с пацовима. Поделио их је у две групе. Једна је мирно седела у кавезу, уредно је храњена, али није имала ништа да ради. Пацови из друге групе добијали су сваког дана понеки нов предмет за игру, њушкање и истраживање. Када су и једни и други угинули од старости, сециран им је мозак и пребројани дендрити. Показало се да мождане ћелије стимулисаних пацова имају знатно гушће дендрите него оне у мозгу њихових „беспослених" другова.

Калифорнијски научник закључује из овога да се и људски мозак развија не само у доба сазревања, него и касније, без обзира на старост. Човек се учи док је жив или, као би то рекао психолог, квоцијент интелигенције могућно је повећати и у другој половини живота. Зато др Шибел свим људима старијим од 35 година упућује овакав „савет за активан живот":

„Труди се да своје дане испуниш мислима, али и осећањима. Чак и ако си у својој струци достигао савршенство, немој се тиме задовољити. Сада је време да освојиш нове области, да научиш нове ствари, макар то захтевало и велике напоре. Оно што си деценијама радио на један начин, почни сада да радиш на други, прикладнији. Свака нова вештина, мисаони процес, сваки нови задатак постављен мозгу подстиче развој дендрита и тиме шири умне способности."

Пасемо код Приткина!

Недалеко од Лос Анђелеса, на обали Санта Монике, налази се извор младости за уморне Американце – „Приткинов центар". Основан је 1976. године са изричитим циљем „да побољша квалитет живота у каснијим годинама". Описује га као „луксузну касарну" у којој се пацијенти добровољно подвргавају мукама да би променили свој начин живота и повратили изгубљено здравље.

Спартанска кура траје 26 дана и кошта 6.000 долара. „Почетник" се најпре подвргава тестовима, вртећи педале и дижући тешке терете, док му компјутеризовани уређаји мере артеријски притисак и дебљину масног ткива у разним деловима тела. На основу тога саставља се за сваког пацијента посебан програм вежби и лична дијета. Свакоме се издаје пластична картица коју мора стално да носи на себи и у којој су кодираним бројевима исписане његове могућности. Тиме се избегава да неко доживи колапс због пренапорних вежби, али исто тако и супротна опасност – забушавање. Док не „одрадите" све вежбе које вам је компјутер прописао за тај дан, ма колико тешке, нема изласка из гимнастичке сале.

Исхрана се код „Приткина" састоји претежно од сировог или напола куваног поврћа, уз највише сто грама меса или рибе дневно. Бутер и уље су искључени. Уместо соли употребљава се екстракт поврћа богат минералима. Ужине између оброка су дозвољене, чак се и препоручују, под условом да се састоје искључиво од – пресног поврћа! Није чудо што пацијенти с тужним осмехом кажу: „Код Приткина се не једе, него – пасе".

И дијета и гимнастички програм толико су строги да су пропраћени свакоднёвном психотерапијом, која прегладнелим и изнуреним пацијентима помаже да избегну нервни слом. Истовремено, психолог их припрема за повратак у свакодневни живот, да не би одмах подлегли искушењима ленчарења, хамбургера и сладоледа и тиме поништили постигнуто побољшање здравља.

У Калифорнији делују и Дерк Пирсон и Сенди Шо, хемичари, власници фирме „Лајф екстеншн продактс" (Производи за продужење живота). По њиховој методи, коју и сами примењују да би доказали да верују у њену успешност, треба свакодневно узимати ништа мање него 28 различитих хемијских супстанци. Уз праве „коктеле" пилула и течности, Дерк и Сенди редовно се инхалирају – чак и у време обеда, што прилично нервира њихове суседе за столом – спрејом названим „дијапид". Спреј садржи синтетичке хормоне из пљувачних жлезда, а својство му је (тако бар они тврде) да бистри ум и подиже енергију организма.

Разни други, мање или више ексцентрични, научници са „западне обале" препоручују сваки своју хемикалију за подмлађивање. Веома је омиљен, на пример, мононатријум-глутамат, бели прашак који долази из Јапана и који се у кухињама великих ресторана употребљава као конзерванс за месо. Ако може телећу шницлу или свињски котлет да одржи у свежем стању – закључују понеки научници – зашто не би могао исто да учини и са живим људским месом? Узимајте, дакле, сваког дана по кашичицу глутамата, па ћете и у старости остати бодри и чили.

По истој таквој логици могло би се рећи: да бисте вечно остали свежи, живите у замрзивачу! Тако нешто, истина, за сада физиолошки није могуће, али све је више научника који тврде да се избегавањем претераног грејања може продужити живот. Они у радној соби подешавају температуру на 15 до 18 степени изнад нуле, у спаваћој соби и ниже од тога, и тврде да се одлично осећају.

Можда је решење у „идиоритмичком начину живота"? За такву методу залагао се Борас Фредерик Скинер, најчувенији амерички психолог нашег доба, који је недавно преминуо у 86. години. „Идиоритмика" значи да свако треба да открије свој унутарњи биолошки ритам и да га се придржава у дневном распореду рада, забаве и одмора. Ево како је то изгледало према Скинеровом личном искуству:

– Ја лежем врло рано, око 19.30 или 20 часова. Спавам три сата, око једанаест устајем и радим један сат. То је, по правилу, моје најпродуктивније доба дана. Око поноћи поново лежем, будим се пред зору и радим од пет до седам ујутру. Остатак дана посвећујем мање напорним делатностима.

Скинер овоме додаје савете како да се позне године учине што занимљивијим и подстицајнијим. Треба обновити неки хоби из младости, похађати курсеве за одрасле да би се научило нешто ново, упознавати нове људе. Просторије у којима човек живи треба испунити како визуелно, помоћу тапета и уметничких репродукција, тако и акустички, куповином стерео-уређаја који слушање музике претварају у истински доживљај. Врло лепи савети. Истина, рекло би се да је угледном професору универзитета Харвард, какав је био Скинер, много лакше да их припреми него неком пензионеру скромнијих могућности...

Подмлађивање из главе

Ако сте одважне и авантуристичке природе, отићи ћете у „Центар за биогеронтологију" на Булевару сумрака у Лос Анђелесу. Ту, у необичној згради која по облику подсећа на летећи тањир, др Ворд Дин, бивши војни лекар, држи се девизе: „Смело крочити путевима којима се још ниједан лекар није усудио да пође." После детаљног прегледа појединих органа, од јетре до мозга, он утврђује евентуалне поремећаје сваког од њих и прописује одговарајућу терапију. Другим речима, он своје пацијенте напросто „лечи од старости".

Доктор Дин се при том служи крајње енергичним методама. У вене, на пример, убризгава хелате, једињења која би требало да крвне судове очисте од кречних наслага. Званична медицина их избегава сматрајући да су штетни за бубреге. Доктор Дин, напротив, тврди да је корист од њих несумњива, пошто је зачепљење крвних судова један од главних узрока прераног старења.

Постоји и „подмлађивање" без иједног шприца, таблете или облоге, чисто духовним средствима. Такви су, на пример, течајеви источњачке филозофије, чији се полазници надају да ће продужити живот стичући спокојство и ведрину својствену азијским народима. Идеја је заснована на запажању да су Јапанци народ који у данашњем свету достиже највећу просечну старост.

А можда се јапанска дуговечност може објаснити њиховом исхраном, знатно поснијом и мање калоричном од америчке и европске? За такво тумачење сигурно би се определио професор Рој Волфорд, светски ауторитет на пољу геронтологије. Његова магична реч је „андерфидинг" – потхрањеност.

Експериментишући с мишевима, Волфорд је у лабораторији доказао да овима помоћу ограничене исхране век може да се продужи за 30 до 50 одсто. При том се калорије и угљени хидрати смањују за трећину, повећава се удео квалитетних протеина из соје и других махунарки, месо и риба су строго ограничени, а храни се додају велике дозе витамина и минерала. Потпуно исту дијету професор је прописао и самом себи. Уместо 2.500 калорија дневно, што се сматра нормалним за интелектуалног радника, *он узима само* 1.500 калорија.

И његов изглед сведочи о томе: у 63. години Волфорд је мршав и жилав као неки индијски факир, али телесно и духовно у савршеној форми. Чврсто је убеђен да ће без већих здравствених тегоба доживети стоту. ***С. Ć.***

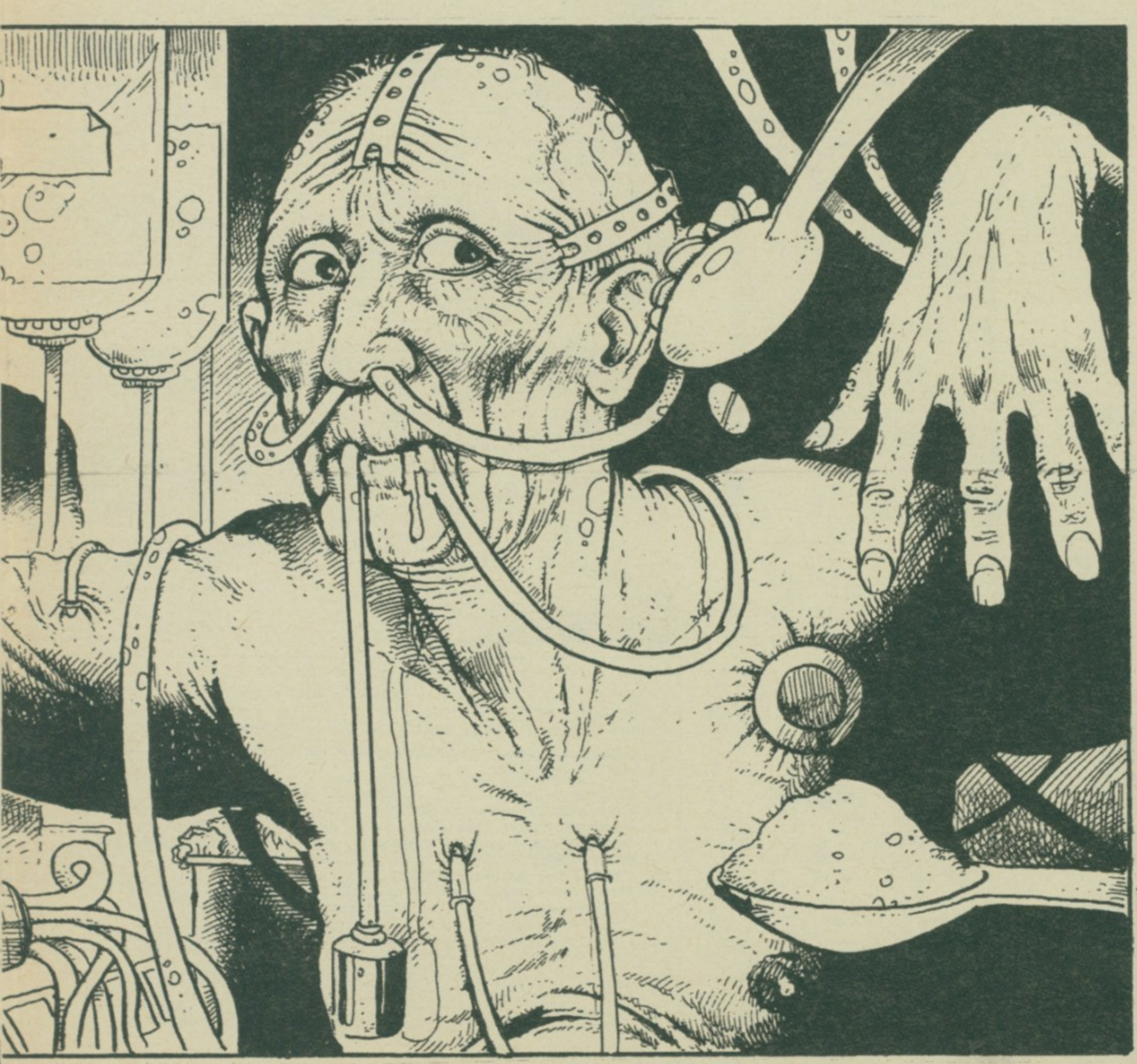

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

Знак вашег поверења!

INTERPLAST TRADE

ПРОГРАМ ЗА ДЕЦУ

НОВО...

1

1. Столица за „рад". ***299.– дин.***
2. Столица за ручавање (са сигурносним појасом). ***299.– дин.***
3. Кутија за играчке „Лењи Лаза". ***299.– дин.***
4. Покретни сталак за „мале домаћице". ***299.–***
5. БЕБИ ТОАЛЕТ, идеалан за „велике". ***249.– дин.***
6. Сигурна столица за купање. ***149.– дин.***
7. Универзални сталак – полица, цена за једну „коцку". ***399.– дин.*** (вел. 41 × 43 × 41)
8. „Школски" аутобус. ***469.– дин.***
9. Ограда за кревет (108 × 39 × 35). ***249.– дин.***

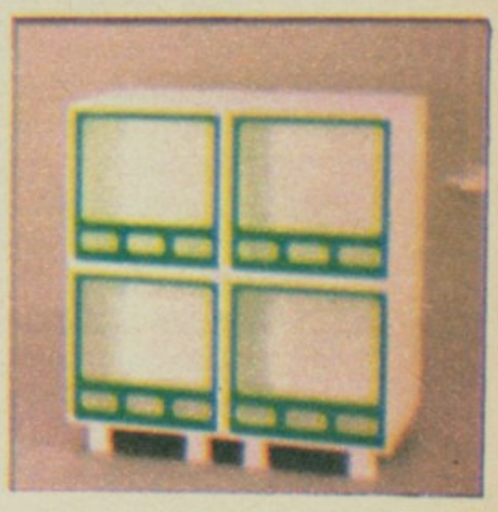

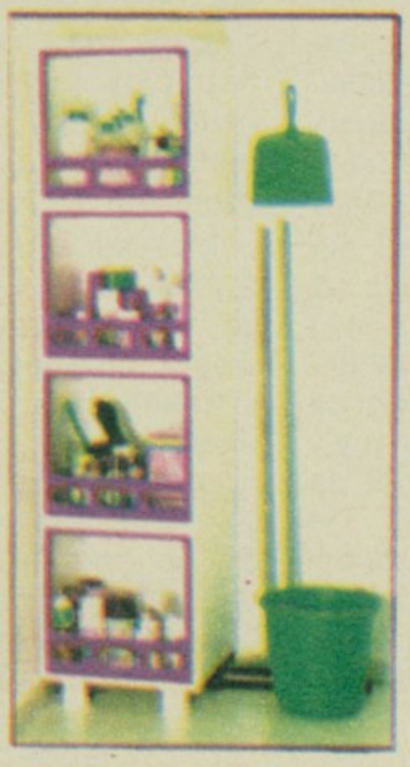

2

5

8

3

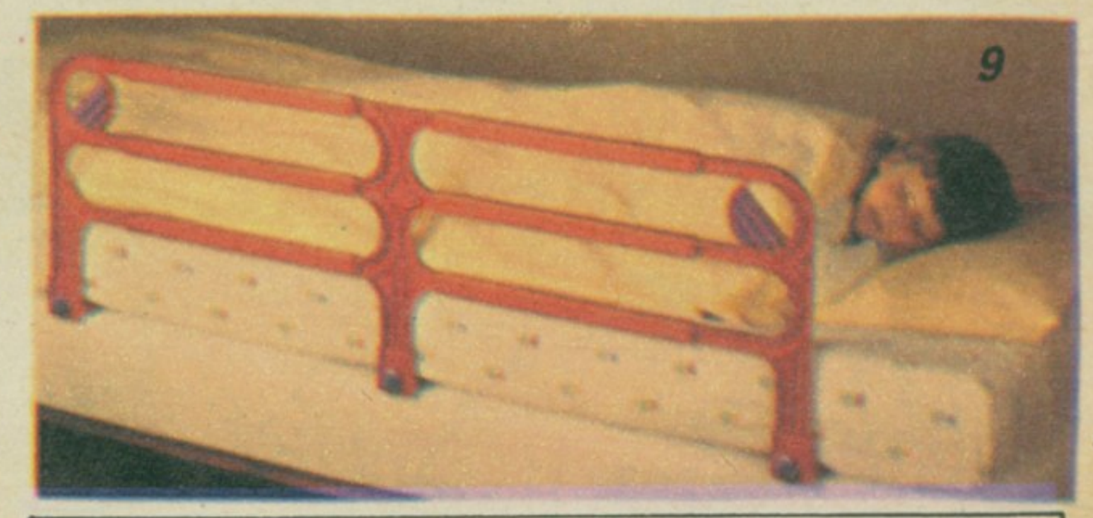

9

4

6

Наручите телефоном: ***011/107-366; 104-442; 105-265***
телефаксом: ***011/100-533;*** телексом: ***72281 yuipt***
Сваког дана од 8 до 21 час
или на адресу: ***ИНТЕРПЛАСТ ТРАДЕ, 11080 Земун, Пионирска 28***

Наруџбеница Пол. забавник

Неопозиво наручујем:

1. ***Столица за „рад"***, _____ ком. цена ***299.– дин.***
2. ***Столица за ручавање (са појасом)***, _____ ком. цена ***299.– дин.***
3. ***Кутија за играчке „Лењи Лаза"***, _____ ком. цена ***299.– дин.***
4. ***Покретни сталак за „мале домаћице"***, _____ ком. цена ***299.– дин.***
5. ***БЕБИ ТОАЛЕТ за „велике"***, _____ ком. цена ***249.– дин.***
6. ***Сигурна столица за купање***, _____ ком. цена ***149.– дин.***
7. ***Универзални сталак – полица***, _____ ком. „коцке", цена ***399.– дин.***
8. ***„Школски аутобус"***, _____ ком. цена ***469.– дин.***
9. ***Ограда за кревет***, _____ ком. цена ***249.– дин.***

Наручене делове дечјег програма платићу поштару, уз трошкове поштарине, поузећем.

(Име и презиме)

(адреса)

(место и пошт. бр.)

(телефон) (потпис)

Пас снимио плочу

ГИНТЕР СОЛО ЛАЈЕ

Овако изгледа омот прве Гинтерове плоче

Доктор Маурицио Мијан заклео се да ће његов љубимац немачки овчар постати звезда и освојити све дискотеке

Маурицио Мијан са својим псом Гинтером

Четвороножни уметник зове се Гинтер и диван је представник своје расе. Има десет година и сјајну будућност, али болну прошлост. Године 1984. тешко се разболео од пемфигуса, једне болести коже, и остеопорозе, губљења калцијума из костију, за коју нема лека. Од обе пате и људи.

Његов власник, најбољи пријатељ и менаџер је Маурицио Мијан, познати тридесетчетворогодишњи доктор фармацеутских наука из Пизе, син професора универзитета, педијатра, и унук славног Марћела Комела, једног од највећих италијанских физиолога.

Осим хемије, Маурицијева велика страст су животиње и он је, заједно с мајком и пријатељима, 1979. године основао Удружење за спасавање животиња ASA (Associazione per la salvezza degli animali).

Он је излечио Гинтера и од пемфигуса и од страшне остеопорозе применивши за ову другу нове лекове, такозване бифосфонате, случајно откривене у фирми „Проктер и Гејмбл" приликом истраживања састојака за детерџенте.

Када је Гинтера излечио, Маурицио је основао Гинтер групу, то јест бенд, чији је солиста пас Гинтер. Изабран је баш он као симбол, пример како треба поступати према животињама. Његова прва плоча, и то LP, зове се WILD DOG (Дивљи пас), исто као и видео филм снимљен летос у једној кући у Тоскани у којој, с брачним паром ветеринара, живе напуштени и спасени пси.

Приход од плоче (издавач Poly-Gram) послужиће Удружењу за смештај стотине и стотине паса и мачака луталица. Гинтер их представља мада је рођен у луксузу и од расних родитеља шампиона.

Музику за плочу компоновао је Маурицио Нути, вођа групе „Homo Sapiens" а аранжман је Тана Пегорара који то ради и за Трејсија Спенсера. Направљене су и мајице с Гинтеровим ликом који је нацртао Роберт Глигоров и пластичне торбе на којима пише Wild dog. Звезда је, тако, лансирана.

Гинтер лаје соло и веома успешно, а прате га вокали и музика. Све то, вешто и крајње професионално измиксовано, звучи, кажу, одлично. Људи који су дали све од себе да плоча буде прва лига одрекли су се хонорара.

На крају, због чега један у свету цењен млади научник као што је Маурицио Мијан губи време по штенарама и дискографским кућама? Из љубави, наравно.

Он је човек пред којим је сјајна универзитетска каријера и који сарађује са истраживачким екипама највећих светских фармацеутских компанија, три године није купио ново одело, нема аутомобил и није ожењен. Велике паре које зарађује троши на животиње.

– Ова музика је химна слободи, оној коју тражи данашња омладина широм света – каже Маурицио.

Када плоча стигне у наше радње, чућемо је и сами просудити.

Б. Д.

Најнеобичнија промена у природи

ПУСТИЊСКО ЧУДО ЦВЕЋА

Намакаланд или Намаланд великим својим делом је пустињски крај на југозападу јужне Африке који река Оранје дели на Велики Намаланд на северу Намибије и мали Намаланд у Јужноафричкој Републици.

Пустиња, чије је тло час стеновито час лесковито, протеже се, тучена ужареним ветровима, од провинције Ка на крајњој тачки Јужноафричке Републике до црвене и тамнољубичасте пустоши Намибије. То је сурова област коју Нама Хотентото, њени северни становници, називају „земљом жеђи".

И баш тамо се, сваког септембра а понекад још од краја августа, који у тим крајевима падају у пролеће, одиграва најнеобичнија промена природе: такозвано чудо цвећа. Тада у Намаленду врви од посетилаца, туриста и научника, који стижу из свих крајева света у очекивању да присуствују претварању пустиње у бескрајну цветну ливаду.

Пустиња, која у дужини од 160 km иде у близини Атлантског океана, после првих пролећних киша покрива се за трен ока зеленилом, знаком да ће се ускоро појавити и први пупољци. Али, ни дан-данас уопште не може да се предвиди хоће ли пустиња процветати. То зависи од тренутне и веома лабилне равнотеже између доласка киша, које тада не смеју да буду сувише јаке, и топлих ветрова, који не би требало да дувају.

Уколико се ови осетљиви услови не испуне, пустиња извесно време остаје само зелена и ништа више. Ако је метеоролошко стање у тим данима наклоњено, зелено тло претвара се у огроман цветни тепих и милиони и милиони белих, жутих, црвених и плавих цветова покривају пустињу докле досеже поглед.

Али, чак и када изгледа да ће све букнути од разнобојног цвећа, чудо зачас може да се поквари уколико се сунце бар повремено не појави. Ако је облачно, пупољци се неће отворити и бациће у очајање посматраче, нарочито ботаничаре.

Као и свако чудо и ово у Намаланду је ћудљиво: може да се догоди или не догоди и чак је могуће да се одигра само у једном делу огромног пространства. Тада треба имати среће и наћи се у право време на правом месту.

Б. Д.

ЧЕТВОРОЧЛАНА БАНДА

БУДИТЕ ШЕРЛОК ХОЛМС

Провалници су разбили прозор, увукли се у кућу Семјуела Снепера, нумизматичара, и опљачкали његову драгоцену збирку новчића. Он је покушао да им се одупре и током борбе био смртно рањен револверским метком. Имао је, међутим, времена да позове телефоном полицију која је зауставила једна кола са ова четири сумњива лица и одвезла их у полицијску станицу са све капутом у чијем се џепу налазило неколико украдених новчића.

Снепер је умро стежући дугме које се види на слици. Полицајци су установили да су остали приказани предмети, нађени код Снепера, припадали провалницима. На основу изнетих чињеница и пажљивог прегледа доказа и четворо сумњивих, можете ли да закључите ко је устрелио Снепера?

Можда сте баш ви рођени Шерлок Холмс. Пружићемо вам прилику да то проверите кроз низ загонетки које је припремио Лоренс Трит, један од најистакнутијих америчких писаца криминалистичких прича

НЕКОЛИКО САВЕТА МЛАДИМ ДЕТЕКТИВИМА

1. Увек најпре пажљиво прочитајте причу. Она ће вам пружити све битне путоказе.
2. Прочитајте заредом сва питања, не покушавајући одмах да одговорите на њих.
3. Проучите пажљиво слику.
4. Одговарајте на питања, једно по једно; редом којим су изложена. Уколико сте почетник у детективском послу, можда неће бити наодмет да мало „завирите" у одговоре током решавања задатака како бисте били сигурни да сте на правом трагу. Кад једном стекнете осећај да је ваша детективска вештина довољно изоштрена, можете потпуно да прескочите уводна питања и пређете одмах на оно главно.
5. Погледајте решење, а онда или честитајте себи на добро обављеном послу или донесите чврсту одлуку да ћете следећи пут бити успешнији. И не заборавите: без муке нема детективске науке!

ПИТАЊА

1. Ко је, по вашем мишљењу, разбио прозор? Ден Џурос... „Бик" Дозер... Хелен Вилс... „Мозак" Б. Хајнд...
2. У које је време дошло до борбе?
3. Сматрате ли да је у пљачку било уплетено више од једне особе? Да... Не...
4. Да ли дугме потиче са капута нађеног у колима? Да... Не...
5. Сматрате ли да је „Бик" Дозер био умешан у борбу? Да... Не...
6. Сматрате ли да је власник капута убио Снепера? Да... Не...
7. Ко је, по вашем мишљењу, устрелио Снепера? Ден Џурос... „Бик" Дозер... Хелен Вилс... „Мозак" Б. Хајнд...

Решење на страни „Мале поште"

ДЕДИНЕ ВЕШТИНЕ

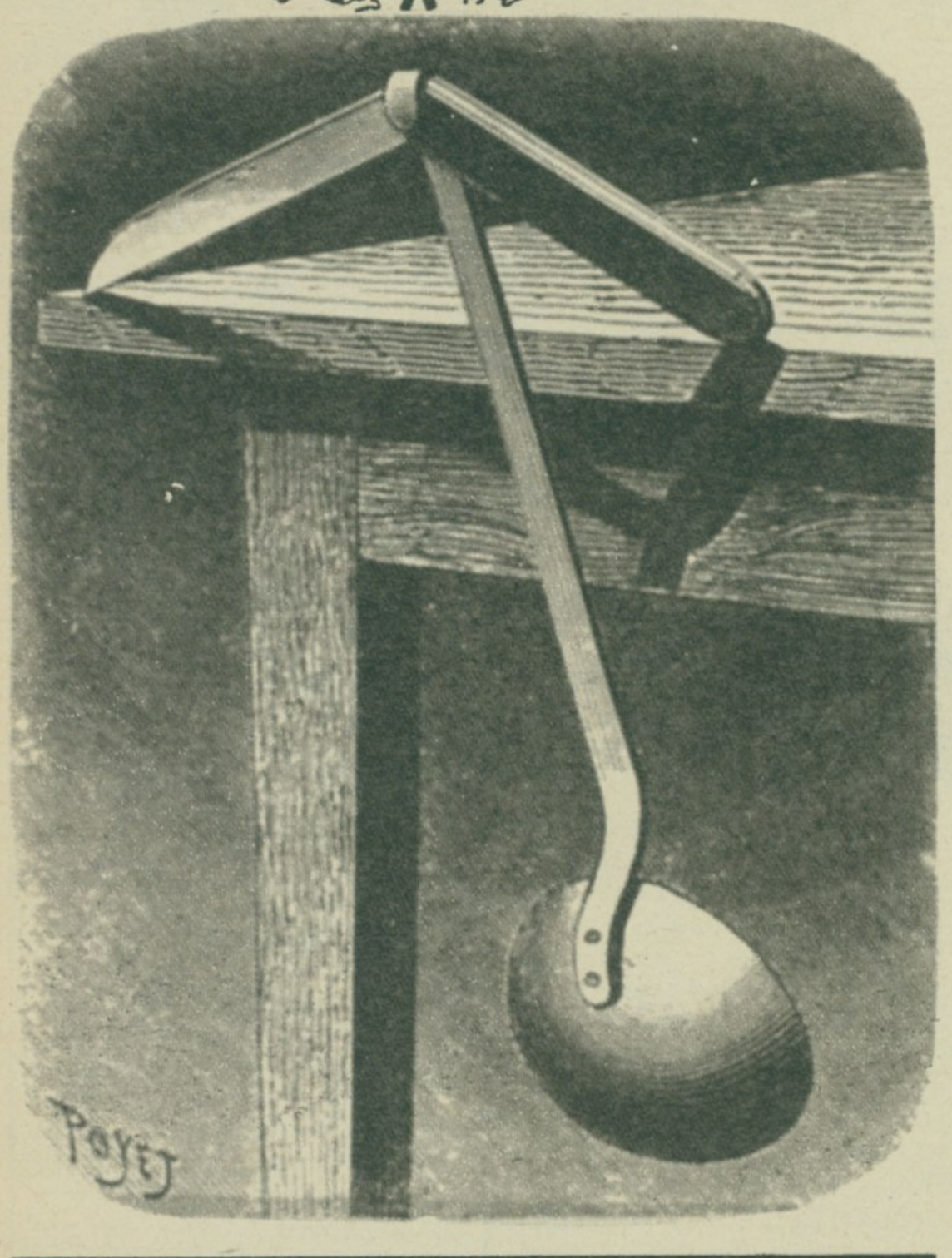

КУТЛАЧА КОЈА ЛЕБДИ

Лебдење је одувек било један од најтајновитијих подухвата. Да ли, на пример, птица лебди? Општеприхваћени став је да лебди, али, дословно узевши, то није тачно. Птица „почива" у ваздуху јер када би се налазила у вакууму, ни чудесна снага њених крила не би јој ништа значила: стрмоглавце би пала.

Стога, не би требало да погрешно протумачимо чињеницу да је и кутлачи и пероресу, који ће нам овом приликом послужити да прикажемо лебдење, такође потребна тачка ослонца.

Узмимо, дакле, напола отворен пероресс и, држећи га у хоризонталном, или полухоризонталном положају, забодимо га врхом у руб обичног кухињског стола. Као што нам илустрација показује, пероресс мора бити заboden таман толико да може поднети тежину кутлаче. Положај пероресса и кутлаче сам по себи је необичан, а биће то још и више када их благо заљуљате... Ван сваке сумње, тешко да ће бити кога међу посматрачима кога тај призор неће запањити. Међутим, ми, којима је тајна позната, само ћемо се надмоћно насмешити знајући да ће њихова запањеност нагло порасти када у кутлачу успемо мало песка или јој на неки други начин повећамо тежину.

– А сад, да ли ће се подићи или ће пасти? – упитаћете своју публику.

Једнодушан одговор биће, наравно, да ће, додатно оптерећени, кутлача и пероресс пасти са стола... Међутим, и једно и друго као да су решили да се поиграју са здравим разумом посматрача! Пероресс ће почети лагано да се подиже, а са њим и кутлача. И што више будемо оптерећивали кутлачу, пероресс ће се све више дизати, све док не досегне тачку у којој ће држати сталну равнотежу... Морате се, међутим, извештити да ту тачку не прекорачите (поновите, насамо, експеримент неколико пута) јер ће то значити и крај представе: наиме, и кутлача и пероресс уз звекет пашће на под.

НОВО! ДРАГА ДЕЦО! КРОЗ ИГРУ И ЗАБАВУ НАУЧИТЕ НАЈВЕЋЕ

МАЂИОНИЧАРСКЕ ТАЈНЕ

СВИХ ВРЕМЕНА: ЛАКО, БРЗО И ГАРАНТОВАНО!

ПОПУСТ 50%
уз комплет књига
ПОКЛОН:
мађионичарске новчанице, телепатске картице за читање мисли и каталог.

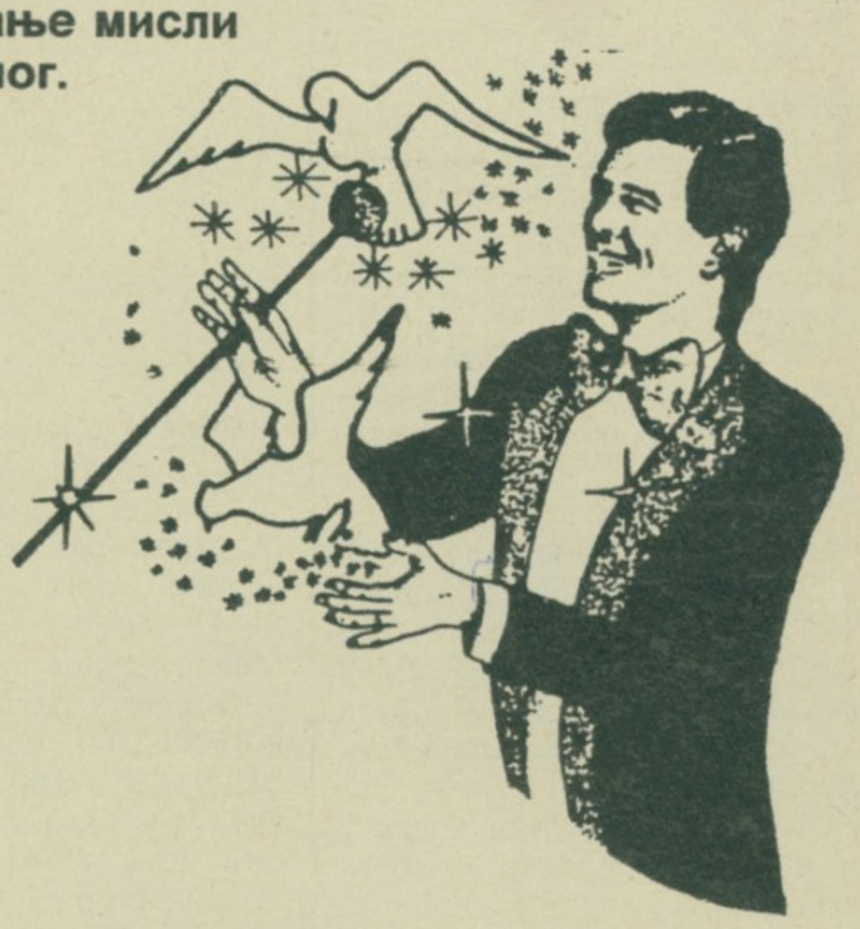

1. МАГИЧНЕ РУКЕ
садржи најбоље вештине света које се лако изводе, иако су за неупућене на граници могућег.

2. МОДЕРНЕ МАЂИОНИЧАРСКЕ ВЕШТИНЕ
са картама, новчићима, чашама, шибицама, новинама, коцкицама, канапима и другим реквизитима које сигурно имате код куће.

3. КОМИЧНА МАГИЈА
смешни кувар, најјачи човек на свету, Аладинова лампа, луда кравата и други трикови који ће насмејати ваше пријатеље.

4. БОГАТАШКИ ТРИКОВИ СА НОВЧИЋИМА
вадите новчиће из ваздуха, из носа и уста гледаоца, нестају, мењају боју и вредност и друге лепе и једноставне вештине.

5. ОДУШЕВИТЕ СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ
преко 60 изабраних тајни са којима ћете забављати своје пријатеље. За сваког понешто.

Појединачна цена је 56 дин. а цена комплета од пет књига са поклоном и попустом је 140 дин. Наручите писмом или телефоном. Шаљемо одмах. Платићете по преузимању пошиљке поштару.
Адреса: INTERNATIONAL, п. ф. 38, 11050 Београд 22, телефон: 011 493-045.

Групе које ће се памтити

БУНТОВНИЦИ ИЗ МАНЧЕСТЕРА

Последњих годину дана Манчестер проглашавају центром енглеског рока. Предводници, а то су групе „The Stone Roses", „Happy Mondays" и „Inspiral Carpets", сматрају да су будућност музике. Међутим, заборавља се да овај град има дугу традицију.

За Манчестер је све почело негде 1962. године када се тада млади рокер Бернард Крибинс, са песмом „Hole In The Ground", нашао међу првих десет на топ-листи. Податак да је ту песму отпевао на лондонском дијалекту само показује колико је Манчестер у то време био далеко од трендова и било какве помодности. Подстакнути Крибинсовим успехом, али и радом неких момака који су себе називали „The Beatles", и други манчестерски састави су се покренули. Вејн Фонтана и његова група „The Mindbenders" успели су да направе два хита који су стигли на „Top 10". Група „The Deltas" променила је име у „The Hollies" и током шездесетих они су дали чак 15 хитова. „Herman 's Hermits" су такође оставили трага захваљујући списку од десет хитова. Издваја се песма „I'm Into Something Good" која је доспела до самог врха топ-листе.

Седамдесете

Ова деценија почела је за Манчестер под притиском музичке моде која је приморавала групе да раде на тачно одређен начин. Тако су Ерик Стјуарт и Грахам Гоулдман (раније чланови групе „Mindbenders") са друговима Кевином Годлијем и Лој Кримом под именом „Hotlegs" снимили пародију „Neanderthal Man" која је изненађујуће брзо доспела на друго место топ-листе. Кад су схватили да је ствар озбиљна, одабрали су име „Locc" и остварили заиста бриљантну каријеру. Манчестер се није срећно уклопио ни у појаву панка. Почетком 1977. појавила се група „Nosebleeds" која је остала забележена једино по томе што је њен члан био Стивен Патрик Мориси. Он је морао да сачека још шест година па да светску популарност стекне у групи „The Smiths". Његов колега Бил Дафи из групе „Nosebleeds" нашао је срећу тек касније у групи „Cult". Ипак, из тог периода забележене су групе „Buzzcocks" (пет хитова током 1978), затим састав „Warsaw" који је убрзо променио име у „Joy Division" и „The fall".

Осамдесете

На самом почетку ове деценије концертом у клубу „Oozit" дебитовала је група „New Order". Групу су, наиме, чинили чланови састава „Jou Division", али су после смрти певача Јана Кертиса променили име и стил музике. Две године касније отворили су клуб „Хацијенда" који је убрзо постао центар музичких збивања, а ове године и скандала јер је дошао на удар полиције због основане сумње да се у њему растура дрога. Са универзитета у Манчестеру стигла је и певачица Кармел која је постала прва дама џеза осамдесетих година захваљујући песми „Bad Day". Два члана поставе „Swing Out Sister" такође су из Манчестера, као и певач групе „Then Jerico".

Углавном, сви су јединствени у томе да будућност овог града лежи у рукама способних чланова група „The Stone Roses", „Happy Mondays" и „Inspiral Carpets". У последње две године они су постигли велику популарност сврћајући пажњу и на друге групе са ове сцене. Не треба заборавити ни њихову богату house сцену са које се издвајају „808 State" и „S Guy Called Gerald". Ипак, несумњиво највећи продор направио је састав „The Stone Roses" чији је деби албум код нас објавио „Југотон". Квалитет су потврдили другом плочом „Fools Gold" коју су страни новинари обасули хвалоспевима. Момци из Манчестера успели су за само пола године да превазиђу статус клупске групе која свира за 200 људи, те да свечано уђу у Лондон и распродају 7000 карата у „Александар Паласу". Сада за њих зна цео свет. Одбили су да буду предгрупа „Ролингстонсима", понуду коју многи могу само да сањају, у анкетама крајем прошле године проглашени су за групу године и највећом надом деведесетих. Описују их као нове „Битлсе", али и као бунтовнике из Манчестера. Иако у просеку имају само 24 године, у својој музици спајају дух шездесетих, здрави звук америчке гитарске сцене те цинизам и огољеност овог времена. Да ли ће оправдати популарност и похвале којима су обасути, тешко је прогнозирати, али једно је сигурно: остају нам најмање два сјајна албума групе која неће моћи лако да се заборави.

А што се тиче саме манчестерске климе, певач групе Јан Браун, са лежерношћу својственом онима који су успели, објашњава:

– Манчестер је место као и свако друго. Људи су око њега исплели фаму. Регионализам је опасан, исти је као расизам, зар не? Није важно одакле си, већ куда идеш.

П. Ј.

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

TOM'S DINNER

I am sitting
In the morning
At the dinner
On the corner
I am waiting
At the counter
For the man
To pour the coffee
And he fills it
Only halfway
And before
I even argue
He is looking
Out the window
At somebody
Coming in
„It is always
Nice to see you"
Says the man
Behind the counter
To the woman

ТОМОВ РЕСТОРАН

Седим
Ујутро
У ресторану
На углу

Чекам
За касом
Човека
Да ми доспе кафу

И он сипа
Само пола
А пре
Но што се побуним

Он гледа
Кроз прозор
Ка некоме
Ко улази

„Увек је лепо
Видети те"
Каже човек
Иза касе

Жени
Која је ушла
Она тресе
Свој кишобран

А ја гледам
На другу страну
Док се љубе
Поздрављајући се

Претварам се
Да их не видим
И уместо тога
Сипам млеко

Отварам
Новине
Ту је текст
О глумцу

Који је умро
Док се опијао
Беше то неко
За кога никад нисам чула

Окрећем
До хороскопа
И тражим
Стрипове

Кад осетим
Неко ме гледа
И тако
Подигнем главу

То је жена
Стоји напољу
Гледа унутра
Да ли ме види?

Не, она ме
У ствари не види
Јер гледа
Свој сопствени одраз

Трудим се
Да не примећујем
Како задиже
Своју сукњу

И док она
Исправља чарапе
Коса јој
Постаје мокра
Ох, ова киша
Ће падати
Целог јутра
И док слушам

Звона
Са катедрале
Мислим
На твој глас...

И поноћни пикник
Једном давно
Пре но што је киша почела
Завршавам кафу
Време је да ухватим воз

Who has come in
She is shaking
Her umbrella
And I look
The other way
As they are kissing
Their hellos
I'm pretending
Not to see them
Instead
I pour the milk
I open
Up the paper
There's a story
Of an actor
Who had died
While he was drinking
It was no one
I had heard of
And I'm turning
To the horoscope
And looking
For the funnies
When I'm feeling
Someone watching me
And so
I raise my head
There's woman
On the outside
Looking inside
Does she see me?
No she does not
Really see me
Cause she sees
Her own reflection
And I'm trying
Not to notice
That she's hitching
Up her skirt
And while she's
Straightening her stockings
Her hair
Is getting wet
Oh, this rain
It will continue
Through the morning
As I'm listening
To the bells
Of the cathedral
I am thinking
Of your voice...
And of the midnight picnic
Once upon a time
Before the rain began
I finish up my coffee
It's time to catch the train

Текст и музика: **Сузан Вега**
Изоде: **Сузан Вега** и **D. N. A.**

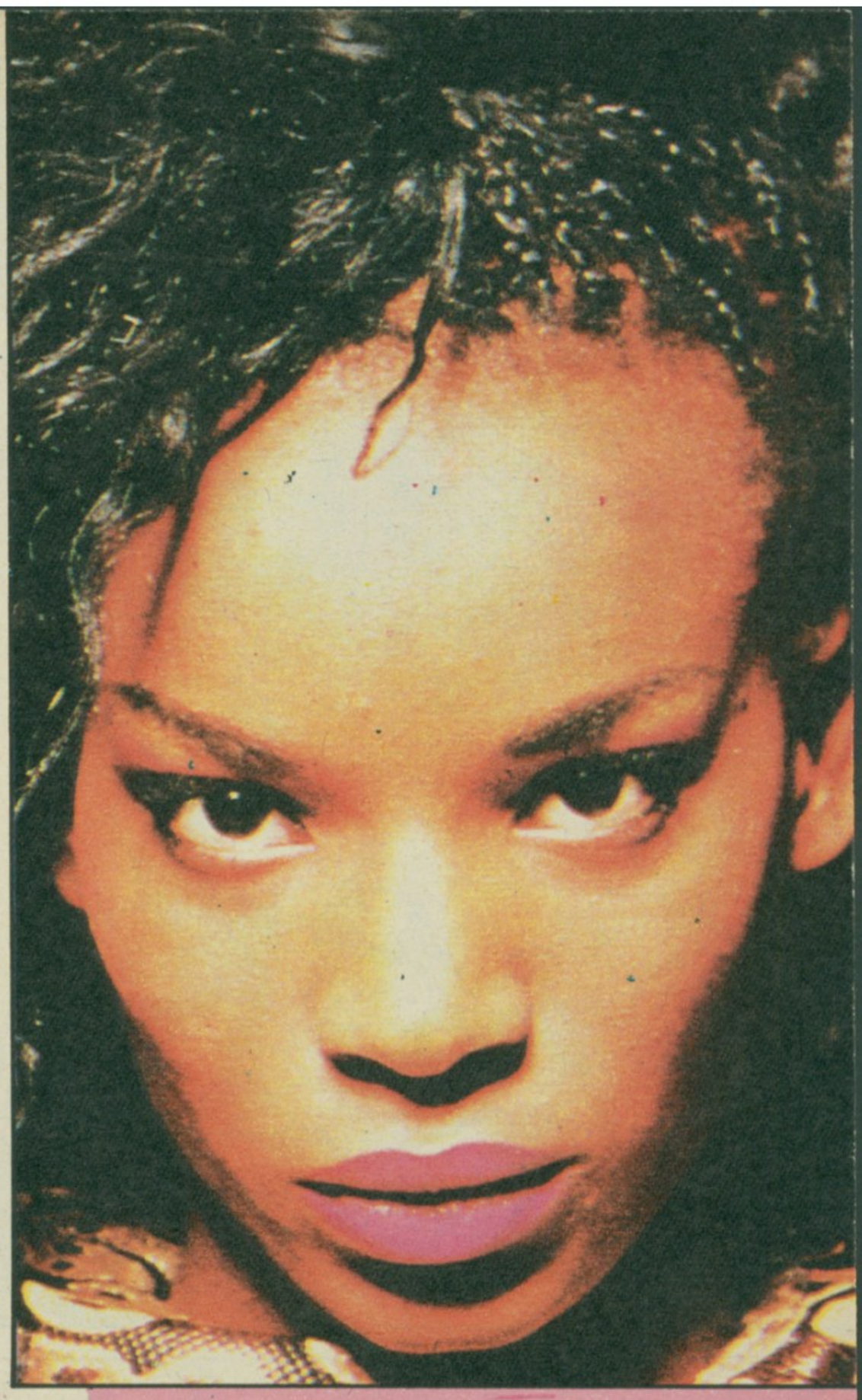

ИЗЈАВА НЕДЕЉЕ:

„Требало нам је много времена да схватимо да смо постали веома популарни. Чак ни сада нисмо тога у потпуности свесни."

Катрин Квинол („Black Box")

МУЗИЧКА ПОШТА

Здраво,
Пошто слушам реп, напиши ми нешто о тој врсти музике и како се репери облаче.

Наташа из Београда

Реп музика је настала половином осамдесетих година као део контракултуре америчких Црнаца. Првобитно улични израз, потекао од сиромашних клинаца који су такозвани rapping (брбљање) укрстили са монотоном ритмичном музичком подлогом да би се временом проширивао залазећи у друге жанрове од којих је употреба хеви метал гитарских рифова најбољи пример. Како је реп временом постајао тренд, а самим тим и финансијски примамљив, почеле су да се појављују и групе које су чинили белци. Најпопуларнији од белаца су „Beastie Boys", док је листа црних група готово бесконачна.

У реп музици улога текста је пресудна, обично је реч о гломазним, врло духовитим причама које говоре о социјалном статусу, проводу, агресивно исказаним животним ставовима. Омиљена гардероба репера су дубоке кошаркашке патике, фармерке или тренерке, мајице и спортске јакне са обавезним безбол качкетима. Од накита најчешће се носи прстење и дебели златни ланац око врата.

ПРИЧЕ СУ ДРУКЧИЈЕ

НАУЧНА ФАНТАСТИКА

Алан Блох

Ја сам археолог и изучавам људе.

Упркос томе, и сам се питам да ли ћемо икада схватити шта су, заправо, људи – мислим, заиста схватити шта их чини толико другачијим од нас, робота – док копамо унаоколо по мртвим планетама. Знате, једном сам се сусрео с човеком и добро ми је познато да ствари нису баш тако једноставне као што су нас некад учили у школи.

Имамо, наравно, и нешто записа и роботима попут мене успева понекад да попуне местимичне празнине у њима. Међутим, све чешће помишљам како нас то никуда не води.

Познато нам је, односно наши историчари кажу да нам је познато, да људи потичу са једне планете коју су назвали Земља. Знамо и да су неустрашиво бродили од једне до друге звезде и да су, где год би се зауставили, остављали за собом насеобине – са људима, роботима, или и једнима и другима – с намером да се једном врате. Али, никада се нису враћали.

Били су то блистави дани овог света... Али, зар је могуће да смо већ толико остарили?

Људе је прожимао грозничави пламен, мислим да се то некада давно називало божанским пламеном, који их је гонио преко ноћног неба, а ми смо, пак, испустили нити мреже коју су они изаткали.

Наши нам научници говоре да су људи били у приличној мери попут нас. Скелет човека готово да се и не разликује од нашег, осим што је од неког калцијумског састојка уместо од титанијума. Па ипак, постоје и друге разлике.

За време последњег истраживања на лицу места, на некој од унутрашњих планета, напокон сам срео човека...

Мора да је био последњи човек у том систему јер више није умео ни да говори пошто је дуго времена провео у потпуној самоћи. После извесног времена научио је наш језик и веома добро смо се слагали. Чак сам почео да размишљам да га при повратку поведем са собом. Међутим, нешто се са њим догодило.

Једног дана, без икаквог стварног повода, пожалио се на врућину. Проверио сам му температуру и установио да му регулатор топлоте више не ради. Како сам имао резервне делове, а његов регулатор топлоте несумњиво је био у квару, бацио сам се на посао. Најпре сам га искључио, морам рећи без имало тешкоћа. Потом сам му забио иглу у врат, да бих га учинио сасвим непокретним, и он је заиста престао да се помера, баш као робот, Али када сам га отворио, видео сам да је потпуно другачији...

Завршио сам посао, затворио га и довео у претходно стање, али никако нисам могао да га натерам да се поново покрене. После неког времена почео је да се распада и када сам, напокон, после отприлике годину дана, стигао кући, од њега су остале само кости!

Да, верујте ми, људи су заиста друкчији.

...

Mala pametna glava 1. i 2. deo!

VESELE LOGIČKE IGRE !!!!!!!

Kolико su 2 plus 2
to već svako zna!
Ali, ako želiš znanja više
„MALA PAMETNA GLAVA" stiže!

Драги родитељи, драга децо,
нове, јединствене књиге на нашем тржишту, које Вас кроз игру и забаву, уводе у занимљив свет математике и логике. Намењене су за узраст од 7 до 11 год., али ће у решавању задатака разоноду наћи цела породица. Задаци су из разних области, МОТИВИШУ ДЕТЕ И ПОДСТИЧУ ЊЕГОВЕ КРЕАТИВНЕ СПОСОБНОСТИ.

Књиге на приступачан, разумљив, и занимљив начин саопштавају и преносе деци елементарне основе рачуна, комбинаторике, логике, визуелног памћења и закључивања, геометријских појмова и односа, осамостаљују дете, РАЗВИЈАЈУ ИНТЕЛИГЕНЦИЈУ И СПОСОБНОСТ КОНЦЕНТРАЦИЈЕ, омогућавајући му лакше и брже учење и савладавање школског градива!
Књиге чине логичку целину, али нису међусобно условљене!

ЦЕНА једне књиге је 150 дин. Обе књиге шаљемо за само 250 дин. Формат књига је 20 пута 14 цм. Корице у боји – пласт ифициране. Штампано на финој/дебелој офсетној 120 грамској хартији. Латиница. Шаљемо поузећем – плаћате поштару, када Вам донесе књиге.

АДРЕСА: И.И. „INEL IMPEX" Станка Пауновића 69, 11090 БЕОГРАД.
Књиге можете наручити и телефоном од 9 до 21 час. ТЕЛ. 011/593-204.

РОДИТЕЉИ, ПРУЖИТЕ СВОМЕ ДЕТЕТУ ШАНСУ ДА УСПЕ!

Bit Kit

LETEĆI AVIO MODELI

JUNIOR
Модел од балзе на погон гуменим мотором. Крила су од пуне балзе. Модел је намењен напреднијим моделарима почетницима.

Распон крила:	500 мм
Дужина трупа:	485 мм
Тежина:	35 гр
Кат. бр. 3051	Цена 195 дин.

VOYAGER
Летећа макета експерименталног авиона који је са два члана посаде облетео Земљу без слетања. Модел је од балзе и за састављање је потребно око 60 мин. Модел се стартује из руке са узвишења.

Распон крила:	530 мм
Дужина:	175 мм
Тежина:	5 гр
Кат. бр. 3002	Цена: 95 дин.

CORSAIR
Летећа макета-клизач познатог америчког авиона из Другог светског рата. Модел је од балзе и за његово састављање је потребно око 30 минута. Стартује се бацањем из руке.

Распон крила:	292 мм
Дужина трупа:	265 мм
Тежина:	20 гр
Ат. бр. 3001	Цена: 95 дин.

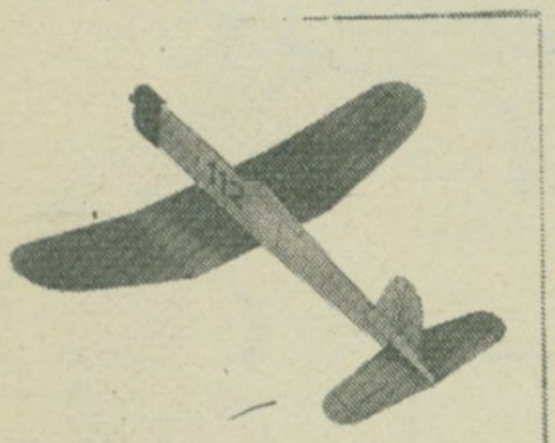

WHITE ARROW L
Такмичарски модел клизач за стартовање из руке. Прецизним и енергичним бацањем модел достиже висину од око 20 метара, а лет може да траје и више десетина минута. У свету је ова категорија модела веома заступљена а и код нас постаје све популарнија.

Распон крила:	330 мм
Дужина трупа:	370 мм
Тежина:	19 гр
Кат. бр. 3003	Цена 175 дин.

BUMBLEBEE
Лак модел на погон гуменим мотором, направљен је од балзе и пресвучен је јапан папиром. Постиже летове трајања око 60 секунди. Намењен је напреднијим моделарима почетницима. Летови се могу обављати на отвореном или затвореном простору. За градњу модела потребно је око 150 мин.

Распон крила:	380 мм
Дужина:	400 мм
Тежина:	12 г
Кат. бр. 3052	Цена: 175 дин.

MOSOQUITO
Собни модел
Изузетно лак такмичарски модел за лет у затвореном простору помоћу гуменог мотора. Модел је од балзе и папира. Време градње је око 120 мин. лет може да траје и по неколико минута.

Распон крила:	360 мм
Дужина:	450 мм
Тежина:	2 гр
Кат. бр. 3053	Цена: 125 дин.
Лепак ALP-10	Цена 10 дин.
Лепак ALP-30	Цена 17 дин.

Наручите наш каталог моделарског материјала:
Балза, летвице, гума, елисе и остали прибор и алат

Бит инжењеринг

Напомена:
Минимална наруџбина: 95 дин.
Поштарину плаћа наручилац: Петра Мартиновића 6, 11030 Београд

НАРУЏБЕНИЦА – ЗАБАВНИК

Име: _____

Адреса: _____

П. број и место: _____

Наручујем моделе под следећим каталошким бројевима: _____

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

●	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1					●			●				
2					●					●		
3		●									●	
4											●	
5											●	
6										●		
7									●			
8								●				●
9												
10												
11												
12									●			

ВОДОРАВНО: 1. Туга – Иницијали песника Миљковића – Израслина мишићног ткива, **2.** Материја – Милионски град у Кини – Неопходан зачин, **3.** Ознака за радијус – Пустиња у Африци – Симбол азота, **4.** Име и презиме глумице са слике – Ауто-ознака за Белгију, **5.** Скуп, састанак заказан ради расправљања неког питања – Ознака за литар, **6.** Алкохолно пиће – Четврти и први самогласник, **7.** Супротни везник – Бодља, **8.** Лична заменица – Ћилим, **9.** Један круг намотаног материјала (жице и сл.), **10.** Јапанска уметност аранжирања цвећа, **11.** Римски државник, филозоф и говорник Марко Тулије, **12.** Мушко име, Аћим – Друга, остала.

УСПРАВНО: 1. Потрес, удар, **2.** Иницијали певачице Воће – Симбол натријума, **3.** Као тај, **4.** Запрежна кола (мн.), **5.** Кретање кроз ваздух, **6.** Трпезарија, **7.** Име и презиме нашег ранијег кошаркашког репрезентативца, **8.** Поткровље (мн.) – Медведић, **9.** Ранији бразилски фудбалски репрезентативац – Просторије у стану, **10.** Свеза – Јело – Азијски народ, **11.** Ауто-ознака за Осијек – Скуп Аристотелових логичких списа, **12.** Највиши врх Европе – женско име.

ЛАВИРИНТ

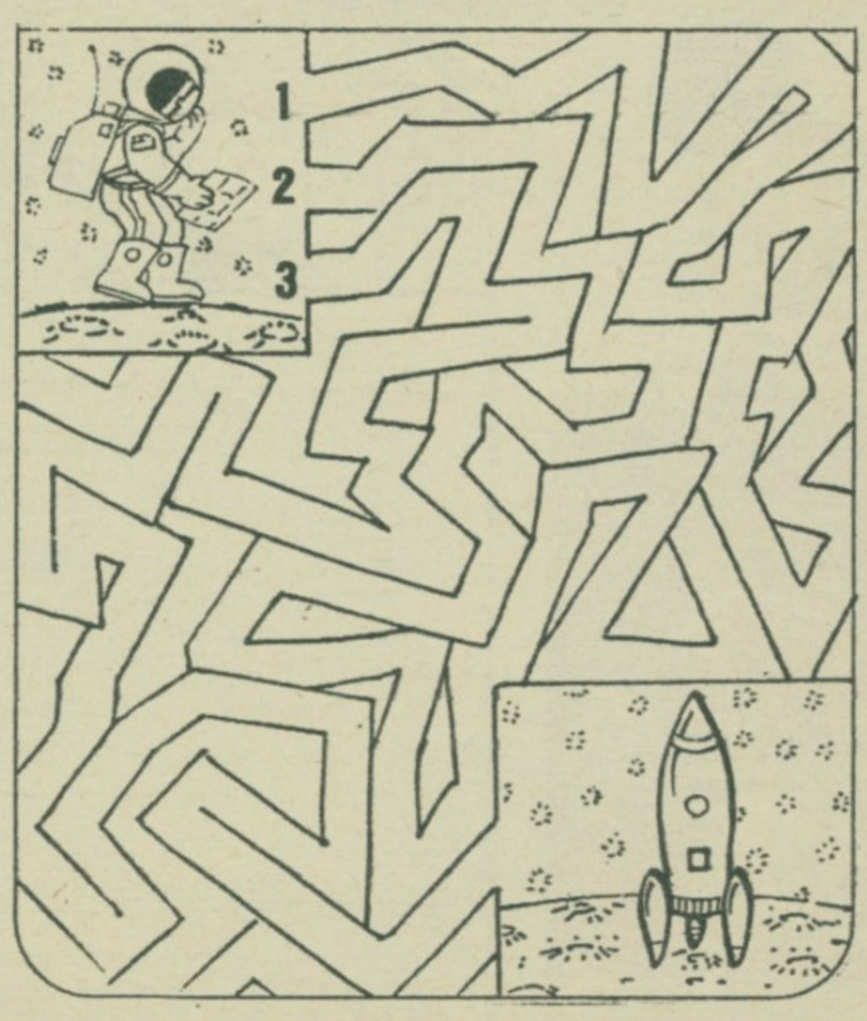

Који пут (1, 2 или 3) води космонаута до космичког брода?

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

Dizni snovi

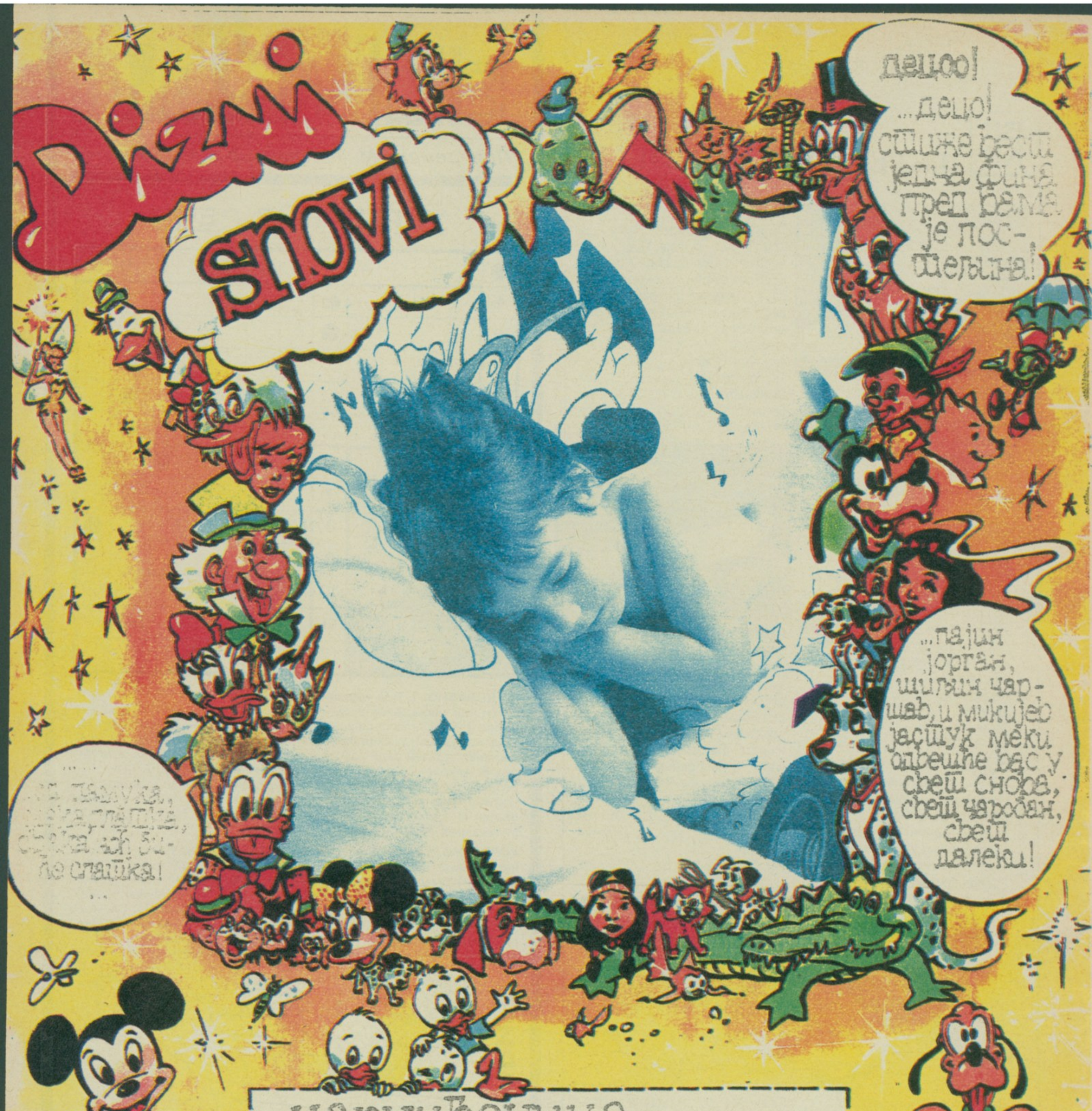

наруџбеница

постељина "Дизни снови", комплет: душечни и јоргански чаршав и јастучница...
Заокружите жељени ком. дезен

1. happy birthday.....
2. don't worry be happy.....
3. Паја голф играч.....
4. Паја пећарош.....
5. Паја ♥ Паша.....
6. Мики ♥ Мини.....

наруџбину слати на адресу:

BEOGRAD
GOMA

ИМЕ

ПРЕЗИМЕ

АДРЕСА

ЦЕНА 480⁰⁰ ДИН. ПО КОМПЛЕТУ

владимира поповића 6, тел. 011/2222-170

IDEJA · beograd ·

jastučnica 60×60 cm
jorganski čaršav.....
.....140×200 cm
dušečni čaršav.....
.....140×220 cm

КАД УЛИЦА ПОСТАНЕ ГАЛЕРИЈА А РЕКЛАМА – СЛИКА

АТЕЉЕ КАО ХАНГАР

Кент Твичел одлучно одбацује поређење оног што ради са паносликарима. Мурал као шестоспратница са ликом сликара Едварда Руше „заузима" зид пословне зграде код паркиралишта на Олимпик булевару и улици Хил. Колико људи воле овај Твичелов мурал говоре два података: ту се графишу.

Булевар сумрака, чувена авенија која се протеже од Холивуда до Беверли хилса, може да се похвали уметничким делима која нема ниједан други град у САД ни у свету. Само на први поглед то су обични рекламни панои на које смо навикли. Већ одштампан плакат залепи се на таблу припремљену за то, слично као кад се постављају тапете.

У Лос Анђелесу углавном сви рекламни панои исликани су руком тако да представљају, како је ликовни критичар Рејнер Бенхем за живота истицао, јединствену врсту наивног сликарства.

– Без њих Лос Анђелес не би могао да се замисли баш као ни Париз без Ајфелове куле или Лондон без Биг-бена.

Поређење је можда мало претерано, али донекле и истинито ако се има у виду да се управо Американци труде да од сваке рекламе направе мало ремек-дело.

Лице као солитер

За ремек-дела (или, ако хоћете, „ремек-дела") старају се две конкурентске фирме „Патрик медија груп" и „Ganet Outdor" које окупљају сликаре или дизајнере способне да се изборе с толиким површинама. Јер, најмањи рекламни панои су 3x6 метара, док други (а њих је све више пошто се и по величини треба издвојити од осталих табли) сада већ попримају невероватне размере и могу да се мере са вишеспратницама.

Џон Тоњони, један од тих пано-сликара, каже да је био престрављен када је први пут ушао у „Патрик" студио. С обзиром на гигантске размере сваког „платна", и студио у којем се израђују мора да буде одговарајући. А то значи да више подсећа на хангар него на сликарски атеље.

– Схватио сам да је само лице које треба да урадим „високо" четири, а широко три метра! – прича Тоњони. – Помислио сам: „За име бога, како ћу испунити толики простор, а да та глава на крају још делује и уверљиво?"

Тоњони је, очигледно, лако савладао почетни страх и убрзо се уписао у сам врх пано-уметника. Сада је већ чувена његова реклама за „Делта Мексико" јер су управо због ње многи окренули телефон те агенције да се распитају за услове.

Грег Берд, један од директора у „Патрик групи", објашњава како су панои од панела припремљени за сликаре.

– Оно што треба да буде на реклами преноси се на таблу фото-путем да би се главни обриси цртежа уграварили на

Гас Пачеко завршава слику жутог таксија који ће на паноу попримити димензије омањег базена.

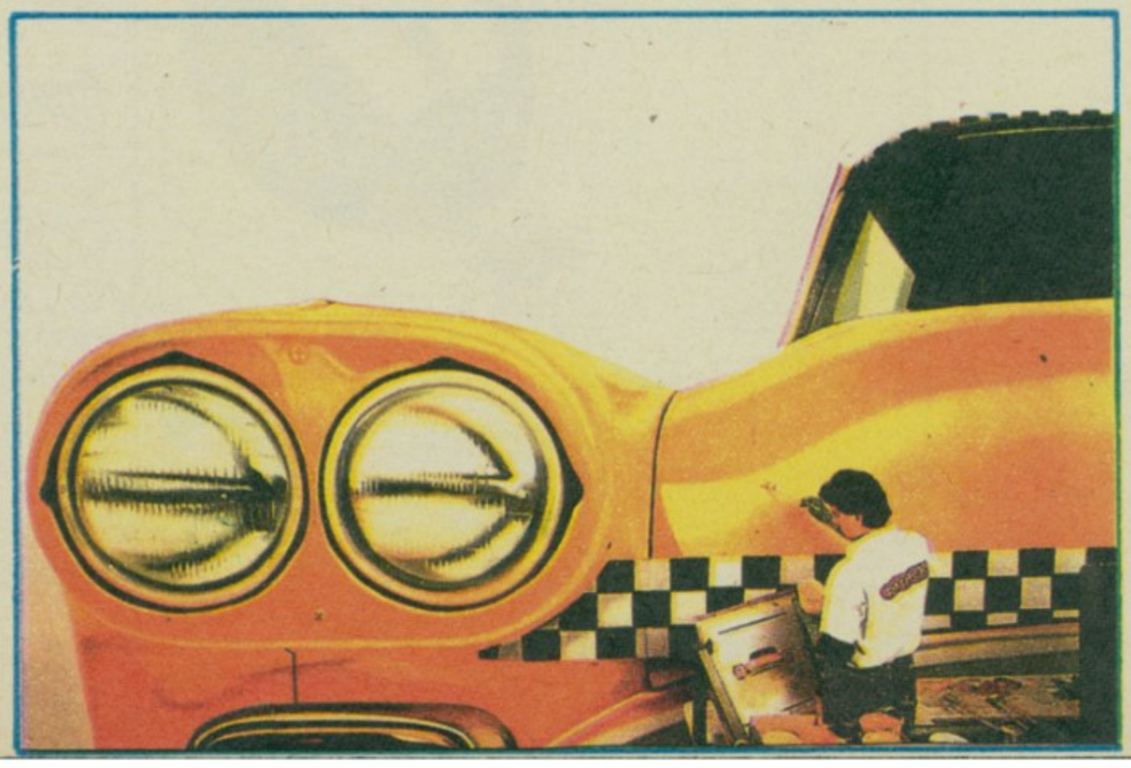

пано електричном иглом. Зато сликар, кад се нађе пред паноом, тачно зна контуре онога што треба да наслика. Тако је, уосталом, радио и Микеланђело, наравно без електричне игле јер електричне струје тада није ни било. Микеланђело, и сви сликари који су радили велике композиције, преносио је цртеж зупчастим ваљком који подсећа, да поједноставим, на онај који користе кројачице кад преносе шнит.

Жута је црна

У чему је онда тешкоћа да нешто што ти је већ практично насликано само обојиш? Пре свега, треба имати прави цртеж (не говоримо о устаљеним ликовима као што је, рецимо, каубој који рекламира „марлборо" цигарете). И друго, обриси су једно, а уверљива слика сасвим друго, поготово кад се ради на великим површинама.

Гас Пачеко, још један од познатих, неколико месеци радио је, рецимо, на реклами за жути такси. Та жута мора да „вришти" и да се види онако у пролазу, са удаљености од неколико стотина метара. Дакле то није само жута, већ десетине нијанси те боје помешане са сивим, црним, љубичастим. Треба имати око које „на близину" зна како ће нешто изгледати са даљине.

А то извежбано сликарско око добро се плаћа – око 20 долара на сат. Иначе, за мању таблу искористи се галон и по боје (галон – 3,7 литара). Уметници раде таквом брзином да наносе пола кашичице боје у минуту.

Чудно је да су сви градови у САД прихватили модернизоване рекламне паное и да је осавремењивању одолео само Лос Анђелес. И у овом граду стално се појављују људи који долазе с новим идејама. Најновија је била – реклame израђене уз помоћ компјутера. До сада су сви покушаји брзо пропадали из простог разлога што било који пано постављен уз онај исликан руком делује јадно и некако беживотно.

И није само то разлог. То је већ и питање поноса и традиције. А за традицију је „задужен" осамдесетдеветогодишњи Џино Рафаели који је далеких двадесетих међу првима устоличио пано-уметност. Рафаели се одавно не бави „уличним" сликањем, али се труди да та уметност не одумре. У градском је одбору који штити сликаре – пано-наивце.

– Довољно је пројурити колима Булеваром сумрака у сумрак и схватити да пано-сликарство не може да умре!

В. С.

ЈА ♥ ПТТ

ПОШТА ПОШТА П. ФАХ 124 МАКЕДОНСКА 29 11000 БЕОГРАД

Уређује: Иванка Миладиновић

Зеца не треба купати

Нећу претерано да те хвалим, али стварно си супер лист! А сад једно питање: добила сам зеца, домаћег, па ме занима треба ли да га купам, да ли да га држим у кавезу, како да га храним?

ЕНА
из Земуна

Уколико твој зец није стекао хигијенске навике, мораш да га држиш у кавезу, али треба (као мачку) да га научиш где му је место.

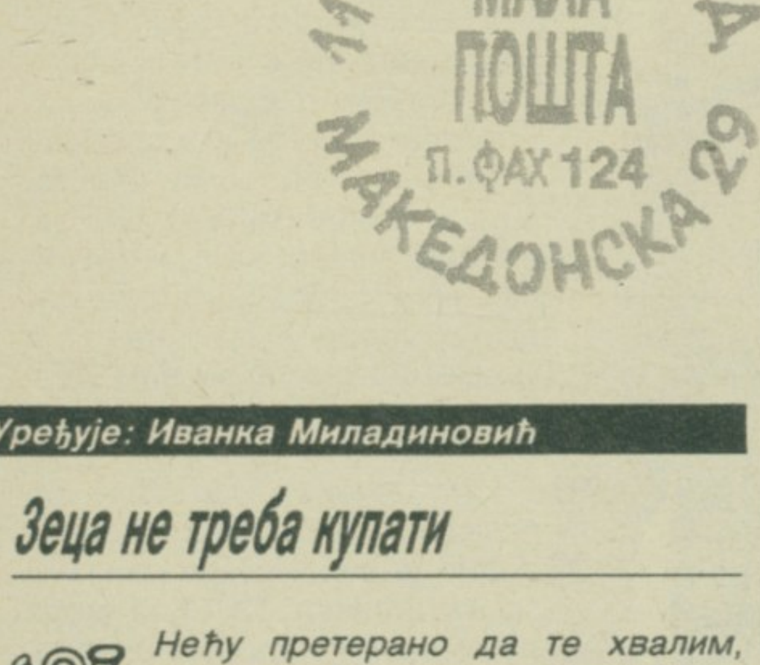

Зеца не треба купати нити му дозволити да глође све до чега дође. Од хране му одговара сочно зелено поврће: купус, шаргарепа, повремено му треба дати свежу зелену траву, а добра је и сува детелина.

Од метеора до метеорита

Много ми се допадаш и с нестрпљењем чекам сваки број „Забавника". Молим те да ми одговориш како настају метеори.

ДОЈО РАДОИЧИЋ
Плужине

Метеор се најкраће објашњава као светлосни траг на небу настао услед проласка метеорита кроз Земљину атмосферу. Име је добио према грчкој речи метеорон, што значи оно што лебди у ваздуху. Код нас, у народу, постоји израз звезда падалица, пролетуша или кријесница...

Честице, комади и громаде материјала који се слободно крећу кроз простор Сунчевог система, а представљају или заостатак из времена настанка планета, крхотине сударених астероида или остатке комета – зову се метеорити. Када великом брзином упадну у Земљину атмосферу, метеорити постају ужарени, бурно сагоревају и светлост коју тада видимо је метеор. Остаци који не сагоре него падну на Земљу, без обзира на величину и квалитет, имају заједничко име – метеорити.

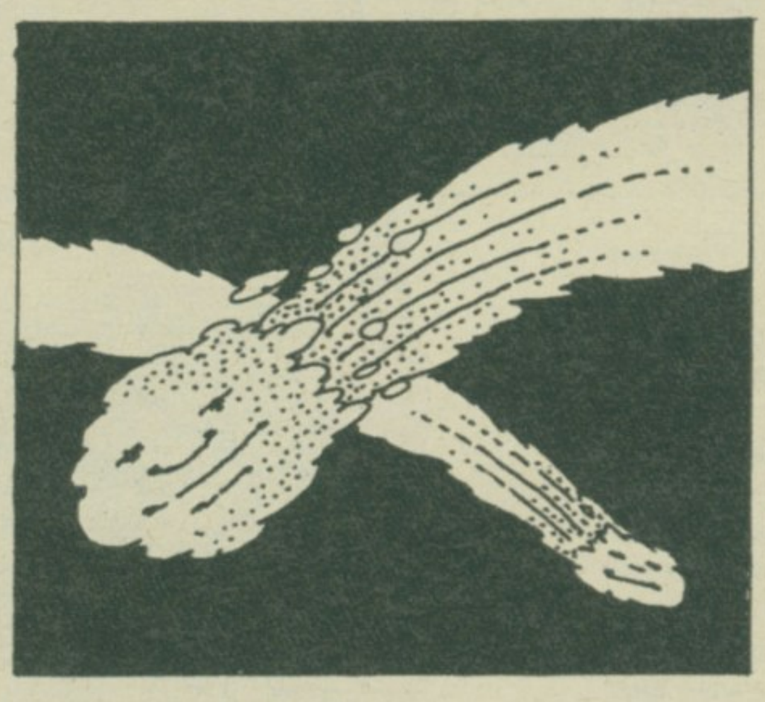

Водоник – опасан гас!

Напунила сам одавно седамдесет седам година, почела сам да те читам још пре рата, а сад те молим да ми одговориш: може ли обичан дечији балон да лети ако је напуњен само ваздухом или мора да се дода водоник или хелијум?

Мој унук, ђак, тврди да балон не може уопште да лети без водоника и хелијума а моје готово стогодишње искуство говори да је довољно само надувати га. У питању је опклада у баснословну суму – педесет старих, пензионерских милиона.

УГРОЖЕНА БАКА И ГОРОПАДНИ УНУК

Озбиљно смо схватили (као и обично) своју улогу врховног судије у спору баке и унука и позвали у помоћ стручњаке Хемијског факултета у Београду. Упозорили су да са водоником нема играња пошто је лако запаљив, а што се хелијума тиче, њега у мањој количини има у ваздуху, па обичним дувањем стигне и у балон.

Предлажемо да новац потрошите заједно јер сте обоје помало у праву. Добро надуван дечији балон може да лети, поготову ако му помаже ветар, али да би се винуо небу под облаке – треба хелијума. Односно, што више хелијума – то већа висина.

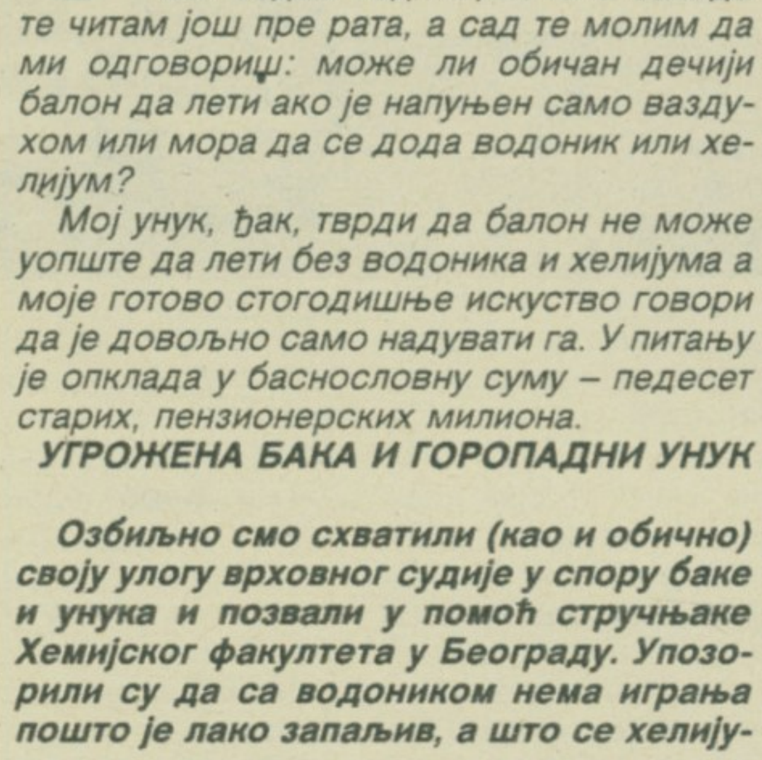

Видик бива светлији...

Ваш сам стални читалац и решио сам да вам пошаљем једну своју песму да је објавите ако вам се допада.

Видик се тањи, бива светлији
И, од светлости, све више –
непрозиран,
Све брже и ближе долази тренутак
Кад неће више ни бити видика,
Јер неће бити ни очију
Које га гледају.

ЉУБИША
из Београда

Љубиша, стихови нам се веома допадају, али честитке ти не можемо упутити. Ове исте, још 1970. године, испевао је Иво Андрић!

Највећа шума на свету

Занима ме која је највећа шума на свету и колика је њена дужина. Захваљујем ти на одговору.

СРЂАН МИЛАДИНОВИЋ
Трг палих бораца 11
Вранић

На северу Совјетског Савеза, на површини од 1.100 милиона хектара, про-

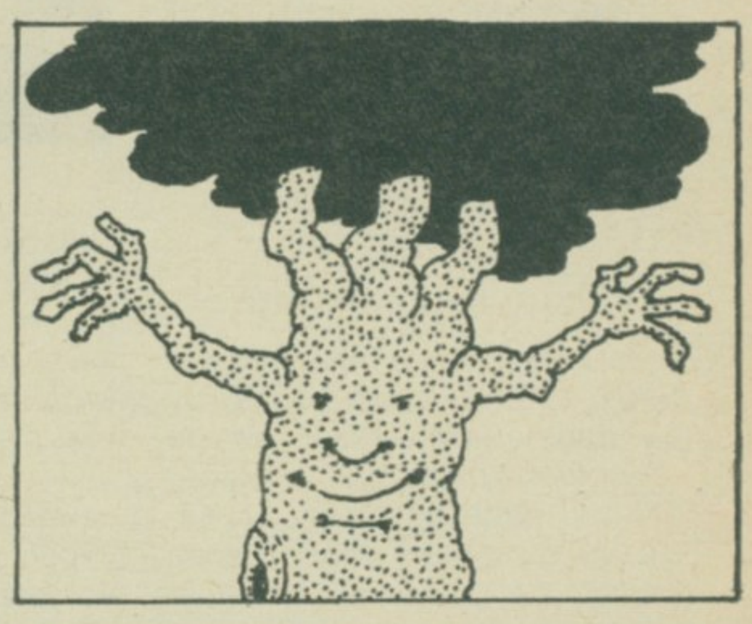

стиру се четинарске шуме. Сматра се да је то 25 одсто свих шума на свету. Иначе, 34 одсто од укупне совјетске површине налази се под шумом.

Привлачи као магнет

Ако бих некога другог питао – смејао би ми се, а ти сигурно нећеш! Објасни ми да ли се магнети само налазе у природи или могу и да се направе. Молим те, одговори ми!

ДРАГАН
из Приједора

Магнет је тело које око себе ствара магнетно поље, увек је у питању метал и

Илустровао: Љубомир Миловић Љубац

привлачи само металне предмете. Сва небеска тела су магнети, као и магнетска руда. Свако магнетско поље има северни и јужни пол (као и наша Земља која је један џиновски магнет).

Вештачки магнети добијају се тако што се помоћу електричне струје намагнетише неко метално тело и створи магнетско поље.

Хоћемо да вежбамо!

Желела бих да будем гимнастичарка, мислим да сам талентована за спорт, али у Титограду не постоји гимнастичка школа у коју бих се уписала. Међутим, у нашој школи имамо све што је потребно и моје другарице и ја питале бисмо наставницу да нам дозволи да вежбамо, а све мислимо да је глупо. Помагај, шта да радимо?

ИРЕНА ШКУЛЕТИЋ
Титоград

Ми не мислимо да је питање глупо, па се надамо да ће и ваша наставница бити истог мишљења. Објасните јој шта желите, питајте слободно!

РЕШЕЊЕ ЗАГОНЕТКЕ „ЧЕТВОРОЧЛАНА БАНДА"

1. Ден Џурос, зато што му је шака у завоју.
2. У девет часова, судећи по времену када се часовник зауставио.
3. Да, зато што је нађено неколико детаља који су вероватно припадали ухапшеним особама.
4. Да, зато што одговара осталој дугмади, а на капуту недостаје једно дугме.
5. Да, зато што појас коже на његовој подлактици, који није поцрнео, указује да је он носио часовник... вероватно онај који је нађен на месту злочина.
6. Да, зато што се на капуту налази једна рупа, као да је убица држао револвер у џепу и испалио метак кроз њега.
7. Хелен Вилс, зато што је она једина жена у банди а овај капут је женски, судећи по чињеници да се дугмад налазе на левој страни а рупице за дугмад на десној.

Ден Џурос
„Бик" Дозер
Хелен Вилс
„Мозак" Б. Хајнд

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Викторија Поповић, Ослобођења 40, 58000 Сплит – 14 година, воли музику и дружење.

Марјанчо Јакимовски, Банско 1/10, 91000 Скопље – 16 година, жели да се дописује са вршњацима.

Јасминка Матијевић, Бориса Кидрича 34/4, 25000 Сомбор – жели да размењује сличице „Животињско царство".

Ади Чолић, Џемала Биједића 27ц, 71000 Сарајево – 8 година, иде у трећи разред, воли фудбал, навија за Сарајево.

Светлана Бајић, село Маште, Пољица, 84300 Иванград – воли филм, диско музику и жели да се дописује са вршњацима од 14 до 16 година.

Тања Јовановић, Цанкарева 14/12, 37000 Крушевац – 14 година, сакупља салвете и постере.

Тања Јеликић, Н. насеље Атеница 152, 32000 Чачак – 14 година, воли филмове, сакупља постере, навија за Црвену звезду.

Драган Павловић, Авалски пут 12, 11224 Врчин – 25 година, воли спорт и музику.

Жељка Шобот, Београдска 17, 78000 Бањалука – 13 година, жели да се дописује са читаоцима који пишу песме или свирају неки инструмент.

Младен Јанковић, Омладинска 62, 41320 Кутина – 12 година, сакупља постере, значке и марке.

Сандра Илић, Слободана Пенезића 1, 38212 Обилић – 11 година, сакупља салвете, постере и сличице „Чунга Лунга" и „Животињско царство".

РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ

УКРШТЕНЕ РЕЧИ: сета, бм, миом, твар, Лита, со, р, Калахари, н, Ена Беговић, б, саветовање, л, вино, оа, али, трн, он, саг, намотај, икебана, Цицерон, Аћа, ина.

ЛАВИРИНТ: број 3

МЕЂУНАРОДНИ ДОПИСНИ КЛУБ „UNITA" 91000 Скопје пф. 803

Упознај дечаке и девојчице из Америке, Африке, Азије... или наше земље, који воле дописивање. Учланите се! Другарство, љубав, размена поклона, разгледнице, марке, касете... Усавршавате страни језик – енглески, руски...
Пошаљите 30 дин. чланарине, адресу, године, језик дописивања на:

International pen friends club „UNITA" P. box 803 Skopje 91000

Осетите задовољство пуног ПТТ сандучета.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2034

YU ISSN 0032-339X

Први број Политикиног Забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „ПОЛИТИКА"
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

ИЗДАВАЧКИ САВЕТ
Сима Беговић, Бранка Булатовић, Милојко Ђоковић, Љубинка Ђуровић, Љиљана Златковић, Милан Илијин, Милован Кљајић, Нада Михаиловић, Душан Петровић (председник), Драгољуб Петровић, Радован Поповић, Зора Продановић, Радомир Ристић (заменик), Верица Смиљанић и Никша Стипчевић. Чланови Савета из Редакције: Зефирино Граси, Соња Јашовић, Мирјана Маринковић и Петар Милатовић.

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Славољуб Кецић (помоћник гл. уредника), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Иванка Миладиновић, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Неваjдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црнокмарковић.

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 73,60 динара, тромесечна 220,80 динара, полугодишња 441,60 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Месечна 147,20 динара, тромесечна 441,60 динара, полугодишња 883,20 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875 уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ: „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ШЕСТОМЕСЕЧНА:

САД	USD	85.–
СР НЕМАЧКА	DEM	126.–
ШВЕДСКА	SEK	474.–
ФРАНЦУСКА	FRF	427.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	107.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика" код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала „ИНВЕСТБАНКА" – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054 уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

*** ГОДИШЊУ ПРЕТПЛАТУ НА ЛИСТ НЕ ПРИМАМО.**

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

ИЛУСТРОВАНА ИЗДАЊА

SVJETLOST

Попуст 20%

За чланове Клуба књиге 25%

НОВО

1. НАЈВЕЋА КЊИГА НА СВИЈЕТУ ..... 490 (латиница, ћирилица)

Илустровао: Tony Wolf.

Свако дете, пре него што заспи, жели да смо крај њега и да бдимо над његовим сном. Читајући је, свако ће дете схватити да смо налик на њега иако смо само плишане животиње...

2. НАЈЉЕПШЕ БАЈКЕ СВИЈЕТА 1-4 (латиница, ћирилица) 960

Још један избор бајки из целог света – још један избор у којем је све истовремено и познато и ново, одувек знано а први пут виђено. Стари текстови сврстани према новим композиционим принципима биће, свакако, читани на потпуно нов начин. Изузетна вредност ове серије јесу цртежи и илустрације најбољих савремених совјетских сликара илустратора. У свету вероватно не постоје илустрације урађене са толико пажње и духовитости.

- **Шарл Перо** НАЈЉЕПШЕ БАЈКЕ СВИЈЕТА (илустровао: Михаел Фјодоров, превела: Тања Дугоњић)
- **ХИЉАДУ И ЈЕДНА НОЋ** – НАЈЉЕПШЕ БАЈКЕ СВИЈЕТА (илустровао: Димитриј Макашвили, превео: Милан Мрђа)
- **Браћа Грим** НАЈЉЕПШЕ БАЈКЕ СВИЈЕТА (илустровао: Александар Кошкин, превео: Јосип Табак)
- **Х. К. Андерсен** НАЈЉЕПШЕ БАЈКЕ СВИЈЕТА (илустровао: Александар Кошкин, превели: Ј. Табак и П. Вујичић)

СЛИКОВНИЦЕ „ЗЕБРА" 1-6

3. ЛАВ, латиница, ћирилица 16
4. ЗЕБРА, латиница, ћирилица 16
5. СЛОН, латиница, ћирилица 16
6. ЖИРАФА, латиница, ћирилица 16
7. ПАНДА, латиница, ћирилица 16
8. ДЕЛФИН, латиница, ћирилица 16

МАМЕ И МЛАДУНЦИ 1-6

Изузетна серија сликовница, обухвата највећи број животиња које својом необичношћу голицају дечију машту.

9. МАМЕ И МЛАДУНЦИ ПОД ЗАШТИТОМ, латиница, ћирилица 150
10. МАМЕ И МЛАДУНЦИ СА СЕЛА, латиница, ћирилица 150
11. МАМЕ И МЛАДУНЦИ ИЗ ПЛАНИНА, латиница, ћирилица 150
12. МАМЕ И МЛАДУНЦИ ИЗ МОРА, латиница, ћирилица 150
13. МАМЕ И МЛАДУНЦИ ИЗ ШУМЕ, латиница, ћирилица 150
14. МАМЕ И МЛАДУНЦИ ИЗ ЦИЈЕЛОГ СВИЈЕТА, латиница, ћирилица 150

НОВО

БИБЛИОТЕКА „ЦВРЧАК" 1-24

ВРТ РИЈЕЧИ (латиница) – Мој велики рјечник у сликама

● прича ● игре ● питања ● запажања

15. У КУЋИ 80
16. ДЈЕД И БАБА 80
17. КУЋНЕ ЖИВОТИЊЕ 80
18. ОД 1-10 80
19. У ШКОЛИ 80
20. СУПРОТНОСТИ 80
21. ГОДИШЊА ДОБА 80
22. НА СЕЛУ 80
23. ПРОДАВНИЦА 80
24. ОБЛИЦИ И БОЈЕ 80
25. У ЗООЛОШКОМ ВРТУ 80
26. УРАДИ САМ 80
27. МОЈ МАЛИ БРАТ 80
28. ЗАНИМАЊА 80
29. У ЗАБАВНОМ ПАРКУ 80
30. НА МОРУ 80
31. ИГРАЧКЕ 80
32. МОЛИМ ВАС И ХВАЛА 80
33. ОКО СВИЈЕТА 80
34. НА ПЛАНИНИ 80
35. ДОБРО ЗДРАВЉЕ 80
36. НА ОДМОРУ 80
37. АУТО, МОТОЦИКЛ, БИЦИКЛ 80
38. СРЕТНИ ПРАЗНИЦИ 80

МОЈА ПРВА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА 1-24

I коло (1-6) – латиница

Модерне сликовнице енциклопедијског карактера у којима свако дете може да нађе одговоре на сва питања о свету који га окружује.

39. ПРАИСТОРИЈСКЕ ЖИВОТИЊЕ 150
40. ШУМСКЕ ЖИВОТИЊЕ 150
41. ЖИВОТИЊЕ ТОПЛИХ И ХЛАДНИХ КРАЈЕВА 150
42. ЖИВОТИЊЕ ЈЕЗЕРА И РИЈЕКА 150
43. БАШТЕНСКЕ И ПОЉСКЕ ЖИВОТИЊЕ 150
44. БИЉКЕ, ДРВЕЋЕ, ЦВИЈЕЋЕ 150

УСБОРНЕОВЕ ДЈЕЧИЈЕ ЕНЦИКЛОПЕДИЈЕ

45. Ђ. Елиот, К. Кинг ДЈЕЧИЈА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА (латиница, ћирилица) – друго издање 220
46. А. Крејг, К. Розни ДЈЕЧИЈА НАУЧНА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА (латиница, ћирилица) 220

ЛЕКСИКОГРАФСКА ИЗДАЊА

47. Јован Ђ. Марковић ЕНЦИКЛОПЕДИЈСКИ ГЕОГРАФСКИ ЛЕКСИКОН ЈУГОСЛАВИЈЕ, друго издање 400
48. Ф. Агостини, Н. Де Карло ИГРЕ – ТЕСТОВИ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ, друго издање 250

СЛИКОВЦНИЦЕ СА КАСЕТОМ

Гримове бајке

49. ЦРВЕНКАПИЦА, ВУК И СЕДАМ ЈАРИЋА 95
50. ИВИЦА И МАРИЦА, ДЈЕВОЈЧИЦА И ТРИ МЕДВЈЕДА 95
51. МАЧАК У ЧИЗМАМА, ПАЛЧИЋ 95
52. СЊЕГУЉИЦА И СЕДАМ ПАТУЉАКА, ПЕПЕЉУГА 95
53. ТРНОРУЖИЦА, КРАЉ ЖАБА 95
54. ЗЛАТОКОСА, ЂИПАЛО – РИПАЛО 95

На основу ове наруџбенице одобравамо попуст од 20%, за чланове Клуба књиге 25% за куповину књига поузећем. Најмања вредност наруџбе је 200 динара!

НАРУЏБЕНИЦА Политикин Забавник, 21. 12. 90.

СВЈЕТЛОСТ, издавачко предузеће, КЛУБ КЊИГЕ 71000 Сарајево, Петра Прерадовића 3, телефон: 071/218-117

Наручујем књиге под редним бројем _____

Наручилац _____
(име и презиме) (занимање)

Адреса _____
(поштански број, место, улица и број) (телефон)

Запослен _____
(назив и адреса предузећа) (телефон)

Број л. к.

Датум: _____ Потпис: _____

Члан сам КЛУБА КЊИГЕ: ДА НЕ ЖЕЛИМ СЕ УЧЛАНИТИ: ДА НЕ

„Забавников" тест

КАКВИ СТЕ ПРЕМА ДРУГИМА?

1 Спремни сте да кажете супротно од онога што мислите да бисте...

a) избегли непријатност
b) ви испали „јача страна"
c) спречили да „крене прича"

2 Што не рећи неком истину у лице ако...

a) смо се разјарили
b) он то заслужује
c) ће му то помоћи да се одлучи да крене с мртве тачке

3 Осећате се најприродније када...

a) заплачете јер вас преплаве емоције
b) се играте
c) сте сами

4 Да би неко био оно што и јесте, потребно је:

a) поверење
b) искреност
c) спонтаност

5 Да бисте променили расположење, на вас највише утиче:

a) понашање других
b) промена времена
c) добре, односно лоше вести

6 Мислите да они који често мењају мишљење...

a) нису тврдоглави
b) не знају, у ствари, шта хоће
c) исувише слушају шта им говоре други

7 Особе на које је околина љубоморна махом су:

a) генијалци
b) лепе
c) оне које знају да задобију свачију наклоност

8 Којуману најтеже опраштате?

a) лажљивост
b) себичност
c) разметљивост

9 Када се атмосфера у друштву „наелектрише", ви...

a) покушавате да решите неспоразум
b) настојите да покажете како сте у праву
c) први попуштате пре него што се ствари до краја покваре

10 Када се осетите усамљено, волели бисте...

a) да имате уз себе сродну душу
b) да вам намигне ваш „анђео чувар"
c) да имате брата-близанца

11 Ви заиста нисте иста особа...

a) у школи и код куће
b) с пријатељима и с непознатим особама
c) на почетку и на крају распуста

12 Сањате о томе да...

a) разумете отпрве шта неко хоће да каже
b) вас други схвате без накнадних објашњења
c) испољите своје скривене таленте

РЕШЕЊЕ

У овој табели заокружите за сваки ваш одговор оно слово које сте заокружили и у тесту. Свако слово доноси један бод, а подвучена два. Одговор на питање „КАКВИ СТЕ ПРЕМА ДРУГИМА?" добићете у оном реду у којем будете имали највише бодова. На крају прочитајте тумачење.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	ВИ СТЕ ПРЕМА ДРУГИМА
a	c	c	b	b	a	c	a	a	a	c	c	УЗДРЖАНИ
c	a	b	a	a	c	b	b	c	b	a	b	ПРИЛАГОДЉИВИ
b	b	a	c	c	b	a	c	b	c	b	a	НЕПОСРЕДНИ

РЕЗУЛТАТИ:

УЗДРЖАНИ

Ви водите рачуна о ономе што вам други говоре и уважавате свачије мишљење и став. Отворени сте за предлоге и та отвореност обогаћује и ваше расуђивање. Толерантни сте, једино не подносите оне који се ограничавају само на то да критикују.

Осетљиви сте на разлике у мишљењима, али не допуштате да други утичу на ваше. Свесни сте колико је важно изградити сопствену личност и при том држати и очи и уши широм отворене.

ПРИЛАГОДЉИВИ

Ви не само што умете да се прилагодите свачијој личности и нарави, него каткада настојите да личите на неког коме се дивите. Та особина омогућује вам да добро упознате људе с којима се сусрећете и да с њима будете у добрим односима.

Ипак, камелеонска страна ваше личности не спречава вас да имате сопствени „тајни врт". Али, ви сматрате да је и те како добро мењати мишљење „како ветар дува". То је ваше оружје којим спречавате да вас неко преведе жедног преко воде.

НЕПОСРЕДНИ

Кад хоћете нешто да кажете, ви не обилазите као мачак око вреле каше. Људи који вас распамећују пре свега су они који не држе до вашег мишљења, затим неодлучни и они што стално подсећају на обећања која су сами дали.

Ви волите јасне ситуације. На вас може да се рачуна, само што тешко може да се утиче да промените мишљење. И те како умете друге да убедите у нешто, а свакако не спадате у оне које неко може да вуче за нос.

WALT DISNEY

МИКИ